Ἡ ἑλληνικὴ Παιδεία
εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ
(Ἴδε σελίδα 125)

ΜΑΪΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ 1963
ΕΤΟΣ Α' ◆ ΑΡΙΘ. 5

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

MODERN EDUCATION & FOREIGN LANGUAGES

A MONTHLY REVIEW

Published
with the cooperation of the
INSTITUTE OF AMERICAN STUDIES - I.A.S.
ATHENS

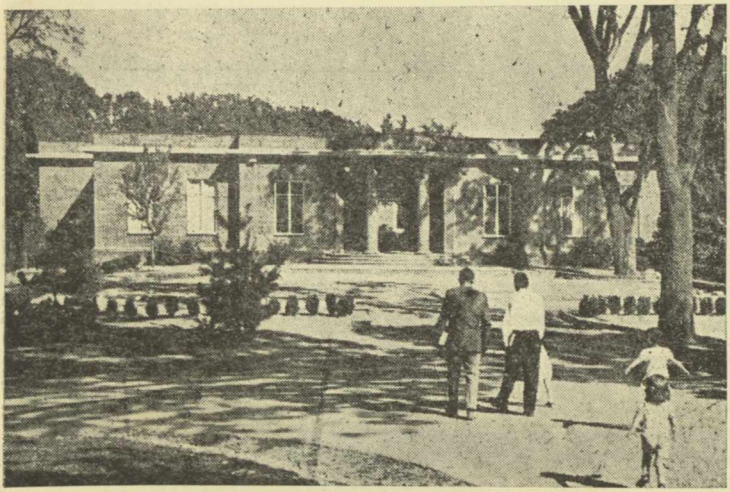

Τὸ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ τὸ ὁποῖον συντηροῦν ἀπὸ κοινοῦ τὰ ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια, ἀπέκτησε νέον κτίριον εἰς τὴν Οὐάσιγκτων, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν μεγάλη βιβλιοθήκη καὶ αἴθουσαι διδασκαλίας καὶ μελέτης. Τὰ ἐγκαίνια ἔγιναν τὸν παρελθόντα Μάϊον.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΚΩΝΣΤ. Α. ΓΕΡΑΡΔΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ : ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ — IAS
ΓΡΑΦΕΙΑ :
ΜΕΓΑΡΟΝ Ι.Α.Σ. - ΦΕΙΔΙΟΥ 5 γ
ΤΗΛ. 620.180 - 621.276
ΑΘΗΝΑΙ

MODERN EDUCATION & FOREIGN LANGUAGES

A MONTHLY REVIEW

Editor : CONST. A. YERARDOS

Published with the cooperation of the

INSTITUTE OF AMERICAN STUDIES - I.A.S.

Annual Subscription :

In Greece... Drs. 100 In other Countries $ 10

OFFICES : IAS Building, 5c Pheidiou St., Athens, Greece
Tel. No. 620.180

VOLUME I **MAY - JUNE 1963** **NUMBER 5**

CONTENTS

	Page
— Greek Education in the Process of Modernization	125
— Viewpoints	127
— Education must Continue All our Life Long	128
— NATO will Found an International Institute of Science and Technology	129
— Views on the Problems of Greek Education, by Former Minister Mr. Gregory Cassimatis	131
— The University as an Economic Resource, by Dr. James R. Killian, Chairman of M. I. T.	135
— Open Letter to the Minister of Education on Foreign Language Schools	137
— Orlinda Childs Pierce College	139
— The Gymnasium of Tsotylion	142
— The Education of Greek Children in America	143
— More on Foreign Language Schools	144
— Educational News from Greece	145
— Educational News around the World	146
— Fundamental Principles of English Teaching (by Mr. Nic. Th. Theodoridis)	147
— Bibliography of Books on Education	148
— The Professional Equipment of Teachers (by Mr. John D. Logan Jr.), (in English)	149

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ - ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Γραφεῖα : Μέγαρον ΙΑS—Φειδίου 5 γ—Ἀθῆναι
Τηλ. 620-180 — Τηλ. Συντάξεως 621-276 — Τηλ. Διαφημίσεων : 621-276

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΑΙ :

Ἰδιωτῶν :	Δρ. 100	Ὀργανισμῶν	Δρ. 300
Σπουδαστῶν	» 60	Ἐξωτερικοῦ	$ 10.—

(Ἐμβάσματα : Κωνστ. Γεράρδον, Αἰγινήτου 12, Ἀθῆναι)

Εἰς ὅσους ἡ «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ» ἀποστέλλεται ἄνευ ἐντολῆς, ἀποστέλλεται τιμητικῶς καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐκ μέρους των ὑποχρεώσεως.

Ὑπεύθυνος Συντάξεως : Κωνστ. Α. Γεράρδος, Αἰγινήτου 12, Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου : Μ. Χ. Ροδάκης, Κολχίδος 39

Χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται

Τύποις: Χ. ΡΟΔΑΚΗ & Σία — Γερανίου 7 — 533.965

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

ΕΤΟΣ Α' ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1963 ΑΡΙΘ. 5

Περιεχόμενα

- Ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ . . . . Σελ. 125
- Σημειώματα . . . . » 127
- Ἡ μόρφωσις πρέπει νὰ συνεχίζεται καθ' ὅλην τὴν ζωὴν . . . . » 128
- Τὸ NATO θὰ ἱδρύσῃ Διεθνὲς Ἰνστιτοῦτον Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνολογίας . . . . » 129
- Γρηγορίου Κασιμάτη : Ἀπόψεις ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας . . . . » 131
- Ὁ ρόλος τῶν ἀνωτέρων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν (ὑπὸ καθ. κ. James R. Killian, προέδρου Μ. Ι. Τ.) . . . . » 135
- Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας — Τὸ θέμα τῶν Σχολῶν Ξένων Γλωσσῶν . . . . » 137
- Τὸ Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον Θηλέων . . . . » 139
- Τὸ Τσοτύλιον Γυμνάσιον . . . . » 142
- Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ἑλληνοπαίδων εἰς Ἀμερικὴν . . . . » 143
- Καὶ πάλιν τὸ θέμα τῶν Σχολῶν Ξένων Γλωσσῶν . . . . » 144
- Τὸ Συνέδριον τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Σπουδῶν . . . . » 145
- Ἐκπαιδευτικαὶ εἰδήσεις ἀπὸ παντοῦ . . . . » 145
- Βασικαὶ ἀρχαὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγγλικῆς (ὑπὸ καθ. κ. Νικ. Θ. Θεοδωρίδη) . . . . » 147
- Ἑλληνικαὶ ἐκπαιδευτικαὶ εἰδήσεις . . . . » 148
- Ἡ διδασκαλία τῆς προφορᾶς (ὑπὸ καθ. κ. John D. Logan Jr.), ἀγγλιστί . . . . » 149

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΤΟΥ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ

•

Μακέτες κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τριῶν ἐκ τῶν ὑπὸ ἀνέγερσιν τεχνικῶν σχολῶν.

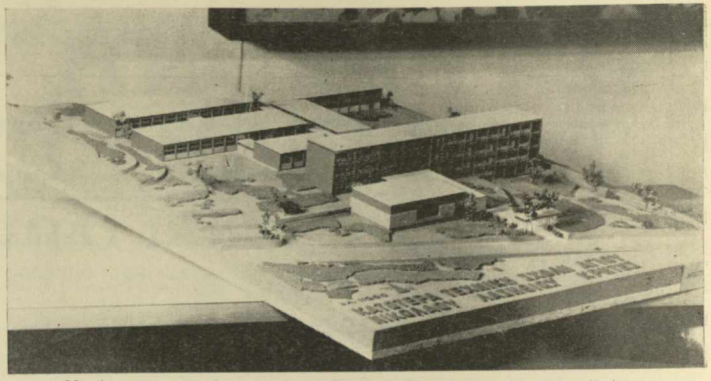

Μακέτα κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων Τεχνικῆς Σχολῆς Ἁγ. Νικολάου Κρήτης.

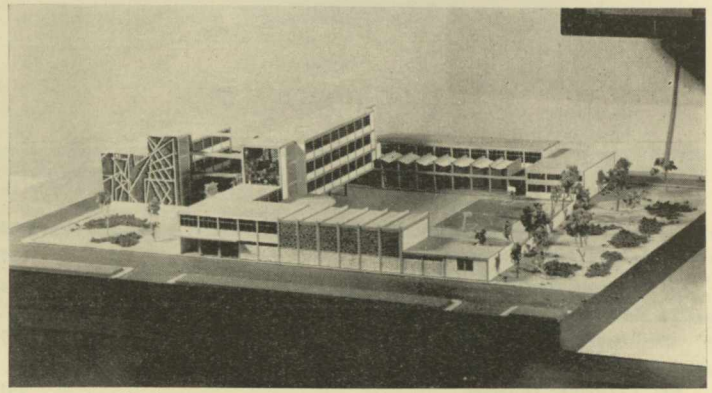

Μακέτα κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων Τεχνικῆς Σχολῆς Κερκύρας.

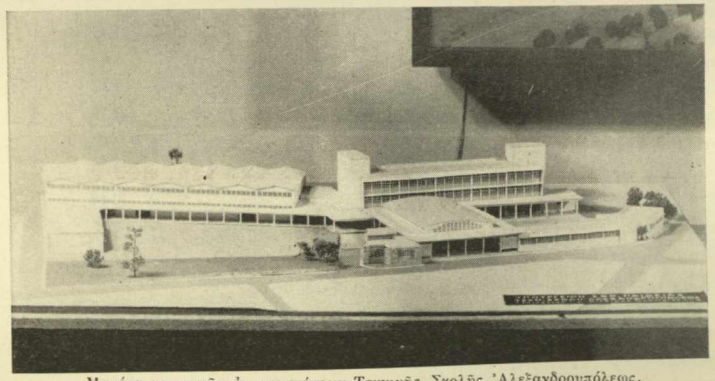

Μακέτα κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων Τεχνικῆς Σχολῆς Ἀλεξανδρουπόλεως.

Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ
εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ

Γρηγόριος Κασιμάτης

19 ΜΗΝΕΣ
δημιουργικῆς δράσεως

Ὁ τέως ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Γρηγόριος Κασιμάτης, παραδίδων τὸ Ὑπουργεῖον εἰς τὸν ὑπηρεσιακὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας κ. Χριστόφορον Στράτον τὴν 20ην Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἐξεφώνησε βαρυσήμαντον λόγον ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Παιδείας καὶ τοῦ ἀθορύβως συντελεσθέντος κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τεραστίου ἀναδημιουργικοῦ ἔργου. Ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ κ. Γρηγ. Κασιμάτη ἔχει ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὡς ἑξῆς :

Χριστόφορος Στράτος

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΩΝ πρὸ δεκαεννέα μηνῶν τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἐτόνιζα ὅτι ἡ Παιδεία χωλαίνει καὶ ὅτι ἡ εὐθύνη διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν βαρύνει ὁλόκληρον τὴν ἐλευθέραν ἑλληνικὴν ζωήν.

Παραδίδων σήμερον τὸ ὑπουργεῖον εἶμαι μὲν ὑπερήφανος, διότι κατὰ τὴν ὑπουργίαν μου συνετελέσθησαν ὅσα ἐπὶ δεκαετηρίδας ὅλας εἶχαν παραμεληθῆ, αἰσθάνομαι ὅμως συγχρόνως καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δηλώσω ὅτι αἱ ἐλλείψεις καὶ τὰ μειονεκτήματα ἦσαν τόσα, ὥστε καὶ σήμερον, παρὰ τὰς συντόνους προσπαθείας μου, ἡ Παιδεία τοῦ Ἔθνους μακρὰν ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι οἵα πρέπει.

Τὰ σχολικὰ κτίρια

Ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Σχολικῶν Κτιρίων διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ὁποίου τόσον ἐμόχθησα καὶ διὰ τὸν ὁποῖον εἶμαι ὑπερήφανος, διότι ἀποτελεῖ τὴν πρώτην προσπάθειαν σοβαρᾶς καὶ ὁριστικῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος τῆς στεγάσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως, κατήρτισε τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου πλήρη μελέτην τοῦ θέματος. Ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος ἀπαιτοῦνται ἑπτάμισυ περίπου δισεκατομμύρια δραχμῶν. Διὰ τὴν ἀκρίβειαν 7.329.740.000. Τοῦτο δὲ ὑπολογιζομένου τοῦ σημερινοῦ μαθητικοῦ δυναμικοῦ, τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν περιλαμβάνει ὅλους τοὺς Ἑλληνόπαιδας, εἰς τὴν μέσην ὅμως μόνον τὸ 20% αὐτῶν. Ἂν ἐγκαταλειπομένου τοῦ μύθου, ὅτι ἡ μόρφωσις εἶναι περιττὴ καὶ ἐπεκτεινομένων τῶν ἐτῶν τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως, τὸ ποσοστὸν τοῦτο αὐξηθῆ καὶ πρέπει νὰ αὐξηθῆ διὰ τὸν πρῶτον τουλάχιστον κύκλον τῆς μέσης Παιδείας, δὲν θὰ φθάσουν οὔτε τὰ 10 δισεκατομμύρια. Ἔναντι τῶν ποσῶν αὐτῶν τὰ ὁποῖα φυσικὰ ἀπεκαλύφθησαν μετὰ τὴν μελέτην, ὁ Ὀργανισμὸς ἐπροικοδοτήθη μὲ τριακόσια μόνον ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐτησίως. Καὶ βέβαια δὲν ἐσκέφθη κανεὶς νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀμέσως ὁλόκληρον τὸ πρόγραμμα, ἰδίως κατόπιν τοῦ οὕτω ἀποκαλυφθέντος ποσοῦ. Ἐνόμισα ὅμως, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἀμέσως, διὰ νὰ μὴ ἀπατῶμεν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους μὲ δηλώσεις καὶ τυμπανοκρουσίας, τουλάχιστον οἱ ἑξῆς ἀνάγκαι:

α) Ἡ συμπλήρωσις τῶν ἡμιτελῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἀπαιτοῦσα περὶ τὰ 400 ἑκ.

β) Ἡ ἀνέγερσις τῶν προγραμματισθεισῶν τεχνικῶν σχολῶν ἀπαιτοῦσα ἄλλα 400 ἑκ. Εἰς τὰς σημερινὰς ψηφιδας ἐδημοσιεύθη ἡ κατὰ νόμον δημοπράτησις ὀκτὼ ἐξ αὐτῶν. Καὶ εἶχον ἤδη δημοπρατηθῆ δύο ἄλλαι.

γ) Ἡ ἀπόκτησις οἰκοπέδων καὶ ἡ ἀνέγερσις ἐκπαιδευτηρίων εἰς τὰ μεγάλα κέντρα τὰ ὁποῖα — αἱ Ἀθῆναι ἰδιαιτέρως — εἶχαν ἐγκαταλειφθῆ εἰς τὴν μοῖραν τῶν ἐπὶ τριακονταετίαν — ἀπαιτοῦσα ἄλλα 400 ἑκ. Καὶ πάλιν ἡ μοῖρα ἠθέλησε νὰ ὑπογράψω χθὲς τὴν πρᾶξιν ἀπαλλοτριώσεων 70.000 τ.μ. εἰς Γκράβαν Πατησίων, ὅπου πρόκειται νὰ ἀνεγερθῆ μέγα διδακτηριακὸν συγκρότημα.

Διὰ νὰ ἐπιτύχω τὰ 600 ἑκ. ποὺ ἐχρειάζοντο διὰ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς σκοπούς, διότι εἶχα τὰ 300 ἐφετεινὰ καὶ ὑπελόγιζα τὰ 300 ποὺ θὰ εἶχα τὸ 1964, ἐζήτη-

σα τὴν προεξόφλησιν τῶν κρατικῶν δόσεων τοῦ 1965 καὶ τοῦ 1966 ἢ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους διὰ τὴν ἐπὶ πιστώσει κατασκευὴν τῶν ἔργων. Δὲν κατώρθωσα μέχρι σήμερον νὰ ἐπιτύχω οὔτε τὴν προεξόφλησιν οὔτε τὴν ἐγγύησιν αὐτήν. Σεῖς, φίλε κ. ὑπουργέ, πρέπει τουλάχιστον τὴν τελευταίαν αὐτὴν νὰ τὴν ἐπιτύχετε. Διότι νομίζω, ὅτι ἐὰν διετηρεῖτο ὀλίγας ἡμέρας ἀκόμη ἡ κυβέρνησίς μας εἰς τὴν ἀρχήν, ἡ ἀπόφασις θὰ εἶχε ληφθῇ κατόπιν τῆς σκληρᾶς ἐπιμονῆς μου.

Ὁ κύκλος σπουδῶν

ΑΥΤΗ εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς πρώτης κατηγορίας. Ἰδοὺ μία περίπτωσις τῆς δευτέρας:

Τὸ θέμα τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων, μὲ τὸ ὁποῖον συνδέεται τὸ γλωσσικὸν πρόβλημα καὶ πρὸ αὐτοῦ, τὸ θέμα τῆς διαρθρώσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως, εἶναι βασικὰ θεμέλια τῆς ὀργανώσεως τῆς Παιδείας. Δὲν εἶναι ὅμως δυνατὸν νὰ λυθοῦν μὲ τὴν ἀπόφασιν ἑνὸς ἀνθρώπου. Χρειάζεται προηγουμένη εὐρεῖα καὶ δημοσία συζήτησις. Εἶναι ἕτοιμη ἡ προπαρασκευὴ τῆς συγκλήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὁποῖον ἀνεβλήθη τὸν Μάρτιον λόγῳ τῆς ἀπεργίας τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ συγκαλέσω τὴν 1ην Αὐγούστου. Συγκαλέσατέ το ἀμέσως. Καὶ συζητήσατε εἰς αὐτὸ τὰ δύο μεγάλα προβλήματα ποὺ ἐσημείωσα. Καὶ ἰδίως τὸ θέμα ἂν πρέπει ἡ Παιδεία νὰ ἔχῃ ὅπως σήμερα δύο ἑξαετεῖς κύκλους, τὸν στοιχειώδη καὶ τὸν μέσον, ἢ ἂν πρέπει νὰ προσαρμοσθῶμεν πρὸς ὅ,τι ἡ ἐμπειρία ἐπέβαλεν εἰς ὅλα τὰ σύγχρονα κράτη καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τοὺς τρεῖς κύκλους τῶν ἓξ ἐτῶν τοῦ Δημοτικοῦ, τριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου καὶ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν τοῦ Γυμνασίου.

Χωρὶς τὴν μεταρρύθμισιν αὐτὴν δὲν θὰ ἀποκτήσωμεν ποτὲ ἐξειδικευμένην μέσην Παιδείαν ἀνωτέρας στάθμης. Δὲν δύνασθε νὰ ἀποφασίσετε. Δύνασθε ὅμως νὰ προπαρασκευάσετε τὴν ἀπόφασιν.

Μερικοὶ ἀριθμοὶ

ΔΕΝ εἶναι τῆς στιγμῆς ἡ λεπτομερὴς ἀνάπτυξις τῶν ἐπιτευγμάτων κατὰ τὸ δεκαεννεάμηνον ποὺ εἶχα τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο. Τὸ μέγα, πράγματι ὑπουργεῖον. Μέγα κατ' ἔκτασιν, μέγα κατὰ σημασίαν, μέγα κατὰ μόχθον.

Ὀλίγους ἀριθμοὺς θὰ δώσωμεν καὶ ὀλίγα στοιχεῖα μόνον.

Ἰδοὺ οἱ ἀριθμοί:

Τὸ 1961 διετέθησαν ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν διὰ τὴν Παιδείαν 1728 ἑκατ., τὸ 1962 1981 καὶ τὸ 1963 προεβλέφθησαν 2482!

Ἀπὸ τοῦ 1957 μέχρι τοῦ 1961 διετίθεντο δωρεὰν βιβλία εἰς τοὺς μαθητὰς 270 περίπου χιλιάδες. Τὸ 1962 διετέθησαν 682.000. Καὶ κατὰ τὰς προβλέψεις μου τὸ 1963 θὰ ὑπερέβαινον τὸ ἑκατομμύριον, ἐνῶ τὰ ἐπὶ πληρωμῇ διδόμενα ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ Σχολικῶν Βιβλίων ἀνέρχονται εἰς 2.200.000.

Τοῦτο δὲ τὸ ἔτος ποὺ κατηργήθη ἡ μαθητικὴ εἰσφορά. Ἡ δωρεὰν ἐκπαίδευσις ποὺ πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἰδανικόν μας καὶ διὰ τὴν στοιχειώδη καὶ διὰ τὴν μέσην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀνωτάτην στάθμην ἔτσι ἐπιδιώκεται, καὶ ὄχι διὰ λόγων κενῶν.

Ἐποπτικὰ ὄργανα διδασκαλίας διετέθησαν ἐπὶ πληρωμῇ μὲν τὸ 1961 26.000, δωρεὰν δὲ τὸ 1962 48.000.

Ἱδρύθησαν 26 νέαι δημόσιαι κατώτεραι καὶ μέσαι τεχνικαὶ σχολαὶ καὶ δύο μέσαι, καὶ ἐβοηθήθη ἡ ἵδρυσις 30 κατωτέρων καὶ μέσων Ἰδιωτικῶν Σχολῶν.

Μετετράπησαν εἰς δημόσια πλήρη καὶ αὐτοτελῆ γυμνάσια, δηλαδὴ ἀνέλαβε τὰς δαπάνας αὐτῶν τὸ Κράτος, 30 γυμνασιακὰ παραρτήματα καὶ ἱδρύθησαν νέα 37 πέρυσι καὶ 13 ἐφέτος.

Μετετράπησαν εἰς δημόσια γυμνάσια α' βαθμῖδος 11 γυμνασιακὰ παραρτήματα καὶ ἱδρύθησαν νέα 16.

Διὰ τῶν ἱδρύσεων αὐτῶν ἐπῆλθεν ἀποσυμφόρησις τῶν μαθητῶν κατὰ τάξιν, ὥστε νὰ πλησιάζωμεν πρὸς τὰ διεθνῆ μέτρα.

Διωρίσθησαν 2800 καθηγηταὶ γυμνασίων κατ' ἐκτέλεσιν τοῦ τετραετοῦς προγράμματός μου καὶ ηὐξήθησαν αἱ ὀργανικαὶ θέσεις εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας κατὰ 1.400.

Ἱδρύθησαν 180 νέα δημοτικὰ σχολεῖα καὶ 215 νηπιαγωγεῖα.

Προήχθησαν, δηλαδὴ ηὐξήθησαν αἱ τάξεις των, 1461 δημοτικὰ σχολεῖα καὶ 14 νηπιαγωγεῖα. Διὰ τῶν ἱδρύσεων καὶ προαγωγῶν τούτων ηὐξήθησαν αἱ θέσεις τῶν δημοδιδασκάλων κατὰ 1.800 καὶ τῶν νηπιαγωγῶν κατὰ 200.

Διωρίσθησαν 1625 δημοδιδάσκαλοι καὶ 132 νηπιαγωγοί, καὶ εἶναι ἕτοιμοι αἱ ἀποφάσεις πρὸς διορισμὸν 1350 ἀκόμη δημοδιδασκάλων καὶ 100 νηπιαγωγῶν.

Ἐχορηγήθησαν ἐκπαιδευτικαὶ ἄδειαι διὰ μετεκπαίδευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς 10 δημοδιδασκάλους καὶ διὰ τὰ Ἑλληνικὰ Πανεπιστήμια εἰς 97.

Ἡ ἀνωτάτη παιδεία

ΕΙΣ τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν ἐκτὸς τῶν κονδυλίων ποὺ διετέθησαν διὰ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, ὑπεγράφη ἡ σύμβασις διὰ τὴν Πανεπιστημιούπολιν καὶ ἐλύθη τὸ περιλάλητον θέμα τοῦ Χημείου. Προπαντὸς ὅμως ἐπετεύχθη ἡ αὔξησις τῶν θέσεων βοηθῶν καὶ Ἐπιμελητῶν τῶν Πανεπιστημίων καὶ τῶν Πολυτεχνείων κατὰ 230, ἡ καθιέρωσις παγίας ἐτησίας ἐπιχορηγήσεως πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἐκ 13 ἑκ., καὶ ἡ ἵδρυσις νέου συγχρονισμένου φοιτητικοῦ ἀναγνωστηρίου εἰς δύο ὀρόφους τοῦ νεοδμήτου κτιρίου εἰς τὴν ὁδὸν Ἱπποκράτους 7.

Κατηρτίσθησαν οἱ Ὀργανισμοὶ τῆς Παντείου Σχολῆς καὶ τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς ἀπὸ συμφώνου μὲ τὰς Σχολὰς αὐτάς, καὶ θὰ ἔλθουν εἰς ὑμᾶς κ. ὑπουργέ, πρὸς ὑπογραφὴν μετ' ὀλίγας ἡμέρας.

Αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις

ΕΧΕΤΕ ὅμως καὶ ἄλλο ἐπεῖγον ἔργον νὰ ἀντιμετωπίσετε. Τὸ θέμα τῶν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων. Ἤρχισα προπαρασκευάζων τὴν κατάργησίν των μὲ τοὺς διαγωνισμοὺς μεταξὺ τῶν τελειοφοίτων, τοὺς ὁποίους ἐφήρμοσα. Ἔχετε νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν νὰ λύσετε διὰ διατάγματος τὸ θέμα. Προχωρήσατε.

Δὲν νομίζω ὅτι ὅσα ἐπέτυχα εἶναι ἀρκετά. Καὶ ἰδίως λυποῦμαι, διότι δὲν κατώρθωσα νὰ ἱδρύσω τὸ 3ον Πανεπιστήμιον. Αἱ δυσκολίαι καὶ αἱ ἀντιδράσεις ὑπῆρξαν μεγάλαι. Ἂν κατορθώσετε νὰ προπαρασκευάσετε τὴν ἵδρυσίν των, θὰ προσφέρετε μεγάλην ὑπηρεσίαν εἰς τὸν τόπον.

Ὁ Ὀργανισμὸς Σχολικῶν Βιβλίων ὑπέστη ριζικὴν ἀναδιοργάνωσιν διὰ νὰ καταστῇ ἱκανὸς νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ μέγα πρόβλημα ὄχι μόνον τοῦ σχολικοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ Πανεπιστημιακοῦ βιβλίου. Νομίζω ὅτι ἡ νέα μέθοδος κρίσεως τῶν βιβλίων θὰ εἶναι τελεσφόρος. Δυστυχῶς ὁ σχετικὸς νόμος, ὁ κυρῶν τὴν πρᾶξιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, δι' ἧς ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἡ μεταρρύθμισις, ἐψηφίσθη μετὰ πολλὰς περιπετείας εἰς τὸ σύνολον ἀπὸ τὴν Βουλὴν τὴν ἡμέραν τῆς παραιτήσεως τῆς Κυβερνήσεως. Ἀπὸ τὴν νέαν Κυβέρνησιν ἐξαρτᾶται ἡ δημοσίευσίς του».

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ κ. Γρηγ. Κασιμάτης ὡμίλησε δι' ὀλίγων διὰ τὰς ἐνεργείας του τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν προώθησιν τῶν μεγάλων ζητημάτων τῆς Ἐκκλησίας, τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς διὰ τὴν σύνταξιν νέου Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας, τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐφημερίων, τὴν ἵδρυσιν τῆς Μουσικῆς Ἀκαδημίας κλπ., καὶ ηὐχαρίστησε τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου ὡς καὶ ὅλους τοὺς ἐκπαιδευτικούς.

Τὸν κ. Κασιμάτην ἀπεχαιρέτησε, δι' ὀλίγων συγκινητικῶν λόγων, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου κ. Γεωργοῦντζος, τονίσας συνάμα τὴν δημιουργικὴν πνοὴν ποὺ ἐνεφύσησεν ὁ κ. Κασιμάτης εἰς τὴν Παιδείαν κατὰ τὴν παραμονήν του εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ὁ κ. Γεωργοῦντζος, μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἶπε χαρακτηριστικῶς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν κ. Κασιμάτην : «Δὲν ἐδιδάξατε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐποιήσατε».

Ἀκολούθως ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου, ἀπεχαιρέτησε τὸν κ. Κασιμάτην ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου αὐτῶν καὶ διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως Σχολικῆς Ὑγιεινῆς κ. Λυμπέρης.

Τέλος ὡμίλησε, δι' ὀλίγων, ὁ νέος ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Χρ. Στράτος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐσκιαγράφησε τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀποχωρήσαντος ὑπουργοῦ κ. Κασιμάτη, συνέστησεν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νὰ συνεχίσουν μὲ τὴν ἰδίαν προσήλωσιν καὶ ἀφοσίωσιν ἐργαζόμενοι, τοὺς ηὐχαρίστησε δὲ καὶ πάλιν διὰ τὴν βοήθειαν ποὺ τοῦ παρέσχον κατὰ τὴν προηγουμένην ὑπηρεσιακὴν κυβέρνησιν, ὅτε καὶ πάλιν τοῦ εἶχεν ἀνατεθῆ τὸ ὑπουργεῖον Παιδείας.

Σημειώματα

Ὁ νέος Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας

ΕΙΝΑΙ εὐτύχημα ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργὸς τῆς νέας ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως κ. Χριστόφορος Στράτος ὄχι μόνον γνωρίζει καλῶς τὰ ζητήματα τοῦ ὑπουργείου του, τὸ ὁποῖον διηύθυνε καὶ ἐπὶ τῆς προηγουμένης ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς ἱδρυτὴς καὶ πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Ἑλληνικῶν Σπουδῶν παρηκολούθησεν ἰδιαιτέρως καὶ ἐμελέτησε κατὰ βάθος τὸ πολύπλευρον καὶ δυσχερέστατον θέμα τῆς Παιδείας, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος εἰς πρόσφατον ἄρθρον του ἐχαρακτήρισεν ὡς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1 ἐθνικὸν θέμα.

Δικαιούμεθα ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐλπίζωμεν καὶ νὰ πιστεύωμεν μετὰ βεβαιότητος ὅτι ὁ πολυτιμότατος χρόνος ὁ ὁποῖος θὰ μεσολαβήσῃ μέχρι τῶν προσεχῶν ἐκλογῶν «δὲν θὰ πάῃ χαμένος» διὰ τὴν παιδείαν, καὶ ὅτι ὁ κ. Στράτος θὰ συνεχίσῃ καὶ θὰ προωθήσῃ τὸ ἀρξάμενον ἐπὶ τοῦ προκατόχου του δημιουργικὸν ἔργον, μὲ τὸν ἐμπνευσμένον καὶ θερμουργὸν ζῆλον μὲ τὸν ὁποῖον διευθύνει τὸ ἔργον τοῦ ἐθνωφελοῦς Σωματείου οὗτινος προΐσταται, καὶ μὲ τὴν δυναμικότητα καὶ τὸν ρεαλισμὸν τὸν ὁποῖον πιστοποιεῖ ἡ δημιουργικὴ δρᾶσις του εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς χώρας.

Ἡ οἰκονομικὴ παιδεία

ΕΝΑ ἀξιοσημείωτον καὶ εὐοίωνον χαρακτηριστικὸν τοῦ νέου Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας εἶναι ἡ ἰδιαιτέρα σημασία τὴν ὁποίαν ἀποδίδει εἰς τὴν οἰκονομικὴν παιδείαν. Ἔγραφε πράγματι πρό τινος ὁ κ. Στράτος εἰς ἔγκυρον οἰκονομικὴν ἐπιθεώρησιν, ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομικῆς παιδείας:

« Χρειάζεται πρῶτα - πρῶτα πλήρης ἀναθεώρησις τοῦ προγράμματος τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν τῆς Οἰκονομικῆς Παιδείας. Ἀκολούθως, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ δοθοῦν στὶς Σχολὲς αὐτὲς κατευθύνσεις, γιὰ τὴν ἐξειδίκευσι τῶν σπουδαστῶν ἐπὶ τῶν συγκεκριμένων θεμάτων, ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν παραγωγὴν σήμερα.

Τρίτον: Ἐπιτακτικὴ προβάλλει ἡ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως καὶ νέων ὁμοειδῶν Σχολῶν, ὥστε νὰ γίνῃ καταμερισμὸς τῶν σπουδαστῶν καὶ νὰ μειωθῇ τὸ χάσμα σχέσεως διδασκόντων πρὸς διδασκομένους, καὶ τέταρτον: Νὰ ἐγκαινιασθῇ καὶ νὰ ἐπεκταθῇ στενὴ συνεργασία μεταξὺ τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν φορέων τῆς παραγωγῆς, καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ὀργανισμῶν ἐν γένει. »

Αἱ ὀλίγαι αὐταὶ γραμμαὶ εἶναι συγχρόνως καὶ ἐνδεικτικαὶ τοῦ γενικωτέρου πνεύματος οὗτινος ἐμφορεῖται ὁ κ. Χριστόφορος Στράτος.

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ πρέπει νὰ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ καθ' ὅλην τὴν ζωὴν

● Λονδῖνον

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ εἶναι κάτι ποὺ συνεχίζεται καθ' ὅλην μας τὴν ζωήν. Πράγματι, ἀνέκαθεν «γηράσκομεν ἀεὶ διδασκόμενοι». Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὴν ἐποχήν μας, ἡ πρόσθετος αὐτὴ μόρφωσις, ἡ κοινῶς λεγομένη «ἐ π ι μ ό ρ φ ω σ ι ς», τείνει νὰ λάβῃ συστηματικωτέραν καὶ καθολικωτέραν μορφήν.

Εἰς τὴν Μ. Βρετανν ίαν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ παιδιὰ φοιτοῦν τὸ ὀλιγώτερον δέκα ἔτη εἰς δημόσια σχολεῖα κατωτέρας καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως, τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ μόνον ὅταν ἀφήσουν τὸ σχολεῖον ἀντιλαμβάνονται ὅτι εὑρίσκονται ἀκόμη εἰς τὴν πρώτην βαθμίδα τῆς παγκοσμίου παιδείας. Μὲ τὴν ὥθησιν ποὺ τοὺς δίδουν ἐνθουσιώδεις διδάσκαλοι, διψοῦν διὰ μάθησιν, διὰ κατάκτησιν νέων πνευματικῶν πεδίων, νέων εἰδικοτήτων. Ἡ κίνησις διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐνηλίκων, διὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν μεγάλην μᾶζαν τῶν ἐργαζομένων, ποὺ θέλουν νὰ συνεχίσουν τὴν μόρφωσίν των, ἐπεξετάθη, καὶ ἀπὸ τὰ ταπεινὰ Ἰνστιτοῦτα Μηχανουργῶν τοῦ 19ου αἰῶνος, ἔγινε ὁ τεράστιος ὀργανισμὸς ποὺ εἶναι σήμερα. Εἰς τὰ ἐξωπανεπιστημιακὰ μαθήματα τῶν πανεπιστημίων τῆς Βρετανν ίας γίνονται κατ' ἔτος περὶ τὰς 5.000 σειραὶ μαθημάτων, ποὺ καλύπτουν διάφορα θέματα ὅπως: ἀρχαιολογίαν, ἱστορίαν, γεωγραφίαν, κοινωνικὰς ἐπιστήμας, φιλοσοφίαν, ξένας γλώσσας, λογοτεχνίαν, πολιτικά, οἰκονομικὰ καὶ πολλὰ ἄλλα.

Οἱ περισσότεροι ὅμως ἐνήλικες, ποὺ ὁ ἀριθμὸς των ὑπερβαίνει σήμερα τὰ δύο ἑκατομμύρια, φοιτοῦν κυρίως εἰς τὰ νυκτερινὰ ἰνστιτοῦτα καὶ τὰ τεχνικὰ κολλέγια, ἀφοῦ τελειώσουν τὴν καθημερινήν των ἐργασίαν. Τὰ ἐξωπανεπιστημιακὰ μαθήματα, πολλὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὀργανώνει ὁ Σύνδεσμος Ἐκπαιδεύσεως Ἐργατῶν, εἶναι ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου καὶ πνευματικοῦ ἐπιπέδου ὅμοια μὲ τῶν Πανεπιστημίων. Εἰς τὰ νυκτερινὰ Ἰνστιτοῦτα καὶ τὰ τεχνικὰ κολλέγια, πάλιν, τὰ μαθήματα χωρίζονται εἰς κατηγορίας: τὰ ἀκαδημαϊκὰ καὶ τὰ ἐπαγγελματικά. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὑπάρχουν μαθήματα δι' ἐκείνους ποὺ θέλουν π.χ. νὰ μάθουν ξένας γλώσσας, μαθηματικά, φυσικὴν ἢ εἰδικὰ θέματα ὅπως νομικὰ καὶ λογιστικὰ διὰ νὰ δώσουν ἐξετάσεις καὶ νὰ βελτιώσουν τὴν καρριέρα των, καὶ μαθήματα δι' ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ αὐξήσουν τὰς γνώσεις των εἰς τὸν τομέα π.χ. τῆς τέχνης, τῆς ἱστορίας, τῆς μουσικῆς, τοῦ μπαλέττου, τῆς ποιήσεως, τοῦ θεάτρου κ.ἄ. Δι' ἐκείνους πάλιν, ποὺ θέλουν νὰ δημιουργήσουν, ὑπάρχουν πρακτικὰ μαθήματα ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, κεραμεικῆς, ξυλογλυπτικῆς κ.λ.π.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε τὰς ἑκατοντάδας χιλιάδας τῶν ἐνηλίκων, ποὺ παρακολουθοῦν νυκτερινὰ μαθήματα ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ πλουτίσουν τὰς γνώσεις των σχετικὰ μὲ τὰς παρεπαγγελματικάς των ἀσχολίας, τὰ «χόμπυς» των. Ὅπως π.χ. διὰ νὰ πλουτίσουν τὰς γνώσεις των σχετικὰ μὲ τὴν κηπουρικήν, τὴν φωτογραφικὴν τέχνην, τὴν λειτουργίαν τῆς μηχανῆς τοῦ αὐτοκινήτου των κ.ἄ. Ὑπάρχουν θέσεις δι' ὅλους: διὰ τὸν εὐφυᾶ νέον ποὺ θέλει νὰ μάθῃ διὰ τὴν πυρηνικὴν ἐνέργειαν, διὰ τὴν μεσήλικα οἰκοκυρὰν ποὺ ἡ φιλοδοξία της εἶναι νὰ μάθῃ νὰ κατασκευάζῃ ἀμπαζοὺρ διὰ νὰ διακοσμήσῃ τὸ σπίτι της. Εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν σπουδαιότατον ρόλον παίζουν τὰ δημοτικὰ καὶ τὰ ἀστικὰ συμβούλια. Εἰς τὴν Βρεταννίαν τὸ τεράστιον αὐτὸ ρεῦμα ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐνηλίκων ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν πλήρη ἀπασχόλησιν καὶ εἰς τὰς ὀλιγωτέρας ὥρας ἐργασίας ποὺ δίδουν εἰς τοὺς ἐργαζομένους τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαθέτουν τὰς ἐλευθέρας ὥρας των πρακτικά, εὐχάριστα καὶ ὠφέλιμα.

Αἱ ὑπηρεσίαι, βεβαίως, ἐκπαιδεύσεως ἐνηλίκων στοιχίζουν ἀρκετὰ ἑκατομμύρια λίρας ἐτησίως. Πόθεν ὅμως προέρχονται αὐτὰ τὰ χρήματα; Ὄχι βεβαίως ἀπὸ τὰ δίδακτρα ποὺ πληρώνουν οἱ μαθηταί, διότι αὐτὰ σπανίως ὑπερβαίνουν τὰς δύο ἢ τρεῖς λίρας τὸ ἔτος. Αἱ ὑπηρεσίαι ἐκπαιδεύσεως ἐνηλίκων ἐπιχορηγοῦνται γενναίως ἀπὸ τὰς τοπικὰς ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι διευθύνουν τὰ νυκτερινὰ ἰνστιτοῦτα καὶ τὰ τεχνικὰ κολλέγια, καὶ ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν, ἡ ὁποία χορηγεῖ ἐπιδόματα τόσον εἰς τὰς τοπικὰς ἀρχὰς ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἐθελοντικοὺς ὀργανισμοὺς ὅπως π.χ. ὁ Σύνδεσμος Ἐκπαιδεύσεως Ἐργατῶν. Ἡ κορωνὶς τῆς κινήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐνηλίκων εἶναι ἴσως τὸ σύστημα τῶν κολλεγίων, ποὺ ὑπάρχουν εἰς ὅλην τὴν Ἀγγλίαν καὶ ὅπου οἱ ἐργαζόμενοι φοιτοῦν τὸ Σαββατοκύριακον, τὸ καλοκαίρι διὰ δύο ἢ τρεῖς ἑβδομάδας ἢ διὰ διάστημα ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ἐτῶν.

Τὸ γνωστότερον ἀπὸ τὰ κολλέγια αὐτὰ εἶναι τὸ Κολλέγιον Ράσκιν τῆς Ὀξφόρδης (*). Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ κολλέγια ἐσωτερικῶν μαθητῶν ἀνήκουν εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ τὰ Ἐργατικὰ Συνδικᾶτα, ποὺ χορηγοῦν ὑποτροφίας εἰς τὰ μέλη των καὶ τοὺς παρέχουν χρηματικὴν βοήθειαν, ὥστε νὰ ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὰ μαθήματα ποὺ τοὺς προσφέρονται. Ὁ ἐνθουσιασμὸς ποὺ ὑπάρχει εἰς τὴν Βρεταννίαν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐνηλίκων ἔχει ἐπεκταθῆ καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὀργανώσει τὰς ἰδικάς των σειρὰς μαθημάτων δι' ἐνήλικας ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ των. Ἡ κίνησις διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐνηλίκων εἶναι κάτι περισσότερον ἀπὸ ἕνα ἁπλὸ συμπλήρωμα τῆς κατωτέρας καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως: ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπός της εἶναι νὰ βοηθήσῃ τὸν κοινὸν ἄνθρωπον νὰ πάρῃ τὸ μερίδιον τῆς κληρονομίας πολιτισμοῦ καὶ καλλιεργείας, ποὺ δικαιοῦται. Σκοπὸς πράγματι εὐγενικός, φιλόδοξος, ἀλλὰ καὶ πολὺ χρήσιμος διὰ τὰ ἄτομα καὶ τὸ σύνολον.

(*) Διὰ τὸ Κολέγιον Ράσκιν, ὅρα Σ.Ε., τεῦχος Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. σελ. 66.

ΤΟ ΝΑΤΟ ΘΑ ΙΔΡΥΣΗ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΘΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΘΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗΝ ΚΑΙ ΘΑ ΣΥΝΔΥΑΖΗ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ Β. ΑΜΕΡΙΚΗΣ, ΜΕΓ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΕΙΣ ΑΛΛΑΣ σελίδας τοῦ παρόντος τεύχους τῆς «Σύγχρονης Ἐκπαιδεύσεως» δημοσιεύσαμεν ὁμιλίαν τοῦ Προέδρου τοῦ «Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Μασσαχουσέτης» δρος James R. Killian μὲ θέμα «τὸ ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα ὡς πηγὴ οἰκονομικῶν πόρων». Εἰς τὴν ἐν Ἑλλάδι παρουσίαν τοῦ δρος Κίλλιαν προσέδωσεν ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ διακεκριμένος ὁμιλητὴς τυγχάνει καὶ πρόεδρος μιᾶς ἑπταμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐπιστημόνων διεθνοῦς κύρους ποὺ συνέστησε τὸ 1960 τὸ Συμβούλιον τοῦ Βορειοατλαντικοῦ Συμφώνου μὲ σκοπὸν τὴν ἐπεξεργασίαν σχεδίου δημιουργίας εἰς Εὐρώπην ἑνὸς Δ ι ε θ ν ο ῦ ς Ἰ ν σ τ ι τ ο ύ τ ο υ Ἐ π ι σ τ η μ ῶ ν καὶ Τ ε χ ν ο λ ο γ ί α ς, διὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς ἐπιστήμης τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου.

Σημειωτέον ὅτι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς Ἑλλάδα ἀφίξεως τοῦ δρος Κίλλιαν, τῆς ὁποίας μάλιστα προηγήθη ἡ ἄφιξις τοῦ δρος Ἄϊλορ, ἐπιστημονικοῦ συμβούλου τοῦ ΝΑΤΟ, συνεκροτήθησαν ἐνταῦθα ἐπανειλημμέναι συσκέψεις ἁρμοδίων παραγόντων διὰ νὰ ἐξετασθοῦν αἱ πιθανότητες καὶ αἱ δυνατότητες νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ὑπὸ ἵδρυσιν ἀνώτατον αὐτὸ Τεχνολογικὸν ἵδρυμα, τὸ ὁποῖον ὡρισμένοι εἰδικοὶ ἀποκαλοῦν «ὑπερπανεπιστήμιον τοῦ ΝΑΤΟ», διότι θὰ εἶναι κυρίως ἵδρυμα μεταπτυχιακῶν σπουδῶν εἰς ἐξαιρετικὰ ὑψηλὸν ἐπίπεδον. Τὰ συμπεράσματα τῆς ἐξετάσεως ταύτης δὲν ὑπῆρξαν ἰδιαιτέρως εὐοίωνα, διὰ τὸν λόγον ἰδίως ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐξασφαλίζει οὔτε τὸ ἀπαραίτητον περιβάλλον ἐγκαταστάσεων ὑψηλῆς τεχνολογικῆς ἐξελίξεως, οὔτε ἐπαρκῆ ἀριθμὸν τοῦ ἀπαιτουμένου πολυαρίθμου εἰδικευμένου προσωπικοῦ.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς μελετωμένης ἱδρύσεως τοῦ διεθνοῦς τούτου ἐκπαιδευτικοῦ ἱδρύματος ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τὸ 1961 τὸ Συμβούλιον τοῦ Βορειοατλαντικοῦ Συμφώνου συνεκρότησε ἑπταμελῆ ἐπιτροπὴν ἀπὸ ἐπιστήμονας διεθνοῦς κύρους, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ δρος Τζαίημς Ρ. Κίλλιαν, προέδρου τοῦ «Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Μασσαχουσέτης», καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὴν τὴν κατάρτισιν καὶ ἐπεξεργασίαν σχεδίου πρὸς δημιουργίαν ἑνὸς Δ ι ε θ ν ο ῦ ς Ἰνστιτούτου Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνολογίας. Πρὸ ἑνὸς ἀκριβῶς ἔτους, ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε πρὸς τὸ ΝΑΤΟ τὰ πορίσματα τῆς μελέτης καὶ τὰς εἰσηγήσεις της, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν μὲ πρόλογον τοῦ γεν. γραμματέως τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ συνεφώνησε κατ' ἀρχὴν ὁμοφώνως ὅτι ἡ ἵδρυσις τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτικοῦ ἱδρύματος θεωρεῖται ἐξαιρετικῶς ἐπείγουσα καὶ ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ εἰς Εὐρώπην, εἰς αὐτὸ δὲ θὰ φοιτοῦν κατηρτισμένοι ἐπιστήμονες καὶ διδάκτορες πανεπιστημίων. Τὸ ἵδρυμα θὰ λειτουργῇ εἰς τὸ ἀνώτατον ἐπίπεδον τῆς πανεπιστημιακῆς στάθμης, τὰ δὲ εὐεργετικά του ἀποτελέσματα θὰ ἐκδηλωθοῦν ὄχι μόνον εἰς τὴν καθαρὰν ἐπιστήμην, εἰς τὴν τεχνικὴν ἐξέλιξιν καὶ πρόοδον, καὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, ἀλλὰ καὶ θὰ προαγάγουν γενικώτερον τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ δυτικοῦ κόσμου.

Σημειοῦται ὅτι τὸ διεθνὲς αὐτὸ ἰνστιτοῦτον δὲν θὰ εἶναι ἕνα ἐπὶ πλέον Πανεπιστήμιον ἢ Πολυτεχνεῖον, ἀλλὰ θ ὰ σ υ μ π λ η ρ ώ ν ῃ τὰ ὑπάρχοντα, ποὺ ὅσον καὶ ἂν εἶναι σημαντικὰ συναντοῦν πολλάκις δυσκολίας εἰς τὸ νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐρεύνης, εἰς τὴν εὐρυτάτην κλίμακα ποὺ ἐπιβάλλει ἡ ἁλματώδης ἐξέλιξις τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης καὶ ὁ συνεχῶς αὐξανόμενος ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν, τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν ἐρευνητῶν. Εἰς κατανίκησιν τῶν δυσκολιῶν τούτων θὰ συντελέσῃ ὄχι μόνον ἡ συνηνωμένη προθυμία καὶ προσπάθεια τῶν δυτικῶν χωρῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑψηλὸν πνεῦμα τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, ἡ συνεχῶς αὐξανομένη ἀλληλεξάρτησίς των καὶ τὸ εὐνοϊκὸν κλῖμα ποὺ δημιουργοῦν αἱ ἐλεύθεραι πνευματικαὶ ἀνταλλαγαί.

Οὕτω ἕνα παρόμοιον διεθνὲς ἵδρυμα θὰ συνεδύαζε

ΔΙΕΘΝΕΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ

τὰ πλεονεκτήματα τῶν Πανεπιστημίων τῆς Β. Ἀμερικῆς, τῆς Μεγ. Βρεταννίας καὶ τῶν προηγμένων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, θὰ ἀνέπτυσσε καὶ ἐφήρμοζε δοκιμαστικῶς μίαν νέαν σύνθετον μέθοδον ἐκπαιδεύσεως, καὶ συγχρόνως θὰ συνέβαλεν εἰς τὸν ἐκσυγχρονισμὸν καὶ εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τῶν ἄλλων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων.

Τρεῖς ἀκόμη λόγοι ἐπηρέασαν τὰ συμπεράσματα τῆς ἑπταμελοῦς ὁμάδος τῶν ἐπιλέκτων ἐπιστημόνων: 1) Εἰς ὁλόκληρον τὸν δυτικὸν κόσμον, δὲν ὑπάρχει μόνον ἀνάγκη διὰ περισσοτέρους ἐπιστήμονας καὶ μηχανικοὺς ἀνωτέρας μορφώσεως, ἀλλ' ὑφίσταται συγχρόνως καὶ μία ἔκδηλος ἀπαίτησις διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἡγετῶν καὶ δημιουργικῶν εἰδικῶν εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν μηχανικήν, ἡγετῶν ποὺ νὰ συνδυάζουν ὑψηλὴν ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν καὶ μίαν εὐρυτάτην γνῶσιν καὶ ἀντίληψιν τῆς δυτικῆς παιδείας καὶ τῶν γλωσσῶν. Καὶ αὐτὰ δύνανται προφανῶς νὰ ἀποκτηθοῦν εὐκολώτερον καὶ πληρέστερον μέσα εἰς τὸ περιβάλλον μιᾶς διεθνοῦς κοινότητος ἐπιστημόνων. Αὐτὴ ἡ εὐρύτης ἐκπαιδεύσεως, πείρας καὶ ἀντιλήψεων, ἀποτελεῖ μίαν συνεχῶς αὐξανομένην ἀνάγκην καθὼς ἡ οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ ἑνότης τοῦ δυτικοῦ κόσμου θὰ βαίνῃ πρὸς πραγμάτωσιν. 2) Ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν ἡ ἐπιστήμη ἀποκτᾶ ὅλο καὶ μεγαλυτέραν σημασίαν· ὁ ἐλεύθερος κόσμος διὰ νὰ ἠμπορέσῃ ἁπλῶς νὰ συμβαδίσῃ, ὀφείλῃ νὰ διπλασιάσῃ καὶ ἀναδιπλασιάσῃ τὰς ἐπιστημονικάς του δυνατότητας ἐντὸς τῶν ἀμέσως ἐπερχομένων ἐτῶν. Αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖον, διὰ νὰ διατηρήσουν καὶ προασπίσουν αἱ δυτικαὶ χῶραι ὅ,τι ἀγαποῦν — τὴν ἐλευθερίαν των, τὰς τέχνας, τὸν ἀνθρωπισμόν. Δὲν πρόκειται συνεπῶς περὶ ἑνὸς ἁπλοῦ θέματος ἀντιμετωπίσεως ἑνὸς ἄλλου ἔθνους ἢ μιᾶς ἄλλης παρατάξεως· εἶναι ὁ μόνος τρόπος νὰ ἱκανοποιήσῃ ἡ Δύσις τὰ ἰδεώδη της, νὰ προσφέρῃ στὸν ἑαυτό της μίαν πλουσιωτέραν ζωὴν καί, ἐπὶ πλέον, νὰ διαθέσῃ τὰ μέσα διὰ νὰ προσφέρῃ μὲ γενναιοφροσύνην βοήθειαν εἰς ὀλιγώτερον προνομιούχους χώρας. 3) Ἄλλωστε, ἀρκετὰ ἄλλα διεθνῆ ἱδρύματα ἀπέδειξαν ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπιτυχὴς λειτουργία καὶ χρηματοδότησις παρομοίων διεθνῶν ὀργανισμῶν.

ΑΠΟ ἀπόψεως ὀργανωτικῆς, τὸ προτεινόμενον πρὸς ἵδρυσιν Διεθνὲς Ἰνστιτοῦτον Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνολογίας θὰ τελῇ ὑπὸ τὴν αἰγίδα ὁμάδος ἐθνῶν. Θὰ φέρῃ εἰς ἐπαφὴν τοὺς ἐπιστήμονας, τοὺς φοιτητὰς καὶ τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν πολλῶν χωρῶν, καὶ διὰ τῶν ἐλατηρίων ποὺ τὸ ἐνέπνευσαν καὶ τοῦ πνεύματος ποὺ θὰ τὸ ὁδηγῇ καὶ θὰ τὸ κατευθύνῃ, θὰ ἐμποτίζῃ εἰς τοὺς φοιτητὰς μίαν εὐρεῖαν ἀντίληψιν περὶ τῆς ἐπιστήμης, τῆς τεχνολογίας καὶ τῆς ζωῆς ἐν γένει, διὰ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν θετικῶν ἀξιῶν, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποδείξῃ ἔμπρακτα τὸ πνευματικὸν σθένος καὶ τὴν ζωτικότητα ἀπὸ τὴν ἑνότητα τῶν ἐθνῶν τῆς Δύσεως καὶ συγχρόνως θὰ πιστοποιοῦσεν ὅτι μόνον εἰς τὸν ἐλεύθερον κόσμον εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνάδειξις ἑνὸς ἀληθινὰ διεθνοῦς ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ ἱδρύματος, ποὺ εἶναι προσιτὸν εἰς τοὺς ἐπιστήμονας ὅλων τῶν χωρῶν.

ΕΝΑ ἄλλο σπουδαιότατον σημεῖον τῶν πορισμάτων τῆς ἐπιτροπῆς, ποὺ θὰ πρέπει ἰδιαιτέρως νὰ ἐξαρθῇ καὶ νὰ τονώσῃ ψυχικὰ ὅλους ἐκείνους ποὺ τρομάζουν ἐνώπιον τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ὑλιστικῆς ἐποχῆς μας, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὰς προγραμματικὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Διεθνοῦς αὐτοῦ Ὀργανισμοῦ, περιλαμβάνεται ἰδιαιτέρως ἡ ἑνότης τῶν γνώσεων. Ἀναγνωρίζεται δηλαδὴ ἡ πολλαχόθεν ὑποδεικνυομένη ὡς ἀπαραίτητος ἀλληλεξάρτησις μεταξὺ τῶν διαφόρων κλάδων τῆς μαθήσεως καὶ τῆς ἐρεύνης, ὁπότε μὲ ἐλαστικότητα εἰς τὸ σύστημα τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως, διευκολύνονται αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν διαφόρων κλάδων καὶ ἀποφεύγεται ἡ ἀκαμψία εἰς τὴν χωριστὴν ὀργάνωσιν τῶν τμημάτων. Ἔτσι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοπούς του, θὰ κατατείνῃ εἰς τὸ νὰ φέρῃ εἰς ἐπαφὴν τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν κοινωνίαν, καλλιεργώντας παράλληλα τὰς κλασσικὰς κοινωνικὰς ἐπιστήμας ὡς συντρόφους τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν.

Τὸ ἰνστιτοῦτον προβλέπεται νὰ ἱδρυθῇ εἰς μίαν χώραν τῆς Εὐρώπης, διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς Δύσεως νὰ δώσῃ μεγαλυτέραν σημασίαν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ σύγχρονη ἐποχή. Θὰ ἐπιδιώξῃ συγχρόνως μίαν στενὴν ἐπαφὴν μεταξὺ καθαρᾶς καὶ ἐφηρμοσμένης ἐπιστήμης, ἀποφεύγοντας τὸν διαχωρισμό τους, ποὺ ἐπιφέρει συχνὰ μειονεκτήματα, τόσον εἰς τὴν ἐπιστήμην ὅσον καὶ εἰς τὴν τεχνικήν. Μὲ τὸ νὰ καταστῇ δὲ ἕνα διεθνὲς κέντρον διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν ἐπιστημονικῶν συνεδρίων πρὸς ἀνταλλαγὴν ἰδεῶν, θὰ ἀποβῇ μία Μέκκα τῆς Γνώσεως διὰ τοὺς ἐξέχοντας ἐπιστήμονας.

Μὲ τὴν φιλοδοξίαν τέλος, τῆς δημιουργίας ἑνὸς περιβάλλοντος ποὺ ν' ἀναγνωρίζεται διεθνῶς ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονας, ὡς ἕνα ἰδιαιτέρως ἑλκυστικὸν κέντρον διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἐπαγγελματικήν τους ἀνάπτυξιν, καθὼς καὶ μὲ τὸν περιορισμὸν τῶν ἐγγραφῶν εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον αὐτό, μόνον ὅσων ἔχουν ἐξαιρετικὸ ταλέντο, καὶ διὰ τῆς διατηρήσεως αὐστηρῶς ὑψηλοῦ ἐπιπέδου εἰσαγωγῆς των, ἀσφαλῶς θὰ ἐπιτύχῃ διεθνῆ ἀναγνώρισιν τοῦ διπλώματός του.

ΕΝΑ ἄλλο σημεῖον ἐνδιαφέρον ἰδιαιτέρως τὴν χώραν μας, ποὺ προχωρεῖ ἀποφασιστικὰ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ τῆς προόδου, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἀναγνώρισις τῆς ἀνάγκης συνυπάρξεως τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ παράγοντος, ποὺ κοιτίδα του ἔχει τὴν πατρίδα μας, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι, σήμερα τίθενται αἱ ὡλοκληρωμέναι βάσεις τῆς ἑνότητος τῶν γνώσεων, ὥστε νὰ δύναται μὲ περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς δυνάμεις του ὁ τόπος μας καὶ μὲ περισσοτέραν εὐχέρειαν καὶ βεβαιότητα νὰ κερδήσῃ ὅσα δὲν ἐπρόλαβε νὰ ἀποκτήσῃ μέχρι σήμερον.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Δημοσιεύομεν εἰς τὰς πρώτας σελίδας τοῦ παρόντος τεύχους τὸν σύντομον ἀπολογισμὸν εἰς τὸν ὁποῖον προέβη ὁ τέως ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Γρηγόριος Κασιμάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸν διάδοχόν του ὑπουργὸν τῆς νέας κυβερνήσεως κ. Χριστόφορον Στράτον.

Τὸ ἐπιτελεσθὲν ἔργον ὑπῆρξε σημαντικώτατον ὄχι μίαν διὰ τὰ μέχρι σήμερον ἐπιτευχθέντα ἀξιόλογα ἀποτελέσματα, ἀλλὰ καὶ γενικώτερα διὰ τὴν δημιουργικὴν πνοὴν καὶ τὴν ρεαλιστικὴν ἀντίληψιν τὰς ὁποίας ὁ κ. Γρηγ. Κασιμάτης ἐνεφύσησεν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὅλου θέματος τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, παρὰ τὸν θόρυβον, τὴν δημαγωγίαν, τὰς παντοειδεῖς ἀντιδράσεις καὶ τὰς στενοκάρδους ἀντιλήψεις.

Ἡ πλευρὰ αὕτη τοῦ ἔργου τοῦ κ. Γρ. Κασιμάτη, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸν προγραμματισμὸν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἱεράρχησιν τῶν ἐπιδιωκτέων σκοπῶν, ἐὰν ὑπῆρξεν ὀλιγώτερον ἐμφανὴς καὶ θεαματική, δὲν εἶναι ἐκ τούτου καὶ ὀλιγώτερον ζωτικὴ καὶ οὐσιώδης. Διότι, ὡς ἐπανειλημμένως διεπιστώθη καὶ παρὰ τῶν ξένων ἐμπειρογνωμόνων, ἡ ἑλληνικὴ καθυστέρησις εἰς πλείστους ὅσους τομεῖς δὲν ὀφείλεται πολλάκις εἰς ἔλλειψιν μέσων, ὅσον εἰς παντελῆ ἔλλειψιν ἢ ἀνεπαρκῆ καὶ ἐσφαλμένον προγραμματισμόν. Ὁ παρὰ τοῦ κ. Κασιμάτη προγραμματισμὸς τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς Παιδείας ἐστηρίχθη εἰς βαθεῖαν γνῶσιν τῶν στοιχείων ποὺ ἀπαρτίζουν τὸ πρόβλημα, εἰς σαφῆ ἀντίληψιν τῶν ἑλληνικῶν ἀναγκῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος καὶ τῶν ἑλληνικῶν δυνατοτήτων. Μίαν ἀνάλυσιν ὡρισμένων βασικῶν στοιχείων, ὅπως τὰ ἀντιλαμβάνεται καὶ τὰ ἀξιολογεῖ ὁ κ. Γρηγ. Κασιμάτης, ἀρυόμεθα κατωτέρω ἀπὸ τὸν πρόλογον ποὺ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ πρό τινος κυκλοφορῆσαν τομίδιον, τὸ περιλαμβάνον τὰ ἀποτελέσματα τοῦ περυσινοῦ διαγωνισμοῦ τῶν ἀριστούχων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως :

ΗΜΟΡΦΩΣΙΣ εἶναι αἴτημα ἅγιον τῶν μαζῶν. Εἶναι ἐπιταγὴ τῆς ἑλληνικῆς αὔριον. Εἶναι προϋπόθεσις τῆς ἐπιβιώσεως τοῦ Ἔθνους. Εἶναι τὸ ὅπλον ὄχι βελτιώσεως ἁπλῶς τοῦ ἀτομικοῦ μας βιοτικοῦ ἐπιπέδου, ἀλλ' ἀναπτύξεως τῆς ὅλης οἰκονομίας μας. Εἶναι ἡ φροντὶς διὰ τὴν Παιδείαν ὄχι μόνον ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐπένδυσις διὰ τὸ μέλλον. Εἶναι πράγματι, ἐ π έ ν δ υ σ ι ς. Ἐφ' ὅσον, φυσικά, ἀντιλαμβανώμεθα τί θὰ πῇ ἐπένδυσις καὶ δὲν χρησιμοποιοῦμεν τὸν ὅρον πρὸς καταδημαγώγησιν τῶν ἀφελῶν καὶ συγκάλυψιν τῆς ἰδίας μας ἀμαθείας. Εἰς τὴν Ρώμην, ἡ Διάσκεψις τῶν Ὑπουργῶν τῆς Παιδείας τῶν χωρῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλὰς ἔπαιξε κάποιον ρόλον, (βλ. Ἀπ. Δασκαλάκην, εἰς τὴν «Καθημερινὴν» τῆς 28 Ὀκτ. 1962), ἀπεφάνθη ὅτι ἀποτελεῖ ἡ φροντὶς διὰ τὴν Παιδείαν ἀνεξάρτητον ἀπὸ κάθε ἄλλην ἀνάγκην ἐπένδυσιν, ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λαῶν, ἀπαιτοῦσαν δὲ αὐτοτελῆ καὶ ἀνεξάρτητον, ἐλευθέρως κινούμενον προϋπολογισμόν.

ΕΙΝΑΙ σύνηθες τὸ φαινόμενον τῆς μυθικῆς διαμορφώσεως εἰς τὴν ψυχολογίαν τῶν μαζῶν καὶ τῶν πλέον συγκεκριμένων ἐννοιῶν. Σιγὰ - σιγὰ ἡ οὐσία παραμελεῖται, παραμένει ἡ λέξις ποὺ προσλαμβάνουσα κυρίαρχον δεσποτείαν εἰς τὴν φαντασίαν τῶν ἀνθρώπων καθίσταται ἔμβλημα παρασῦρον εἰς τὸ ἄκουσμά του τὰ πάντα.

Πρέπει νὰ ἀποφύγωμεν νὰ πέσωμεν θύματα αὐτῆς τῆς διαδικασίας. Καὶ νὰ ἐξηγηθῶμεν ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐπενδύσεως ἐν σχέσει μὲ τὴν Παιδείαν. Διότι ἀφ' ἧς ἤρχισεν ἡ διάδοσις τοῦ ὅρου, κινδυνεύει νὰ καλύψῃ τὰ πάντα ὁ ἐμφανισθεὶς μῦθος καὶ νὰ δημιουργηθοῦν ἔτσι αἱ προϋποθέσεις τοῦ τέλματος μέσα εἰς τὸ ὁποῖον θὰ πνιγῇ κάθε προσπάθεια βελτιώσεως τῆς καταστάσεως.

Εἰς τὴν σύγχρονον σκέψιν γίνεται διάκρισις ἐν σχέσει μὲ τὴν Παιδείαν μεταξὺ ἐπενδύσεων καὶ παραγωγικῶν ἐπενδύσεων. Εἰς τὴν πραγματικότητα, πᾶσα ἐπένδυσις πρέπει νὰ εἶναι παραγωγική, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀποτελεῖ τοποθέτησιν κεφαλαίου ἀποβλέ-

πουσαν εἰς τὸ νὰ προσπορίσῃ μεταγενεστέρως συνεχῆ πρόσθετα ὠφελήματα. Διὰ τοῦτο καὶ οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπενδύσεως εὑρίσκεται ἡ θυσία τοῦ παρόντος χάριν ἑνὸς καλυτέρου μέλλοντος. Ὁ περιορισμὸς τοῦ καταναλισκομένου εἰσοδήματος χάριν τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ εἰς τὸ μέλλον. Εἰς τὴν Παιδείαν δὲ κατ' ἐξοχὴν εἶναι μακροπρόθεσμος ἡ βελτίωσις καὶ ἡ ἐναργὴς ἐμφάνισις τῶν ἐξ αὐτῆς ὠφελημάτων. Ἀπαραίτητος, ὅμως, ἀπαρασάλευτος προϋπόθεσις πάσης ἐπενδύσεως εἶναι ἡ θυσία τοῦ παρόντος. Καὶ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ποτέ.

Ἡ διαφορὰ λοιπὸν μεταξὺ ἐπενδύσεων καὶ παραγωγικῶν τοιούτων μίαν μόνον ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἔννοιαν, ὅτι τὰ ὠφελήματα ἐκ τῶν ἐπενδύσεων, ἀποτελοῦντα πάντως πρόσοδον ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρόν, ἠμποροῦν νὰ εἶναι ἠθικὰ ἢ καὶ οἰκονομικά. Ἀστάθμητα ἐξ ἀπόψεως ἀριθμοῦ ἢ συγκεκριμένα. Διὰ τὴν δευτέραν αὐτὴν κατηγορίαν ἐνδιαφέρονται περισσότερον οἱ οἰκονομολόγοι, ἐρευνῶντες τὸν τρόπον τῆς διὰ τῆς μορφώσεως αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ ὑπολογίζοντες, εἰς τὰς χώρας ὅπου ὑπάρχουν φυσικὰ στατιστικαί, τὸ κόστος τῆς μορφώσεως κάθε μαθητοῦ, κόστος τῆς οἰκονομίας καὶ ὄχι μόνον τοῦ κράτους ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐνδεχομένην μείζονα ἀπόδοσίν του. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν οἱ οἰκονομολόγοι λέγουν ὅτι αἱ δαπάναι τῆς Παιδείας εἶναι ἐν μέρει καταναλωτικαὶ καὶ ἐν μέρει δαπάναι ἐπενδύσεως.

Ὁ T. W. Schultz π.χ. εἰς τὴν μελέτην του Capital formation by education εἰς τὴν Journal of Political Economy, 1960 σελ. 573 ἑπ., ὑπολογίζει ὅτι τὸ κόστος ἑνὸς μαθητοῦ διὰ τὰ ὀκτὼ ἔτη ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως ἀνέρχεται εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ἐν ὅλῳ εἰς δολ. 2.240, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται καὶ αἱ ὧραι τῆς ἐνδεχομένης χαμένης ἐργασίας ποὺ θὰ προσέφερε εἰς τὴν οἰκονομίαν. Μὲ τὴν προσθήκην τῶν τεσάρων ἐτῶν τοῦ Γυμνασίου τὸ κόστος ἀνέρχεται εἰς 7.920 δολλάρια. Προστιθεμένων δὲ καὶ τεσσάρων ἐτῶν Πανεπιστημιακῆς μορφώσεως θὰ ἔπρεπε νὰ λογαριασθοῦν ἀκόμη 13.200 δολλάρια. Μετὰ δὲ τὴν προσθήκην τῶν σπουδῶν τριῶν ἐτῶν ἐξειδικεύσεως, χωρὶς τὰς ὁποίας δὲν θεωρεῖται πλήρης ἡ ἀνωτέρα μόρφωσις, τὸ σύνολον τοῦ κόστους θὰ ἀνήρχετο εἰς 31.020 δολλάρια. Ἐξ ἀντιθέτου ὁ μισθὸς τῶν ἐχόντων ὀκταετῆ στοιχειώδη μόρφωσιν εἶναι κατὰ 1.000 δολλάρια ἐτησίως ἀνώτερος τοῦ τῶν ἐχόντων μόνον τετραετῆ. Τὸ εἰσόδημα τῶν τυχόντων στοιχειώδους μορφώσεως εἶναι ἴσον πρὸς τὸ δεκαενναπλάσιον τοὐλάχιστον τοῦ κόστους ἀναλυόμενον ἐτησίως καὶ ἀφαιρουμένου τοῦ ποσοῦ τοῦ εἰσοδήματος τῶν μὴ ἐχόντων στοιχειώδη μόρφωσιν. Κατὰ τὸν ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐν σχέσει μὲ τοὺς προηγουμένους τὸ εἰσόδημα τῶν φοιτησάντων εἰς τὴν Μέσην Παιδείαν εἶναι δεκαπενταπλάσιον τοῦ κόστους καὶ πάλιν ἐν σχέσει μὲ αὐτοὺς τὸ τῶν πτυχιούχων τῆς ἀνωτάτης ἐννεαπλάσιον αὐτοῦ.

Τοιοῦτοι ὑπολογισμοὶ εἶναι ἐλάχιστα χρήσιμοι δι' ἡμᾶς. Ἢ μᾶλλον εἶναι χρήσιμοι μόνον διὰ νὰ δείξουν μὲ πόσην σοβαρότητα ἐξετάζονται ἀλλαχοῦ τὰ προβλήματα καὶ ποῖαι εἶναι αἱ ποικίλαι προοπτικαί των. Διότι, κατὰ τὰ λοιπά, οἱ ὑπολογισμοὶ αὐτοὶ προϋποθέτουν οἰκονομίας πλήρους ἀπασχολήσεως, εἰς τὰς ὁποίας ἰσχύουν ἄλλοι κανόνες χρησιμοποιήσεως τῶν δυνάμεων τοῦ Ἔθνους.

Παρ' ἡμῖν σημασίαν ἔχει ἡ πρώτη, ἡ γενικώτερη ἔννοια τῆς Παιδείας ὡς ἐπενδύσεως. Ἡ Παιδεία εἶναι μία ἔννοια οὐσιαστική. Δὲν εἶναι οὔτε ἀφηρημένον ἐμβλημα οὔτε σύνθημα δημαγωγίας. Πρέπει ἡ Παιδεία νὰ εἶναι πλήρης. Νὰ καταρτίζῃ δηλαδὴ ἀνθρώπους δυναμένους νὰ εἶναι χρήσιμοι ὄχι μόνον εἰς τὴν οἰκονομίαν, ὑπὸ τὴν στενὴν ἔννοιαν, ἀλλ' εἰς τὴν ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν ἐν γένει.

ΔΙΑ νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο χρειάζονται: Πρῶτον, ἡ ἀντικειμενικὴ ἔρευνα ἐπὶ τῆς ὑπαρχούσης καταστάσεως.

Αὐτὸ τὸ στοιχεῖον τῆς ἀντικειμενικότητος, ποὺ εἶναι ὅμως ἀπαραίτητον ἐὰν θέλωμεν νὰ μὴ φλυαροῦμεν ἁπλῶς περὶ παιδείας, δὲν εἶναι καὶ τόσον εὔκολον νὰ ἀναγνωρισθῇ ἀπὸ ὅλους. Ὅλοι διαμαρτυρόμεθα δι' ὅλα καὶ εὐκόλως κατακρίνομεν ὅ,τι ὅμως καθένας πιστεύει ὅτι γνωρίζει ἢ ὅ,τι τὸν ἴδιον τὸν ἐνοχλεῖ ἢ δὲν τὸν συμφέρει. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ.

Δεύτερον, ἐν τῇ ἀναζητήσει τῶν τρόπων τῆς διορθώσεως, ἂν ἀπαιτεῖται τοιαύτη, ἡ ἔρευνα τοῦ ρόλου τοῦ ποιοτικοῦ καὶ τοῦ ποσοτικοῦ στοιχείου διὰ τὴν διόρθωσιν. Δὲν εἶναι μόνον ζήτημα χρημάτων ἡ ἀνόρθωσις τῆς Παιδείας. Εἶναι κυρίως ζήτημα ποιοτικῆς βελτιώσεως. Τὰ χρήματα εἶναι βέβαια ἀπαραίτητα διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τῆς βελτιώσεως αὐτῆς. Ὄχι ὅμως διὰ νὰ δίδωνται εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε, ἄνευ προγράμματος. Ὡς παράδειγμα μόνον ἂς λεχθῇ ὅτι ἡ ἑνιαία αὔξησις τῶν μισθῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, ὁσηδήποτε καὶ ἂν εἶναι, εἰς οὐδὲν θὰ μεταβάλῃ τὴν κατάστασιν. Στοιχειώδης εἶναι ὁ κοινωνικὸς νόμος τοῦ ἥσσονος κόπου, προκειμένης ἴσης ὠφελείας. Ἂν ὅμως καθιεροῦτο σύστημα αὐστηρᾶς ἐπιλογῆς βάσει τῆς ἐπιδόσεως ἑκάστου—σύστημα δύσκολον, φεῦ!, μὲ τὰς σημερινὰς ἀντιλήψεις τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς,—τότε θὰ εἶχε τὸν χαρακτῆρα κινήτρου παραγωγικότητος καὶ θὰ ἀπετέλει ἡ αὔξησις ἐπένδυσιν. Σήμερον τοιαύτη γενικὴ αὔξησις ἠμπορεῖ νὰ εἶναι δικαία βάσει τοῦ κριτηρίου τῆς ἐπιβιώσεως, καὶ εἶναι δικαία ὄχι μόνον διὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς, ἀλλὰ δι' ὅλους τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς εἰσοχῆς των, ὅταν τίθενται τὰ προβλήματα τῆς ἐγκαταστάσεως, τὰ ὁποῖα διὰ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς εἶναι μεγαλύτερα. Ἠμπορεῖ ἀκόμη νὰ εἶναι χρήσιμος πρὸς ἕλξιν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐλλειπόντων εἰδικῶν. Δὲν εἶναι ὅμως ἐπένδυσις ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου, ἀλλὰ καταναλωτικὴ δαπάνη.

Τρίτον, ἡ ἀναγνώρισις ἀπὸ τὸν πολιτικὸν κόσμον τῆς χώρας καὶ γενικώτερα ἀπὸ τὴν ἡγετίδα τάξιν, ὅτι τὸ θέμα τῆς Παιδείας εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν εἰδικὸν θέμα ποὺ δὲν ἐπιδέχεται κομματικὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ κομματικὴν δημαγωγίαν. Καὶ διότι ἀποτελεῖ, πράγματι, ὑπόθεσιν ποὺ θὰ προδικάσῃ τὴν τύχην τοῦ ἔθνους, καὶ διότι δὲν ἔχει καμμίαν ἄμεσον ἀπόδοσιν, ἀλλὰ καὶ διότι δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἀνεύθυνος διὰ τὴν σημερινὴν κατάστασιν.

Οἱ δύο πρῶτοι λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει νὰ γίνεται κομματικὴ ἐκμετάλλευσις τοῦ θέματος τῆς Παιδείας δὲν χρειάζονται ἰδιαιτέραν ἀνάπτυξιν. Ὅπως εἶπα καὶ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 13ην Ἀπριλίου 1962, μόνον ἀφελὴς θὰ ἐπίστευε ὅτι μὲ τὸ νὰ κινητοποιηθοῦν χίλιοι ἢ δύο ἢ πέντε χιλιάδες φοιτηταὶ ἠμπορεῖ νὰ ἀνατραπῇ ἡ Κυβέρνησις. Τὸ μόνον ποὺ ἐπιτυγχάνεται εἶναι νὰ καθυστερῆται κάθε προσπάθεια μὲ τὴν δημιουργουμένην ἑκάστοτε ἀτμόσφαιραν ὀξύτητος ποὺ δικαιολογεῖ τὴν ραθυμίαν τῶν μὲν καὶ τὴν ἀντίδρασιν πρὸς κάθε βελτίωσιν τῶν ἄλλων.

Ὡς πρὸς τὸν τρίτον λόγον, ποῖος ἠμπορεῖ νὰ τὸν ἀρνηθῇ; Πότε ἔγινε εἰς τὴν χώραν μας ρωμαλέα προσπάθεια ὑπὲρ τῆς Παιδείας; Ἡ περιλάλητος Ὑπουργεία τοῦ κ. Παπανδρέου

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ

τὸ 1930—32 ἀπερρόφησε ἐν συνόλῳ διὰ τὰ σχολικὰ κτίρια, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν 320 ἑκατομμυρίων τοῦ δανείου τῶν σπίρτων, 500 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἰσοδυναμοῦντα πρὸς 300 περίπου ἑκατομμύρια σημερινῶν δραχμῶν, καὶ αὐτὰ εὑρεθέντα διὰ δανείου χορηγηθέντος ἔναντι παραχωρήσεως τοῦ μονοπωλίου τῶν σπίρτων εἰς ξένον οἶκον. Σήμερον, δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ 1963 ὁ Ὀργανισμὸς Σχολικῶν Κτιρίων προικοδοτεῖται ὑπὸ τοῦ Κράτους μὲ 300 ἑκατομμύρια ἐτησίως. Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ κατηγορίαν κατὰ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον ὑπῆρξε σπουδαῖον. Ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῆς μικρᾶς προσοχῆς ποὺ ἐδόθη πάντοτε εἰς τὴν Παιδείαν. Ἐν τούτοις πάντα ταῦτα λησμονοῦνται καὶ κατηγοροῦνται πάντοτε οἱ ἄλλοι.

Φαίνεται, ὅμως, διὰ νὰ μὴ εἶμαι ἄδικος, ὅτι εἶναι ἀνθρώπινον τὸ ὀλίσθημα. Ὅταν ὡρκίσθην ὡς Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐδήλωσα ὅτι ἡ Παιδεία χωλαίνει καὶ ὅτι ἡ βελτίωσις ἀποτελεῖ ἔργον μακρᾶς πνοῆς. Αὐθημερὸν ἔλαβα ἐπιστολὴν τοῦ προκατόχου μου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, παραπονουμένου διὰ τὴν φράσιν μου αὐτὴν καὶ καλοῦντος με νὰ τακτοποιηθῶ ἔναντι τοῦ κόμματός μου διότι παρέλειψα νὰ ἐξυμνήσω τὰς πραγματοποιήσεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς Ὑπουργείας του.

Μία τέτοια ὑπερκομματικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος θὰ μᾶς ὡδήγει ὅλους εἰς μίαν βαθύτερην ἐξέτασιν συνειδήσεως. Θὰ ἔπρεπε, ἐνώπιον τοῦ φαινομένου τῆς παραμελήσεως τῆς Παιδείας ἀπὸ ὁλόκληρον τὸν ἐλεύθερον κόσμον, νὰ ἀναζητήσωμεν τὰ βαθύτερα αἴτια. Καὶ νὰ διερωτηθῶμεν μήπως ἡ λυσσώδης ἐπιδίωξις τοῦ ἀτομικοῦ κέρδους εἶναι ἐκείνη ποὺ ἐμποδίζει τὴν διάθεσιν ἀντιμετωπίσεως κἂν τοῦ προβλήματος. Καὶ μήπως ἡ νέα περίοδος εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθεν ὁ κόσμος αὐτὸς μὲ τὴν προσαρμογὴν τῶν ἀρχῶν του εἰς τὸ φαινόμενον τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ρόλου τῶν μαζῶν, ἡ περίοδος τῆς ἀναζητήσεως τῆς καλοπεράσεως δὲν εἶναι καὶ αὐτὴ ἀρκετὴ διὰ νὰ καταστῇ καθολικὴ πίστις ὄχι ἡ ἀνάγκη τῆς Παιδείας — τοῦτο ἐπετεύχθη πλέον — ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τῶν μεγάλων θυσιῶν διὰ τὴν Παιδείαν. Διότι, ὅπως ἔγραφε πρὸ ὀλίγου ὁ πολὺς αὐστριακὸς φιλόσοφος Johannes Messner, εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς καλοπεράσεως ἡ πνευματικὴ διάστασις, ἐκπροσωπουμένη ἀπὸ τὰς πιστώσεις ποὺ διατίθενται διὰ τοὺς σχολικοὺς καὶ πολιτιστικοὺς σκοπούς, παρουσιάζει θλιβερὰν καθυστέρησιν ἡ ὁποία ἀναγνωρίζεται εἰς ὅλας τὰς ἐλευθέρας δημοκρατίας. Μήπως πρέπει νὰ ἀναθεωρήσωμεν τὰς ἀπόψεις μας περὶ ἱεραρχήσεως τῶν ἀναγκῶν καὶ νὰ προσαρμοσθῶμεν πρακτικῶς καὶ ὄχι φραστικῶς μόνον εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιβολῆς χάριν τῆς Παιδείας μεγαλυτέρων θυσιῶν εἰς τὴν παροῦσαν γενεάν, εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως, ἐφ' ὅσον αἱ θυσίαι αὐταὶ δὲν γίνονται μόναι των ὅπως ἔπρεπε; Τὸ κατ' ἐμὲ τὸ πιστεύω ἀπολύτως. Ἀλλὰ δὲν εἶναι αἱ σελίδες αὐταὶ ὁ κατάλληλος χῶρος διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ τὸ θέμα. Ὁ ἴδιος Messner ἀναφέρει ὅτι ὁ Teller, ὁ ἐφευρέτης τῆς βόμβας τοῦ ὑδρογόνου, ἐπεσήμανε ἀπὸ μακροῦ τὸ πρᾶγμα καὶ ὅτι ὁ Καθηγητὴς Bochenski, διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην τοῦ Φριβούργου, ὑπολογίζει ὅτι σήμερον ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις διαθέτει 2.000 καθηγητὰς τῆς Φιλοσοφίας, ἐξ ὧν 100 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Μόσχας. Καὶ ἀποτέλεσμα τούτου εἶναι ὄχι μόνον, ὅπως συνήθως νομίζεται, ἡ προστασία τῶν ἰδεολογικῶν βάσεων τοῦ καθεστῶτος, ἀλλ' ἡ δημιουργία ἑνὸς πνευματικοῦ μετώπου ποὺ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον θὰ δημιουργήσῃ δυσκολίας εἰς τοὺς διανουουμένους τῆς Δύσεως. Ἐνῷ εἰς τὴν Δύσιν ἡ ἀνωτέρα μόρφωσις ὑποχρεοῦται νὰ ἀρκεῖται εἰς τὰ ψίχουλα ποὺ πέφτουν ἀπὸ τὴν τράπεζαν τῆς καλοπεράσεως εἰς μίαν κοινωνίαν στηριζομένην εἰς τὴν κατανάλωσιν».

Ἀπέδωσα ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ὑπουργείας μου μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν τρίτην αὐτὴν προϋπόθεσιν. Δὲν ἐπέτυχα, δυστυχῶς, σπουδαῖα πράγματα. Ὁ κομματικὸς φανατισμὸς δὲν ὑποχωρεῖ.

Πολλὰ νομοσχέδια δὲν εὑρίσκουν σειρὰν διὰ νὰ ψηφισθοῦν, διότι ἡ Βουλὴ κάμνει πολιτικὴν εἰς ὅλα καὶ ὅταν ἔρχωνται εἰς αὐτήν, ὅπως τὸ περὶ σχολικῶν κτιρίων, συζητοῦνται, διὰ νὰ ψηφισθοῦν, ἐπὶ 10 ἡμέρας! Ἄλλα παρεξηγοῦνται ἠθελημένως, ὅπως συνέβη μὲ τὸ Πανεπιστημιακόν, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπον εἰς τὸ νὰ διευκολύνῃ τὰ ἀνώτατα Ἱδρύματα εἰς τὸ ἔργον τους καὶ νὰ τὰ κεντρίσῃ πρὸς τὸν τόσον καθυστεροῦντα ἐκσυγχρονισμόν τους, κατηγορήθη ὄχι βέβαια ἀπὸ τὴν Νομικὴν Σχολὴν ποὺ γνωρίζει νομικά, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖον, ὅτι καταργεῖ τὴν αὐτοτέλειαν! Ἀλλὰ καὶ ἀπό τινας δημαγωγοῦντας φοιτητάς, διότι ἐπανελάμβανε τὰς περὶ φοιτητικῶν Ὀργανώσεων διατάξεις τοῦ Ὀργανισμοῦ ποὺ εἰσηγήθη καὶ ἐψήφισε τὸ 1932 ὁ πολιτικὸς Ἀρχηγὸς τὸν ὁποῖον σήμερον ἀκολουθοῦν καὶ μὲ τὸν ὁποῖον συνεργάζονται οἱ διαμαρτυρόμενοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔλαβαν βέβαια τὸν κόπον νὰ ἀναγνώσουν τὰ ἄρθρα 128 καὶ ἑπ. τοῦ περὶ Πανεπιστημιακοῦ Ὀργανισμοῦ νόμου 5343 τοῦ 1932. Καὶ διερωτῶμαι τί θὰ συνέβαινε ἂν ἐπροτείνετο καὶ ἐδῶ ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ ὀρθοῦ, ἄλλωστε, συστήματος ποὺ ἐπεβλήθη μὲ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1959 εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν, ὅπου οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου ἐργάζονται παραλλήλως καὶ ὑποχρεωτικῶς καὶ εἰς ἐργοστάσια καὶ γενικώτερα εἰς τὴν παραγωγὴν διὰ νὰ εἶναι παρασκευασμένοι ὡς στελέχη τῆς οἰκονομίας ὅταν τελειώσουν τὰς σπουδάς των (6λ. Aragon, Histoire Parallèle U.R.S S.—USA., τομ. 2 σελ. 316 ἑπ.).

Παντοῦ εἰς τὴν Δύσιν τὰ προβλήματα εἶναι τὰ ἴδια. Ἐδῶ ὅμως μεταβάλλονται εἰς ἀντικυβερνητικὰς διαδηλώσεις! Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ὁ Πρόεδρος Κέννεντυ ὑπολογίζει εἰς 250 χιλιάδας τὰς σχολικὰς αἰθούσας ποὺ χρειάζονται ἀκόμη. Ἐδῶ διαμαρτυρόμεθα διότι δὲν εἶναι τέλεια.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῆς Παιδείας κ. Jean Capelle τονίζει εἰς διάλεξίν του εἰς τὸ Ἐθνικὸν Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτοῦτον ὅτι ἡ Γαλλία διέθεσε ἀπὸ τὸ 1955 ἕως τὸ 1961 ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ μόνον τὸ 0,8% ἐτησίως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος δι' ἐπενδύσεις εἰς τὴν Παιδείαν. Καὶ τίνος ἐθνικοῦ εἰσοδήματος; Εἰσοδήματος ποὺ φορολογεῖται ὁλόκληρον λόγῳ τοῦ ὑψηλοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν Γάλλων, ἐνῷ ὅταν τὸ μέσον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἶναι κάτω τῶν 300 δολ. τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος παραμένει κατ' ἀνάγκην ἀφορολόγητον.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τονίζεται ἀπὸ τὸν Σὲρ Ντάϊμον Λῆ ὅτι «ὁ Ἄγγλος οὐδέποτε ἐπῆρε εἰς τὰ σοβαρὰ τὴν ἐκπαίδευσιν», δύο δὲ εἰδικοὶ γράφουν τὸ Educating the Intelligent, τονίζοντες ὅτι ἡ Ἀγγλία ἔχει μὲ τὸ παρωχημένον ἀριστοκρατικὸν σύστημα ἐκπαιδεύσεως τοὺς μισοὺς φοιτητὰς ἀπὸ ὅσους ἔχει ἡ Δυτικὴ Γερμανία. Ἡμεῖς ἔχοντες τὴν τύχην, διὰ λόγους συμπτωματικοὺς νὰ ἔχωμεν δημοκρατικὴν ἐπιλογὴν εἰς τὴν μόρφωσιν — πράγματι, τὸ 90% τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν μας πηγάζει εἰς πρώτην ἢ δεύτερην γενεὰν ἀπὸ τὸ χωριό, ἐνῷ εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ 95% εἶναι παιδιὰ ἀστῶν καὶ ὑπαλλήλων ἢ εὐπόρων — δὲν διαμαρτυρόμεθα ἁπλῶς, πρᾶγμα ποὺ ἔπρεπε νὰ κάμνωμεν, ἀλλὰ κατηγοροῦμεν τοὺς πάντας, τοὺς πάντας πλὴν τῶν ἑαυτῶν μας, διότι ἔχομεν τὰς φοβερὰς ἐλλείψεις ποὺ ἔχομεν.

Καὶ εἰς ποίαν χώραν δὲν τονίζεται ἡ ἀνεπάρκεια τῶν πιστώσεων; Ἡ ἔκθεσις περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς δυτικῆς Ἐπιστήμης ποὺ ἐδημοσίευσε τὸ 1950 ἡ Fondation Universitaire τῶν Βρυξελλῶν αὐτὸ ἀκριβῶς τονίζει.

Αἱ ἀνάγκαι τῆς Παιδείας εἶναι πράγματι μεγάλαι καὶ δὲν ἔχουν πουθενὰ ἀντιμετωπισθῆ μὲ τὴν εὐρύτητα ποὺ ἐπιβάλλουν οἱ νέοι καιροί. Κάτι πλέον. Εἶναι αἱ ἀνάγκαι αὐταὶ εἰς τὴν πραγματικότητα μεγαλύτεραι ἀπὸ ὅ,τι φαίνονται σήμερον. Διότι ἂν κατωρθώνετο νὰ ἐπέλθῃ ἡ προσαρμογὴ τῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων εἰς τὴν σημερινὴν πραγματικότητα καὶ νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ποιοτικὴ βελτίωσις τῶν στελεχῶν τῆς Παιδείας, ποὺ βέβαια δὲν εὑρίσκονται σήμερα παντοῦ εἰς ζηλευτὸν ἐπίπεδον μορφώσεως,—καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Γαλλίαν ἡ ἀναλογία τῶν agregés ποὺ ἀποτελοῦν ἐπίλεκτον τάξιν καθηγητῶν τῆς Μέσης ἔπεσε εἰς τὸ ἥμισυ τῶν προπολεμικῶν ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἄλλους ἐκπαιδευτικούς—τότε θὰ ἀπεκαλύπτετο ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ὀνομάζομεν σήμερον ἀνάγκας τῆς Παιδείας τοῦ λαοῦ εἶναι ἁπλοῦν ποσοστὸν τῶν πραγματικῶν δεδομένων.

Τὰ προβλήματα αὐτὰ οὔτε κρίνονται οὔτε λύονται μὲ συνθήματα περὶ ποσοστῶν καὶ μὲ δημαγωγικοὺς μύθους· χρειάζονται σοβαρότητα, ὑπομονήν, ἐπιμονὴν καὶ σύστημα διὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν.

Καὶ χρειάζεται ἀκόμη ἡ οὐσιαστικὴ βοήθεια ὅλων. Ἡ βοήθεια αὐτὴ δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὰ ψηφίσματα διαφόρων σωματείων ἐπιστημονικῶν ἢ μὴ ποὺ ὑποκύπτοντα εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ «συρμοῦ» ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν Παιδείαν, γράφοντα ὑπομνήματα περιέχοντα κοινοτοπίας καὶ διδόμενα ἀφελῶς εἰς τὴν δημοσιότητα, διὰ τὴν ὁποίαν ἄλλωστε καὶ μόνον ἔγιναν. Ἡ βοήθεια τῶν εἰδικῶν, τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν κάτι νὰ εἴπουν, νὰ τὸ προτείνουν μὲ σοβαρότητα καὶ μὲ συνείδησιν εὐθύνης καὶ νὰ τὸ ἐξετάσουν μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῆς πραγματικότητος καὶ ὄχι τοῦ ἰδανικοῦ ἢ τῆς δημαγωγίας. Καὶ πρῶτοι ἀπὸ ὅλους, εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτήν, εἶναι οἱ Ἐκπαιδευτικοὶ Λειτουργοί. Τοὺς θεωρῶ ὄργανα τοῦ Κράτους, ὅπως δὲ εἶπα πρὸ ὀλίγων μηνῶν, ὁμιλῶν εἰς τὴν Γενικήν τους Συνέλευσιν, νομίζω ὅτι καὶ οἱ συνδικαλιστικοί τους ὀργανισμοὶ ἐκτὸς τῆς προστασίας τῶν ἐπαγγελματικῶν τους συμφερόντων ἔχουν καὶ τὸν ἀκόμη σπουδαιότερον προορισμὸν νὰ εἶναι ὄργανα διαφωτίσεως τῆς Πολιτείας καὶ ὑποδείξεως ἐκ τῶν ἔνδον τῶν ἐνδεδειγμένων μεταρρυθμίσεων εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν τῆς χώρας.

ΜΕΓΑ εἶναι τὸ θέμα. Καὶ δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὸν προχείρων λύσεων. Προϋποθέτει ὅμως, εἰς κάθε περίπτωσιν πρόγραμμα πλῆρες ποὺ καὶ αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ διὰ νυκτός, μακροχρόνιον προσπάθειαν ξερριζώματος κακῶν συνηθειῶν, ὁμόνοιαν εἰς τὴν διαπίστωσιν τῶν ἀναγκῶν καὶ συνάρτησιν τῆς ὑλικῆς προσπαθείας πρὸς τὴν ἠθικήν, δηλαδὴ τὴν ποιοτικὴν βελτίωσιν. Εἰς αὐτὴν τῆς ποιοτικῆς προσπαθείας τὴν μάχην εἶναι χρήσιμος ὁ αὐτοτελὴς προϋπολογισμὸς τῆς Παιδείας.

Φυσικά, ὁ αὐτοτελὴς προϋπολογισμὸς τῆς Παιδείας δὲν λύει παρὰ στατικῶς τὸ ζήτημα. Εἶναι φεῦ! ἀπαραίτητον νὰ ἐξηγοῦνται μὲ σχολαστικότητα τὰ πράγματα εἰς μίαν πολιτικὴν κοινωνίαν ἑτοίμην διὰ κάθε μυθοπλασίαν καὶ κάθε παραποίησιν. Ὁ Ὑπουργὸς ὁ διαθέτων αὐτοτελῆ προϋπολογισμὸν ἠμπορεῖ διὰ τῆς μετακινήσεως τῶν κονδυλίων του νὰ ἀντιμετωπίζῃ καλύτερον τὰς ἀνάγκας καὶ πρὸ παντὸς νὰ μὴν ἀφίνῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἀδιαθέτους πιστώσεις. Αἱ ἀδιάθετοι πιστώσεις ποὺ χάνονται εἰς τὸ τέλος τῆς χρήσεως εἶναι ἡ μεγάλη πληγὴ τῶν ἐξαρτωμένων ἀπὸ τὴν κεντρικὴν οἰκονομικὴν Ὑπηρεσίαν προϋπολογισμῶν. Οὐδεμία σχεδὸν σοβαρὰ πίστωσις ἐγκρίνεται ἀμέσως ἢ κἂν ταχέως. Πέραν τούτου ὅμως, χρειάζεται καὶ δυναμικὴ—κατὰ διάκρισιν πρὸς τὴν στατικὴν—λύσις. Καὶ ἡ λύσις αὐτὴ λέγεται αὔξησις! Διατίθενται ὀλίγα, ὅσον καὶ ἂν πέρυσιν αἱ πιστώσεις διὰ τὴν Παιδείαν ηὐξήθησαν ἀπὸ 1800 ἑκ. ποὺ ἦσαν τὸ 1961 εἰς 2000 ἑκατομμύρια καὶ ἐφέτος θὰ φθάσουν, ἐλπίζω τὰς 2500 ἑκ. Χρειάζονται πολλά, πολὺ περισσότερα ἀκόμη, ἄλλα ἀμέσως καὶ ἄλλα μὲ προγραμματισμὸν δύο ἔως τριῶν ἐτῶν. Διότι καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀπορροφήσεως εἶναι μέγα, ὄχι ὅμως τόσον τρομερὸν ὅσον ἐμφανίζεται. Τρομερώτερον εἶναι τὸ ζήτημα τῆς πραγματικῆς διαθέσεως τῶν ἀναγραφομένων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν κονδυλίων. Διότι ἀπὸ τὰ 1800 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1961 τὰ ἐνταλθέντα καὶ πληρωθέντα πράγματι ἀνῆλθον εἰς 1728!

Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν ἀλήθειαν ποὺ ἐτόνισα καὶ παραπάνω. Διατίθενται ὀλίγα διὰ τὴν Παιδείαν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Εἰς τὴν Γαλλίαν π.χ. ὅπου καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια ἐνισχύσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Παιδείας, προβλέπεται διὰ τὸν προσεχῆ προϋπολογισμὸν ποσὸν 10 δισ. γαλ. φράγκων, πλέον 2 δισ. διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, ἐπὶ ἐθνικοῦ προϊόντος 350 δισεκατομμυρίων, δηλαδὴ περίπου 3%. Καὶ πρόκειται περὶ χώρας μὲ μέσον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὑπερπενταπλάσιον τοῦ ἰδικοῦ μας. Ἡμεῖς ἂν φθάσωμεν τὰ 2,5 δισεκατομμύρια, θὰ ἔχωμε περίπου 2,5% ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος εἰσφορὰν τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν Παιδείαν, προστιθεμένων δὲ καὶ τῶν ἐξωπροϋπολογιστικῶν δαπανῶν μας ἴσως φθάσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ 3%. Ἡ σύγκρισις βέβαια δὲν μᾶς δικαιολογεῖ εἰς τίποτε. Ἁπλῶς ἐπισημαίνει ὅτι καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν δίδουν ὀλίγα. Ἀποδεικνύει ὅμως τὰς δυσκολίας ποὺ ἐτονίσθησαν παραπάνω.

Διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ θέμα τῆς ἀπορροφήσεως, ἀμέσως, π.χ., θὰ ἀπερροφῶντο τὰ κονδύλια ποὺ θὰ κατήργουν τὰ κοινωνικὰ βάρη τῆς Παιδείας. Διότι καὶ ἡ Μέση Παιδεία πρέπει νὰ παρέχεται δωρεὰν καὶ ἡ ἀνωτάτη. Ποιοτικὴ μόνον καὶ ὄχι χρηματιστικὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐπιλογή. Τὰ δίδακτρα ἀποτελοῦν ἀναχρονισμόν, καὶ καθυστέρησιν ἀποτελοῦν καὶ τὰ πάσης κατηγορίας ἐξέταστρα. Εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, ὅπου δὲν ὑπάρχουν εἰσιτήριοι ἐξετάσεις, ἡ ἐτησία ἐπιβάρυνσις τῶν φοιτητῶν ἀνέρχεται εἰς 73 φράγκα, δηλαδὴ 438 δραχμάς, ἐξ ὧν 10 φράγκα διὰ δίδακτρα, 6 διὰ τὴν βιβλιοθήκην, 24 διὰ τὰ φροντιστήρια καὶ πρακτικὰς ἀσκήσεις, 3 διὰ τὴν ἰατρικὴν ἐξέτασιν, 15 διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν (μόνον διὰ τοὺς Γάλλους), 10 διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἀτυχήματος (προαιρετικῶς) καὶ 5 δι' ἐξέταστρα ὅλου τοῦ ἔτους! Τὰ ποσὰ ταῦτα καθωρίσθησαν τὸ 1960. Καλύτερα νὰ μὴν ἀναφέρωμεν ποῖαι εἶναι αἱ ἐπιβαρύνσεις εἰς τὴν χώραν μας!

Εἰς βραχυπρόθεσμον ἀπορρόφησιν θὰ διετίθεντο—ἄλλο παράδειγμα—αἱ πιστώσεις διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ τρίτου Πανεπιστημίου καὶ μετὰ τοῦτο τοῦ τετάρτου. Διότι ἀποτελεῖ ἐθνικὴν ἀνάγκην ἡ ἵδρυσις καὶ νέων ἀνωτάτων ἱδρυμάτων. Παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ ποὺ ἀπεφασίζοντο αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις ὄχι ὡς μέσον ἐπιλογῆς—διότι δὲν καθιερώθησαν δι' αὐτὸ—ἀλλ' ὡς ὅπλα κατὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ πληθωρισμοῦ! Παρῆλθεν εὐτυχῶς ἀλλ' ἀφῆκε τὰ θλιβερά της κατάλοιπα. Καὶ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἡ δευτερεύουσα θέσις τῆς Παιδείας ἀπὸ ἀπόψεως προϋπολογισμοῦ!

Μὲ αὐτὴν τὴν θεμελίωσιν τῆς σκέψεως ἐπροχώρησα εἰς τὸ ἔργον. Ἕνα ἔργον κατ' ἀνάγκην μακρᾶς πνοῆς ποὺ ἔπρεπε ὅμως νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν διόρθωσιν τῶν ἐπιδεκτικῶν ἀμέσου διορθώσεως ἐλλείψεων, τὴν οἰκοδόμησιν τῶν ὀργάνων τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως, τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἐδάφους διὰ τὴν ἐξυγείανσιν τῶν ἀντιλήψεών μας περὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Παιδείας καὶ τὴν ἔρευναν τῆς σημερινῆς καταστάσεως.

ΓΡΗΓ. Π. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

Ὁ ρόλος τῶν ἀνωτέρων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν

Ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. James R. Killian

Προέδρου τοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Μασσαχουσέττης

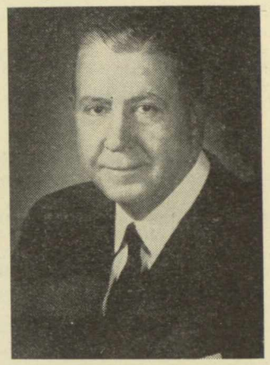

James R. Killian

Τὴν 10ην Μαΐου ἐ. ἔ. ὁ ἀμερικανὸς καθηγητὴς κ. James R. Killian, πρόεδρος τοῦ παγκοσμίου φήμης Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Μασσαχουσέττης (M.I.T.) ἀπὸ τοῦ 1948, ὡμίλησεν εἰς συνεστίασιν τοῦ «Propeller Club» μὲ θέμα «Τὸ ἀνώτερον ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα ὡς πηγὴ οἰκονομικῶν πόρων». Εἰς τὴν συνεστίασιν ἔλαβον μέρος ὁ τέως ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Παν. Κανελλόπουλος, οἱ διοικηταὶ τῶν Τραπεζῶν, πρυτάνεις, κοσμήτορες καὶ καθηγηταὶ τῶν Πανεπιστημίων καὶ τοῦ Πολυτεχνείου, ὁ διευθυντὴς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Κ. Παπαπάνος, οἱ διευθυνταὶ Σπουδῶν τοῦ Ἰνστιτούτου Ἀμερικανικῶν Σπουδῶν κ. John D. Logan, καὶ τοῦ Κέντρου Ἀγγλικῶν Σπουδῶν τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς Ἑνώσεως κ. Sidney Hamolsky, καὶ πολλαὶ ἄλλαι προσωπικότητες, ἑλληνικαὶ καὶ ξέναι.

Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὰ κύρια σημεῖα τῆς τόσον ἐνδιαφερούσης ὁμιλίας τοῦ ὄρος Killian, ὁ ὁποῖος εἶναι μία αὐθεντία εἰς τὴν σύγχρονον τεχνολογικὴν ἐκπαίδευσιν :

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ τοῦ ἂν εἶναι μεγάλα ἢ μικρά, καὶ ἀσχέτως πρὸς τὸ στάδιον ἀναπτύξεως εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκονται, ὅλα τὰ ἔθνη σήμερον ἀποδίδουν εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑψηλὸν βαθμὸν προτεραιότητος. Ἀναγνωρίζεται ὁλοὲν περισσότερον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἱκανότης τῶν ἐθνῶν αὐτῶν ὅπως καταστοῦν αὐτοδύναμα, οἰκονομικῶς ἀνθηρὰ καὶ εἰς θέσιν νὰ ἀξιοποιήσουν πλήρως τὰ οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ ὠφέλη τῆς ἐπαναστατικῆς προόδου τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης καὶ τεχνολογίας, ἐξαρτᾶται, κατὰ μέγα μέρος, ἀπὸ τὸ ἐπίπεδον καὶ τὴν εὐχρηστίαν τοῦ μορφωτικοῦ δυναμικοῦ ἑνὸς ἑκάστου ἐξ αὐτῶν. Ἡ ἀποτελεσματικὴ καὶ ἐποφελὴς ἀξιοποίησις τῶν πορισμάτων τῆς συγχρόνου ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης καὶ τῶν τεχνολογικῶν ἐπιτεύξεων ἀπαιτεῖ ἔμψυχον ὑλικὸν ὑψηλῆς μορφωτικῆς στάθμης ἱκανὸν νὰ συλλάβῃ τὸ σύγχρονον ἐπιστημονικὸν πνεῦμα καὶ εἰδικῶς ἐξησκημένον εἰς σωρείαν ὁλόκληρον πολυπλόκων τεχνικῶν μεθόδων. Ἀλλ' ἐπίσης καθίσταται ὁλοὲν ἐμφανέστερον τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ βελτιωμένον μορφωτικὸν ἐπίπεδον μιᾶς κοινωνίας ἐν τῷ συνόλῳ της, παίζει σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ἱκανότητά της νὰ ἀφομοιώσῃ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πρόοδον καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἐπιτυχῶς τὰ διάφορα προβλήματα τὰ ὁποῖα δημιουργοῦν αἱ ταχεῖαι μεταβολαὶ εἰς ὁλόκληρον τὸν σημερινὸν κόσμον.

Ἐν τῇ προσαρμογῇ των πρὸς τὰς νέας αὐτὰς ἀπαιτήσεις, τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα δημιουργοῦν νέας σχέσεις μὲ τοὺς κατοίκους τῶν κοινοτήτων καὶ τῶν περιοχῶν εἰς τὰς ὁποίας εὑρίσκονται.

Τολμῶ νὰ ἀναφέρω ὡς παράδειγμα ὅτι μία τῶν χαρακτηριστικῶν πηγῶν ἰσχύος διὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀποτελεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα τῆς χώρας δὲν εἶναι ἁπλῶς διακοσμητικοὶ πύργοι ἐξ ἐλεφαντοστοῦ, ἀλλ' ὅτι εἰς αὐτὰ συντελεῖται μία ταχεῖα ἐναλλαγὴ μεταξὺ θεωρίας καὶ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς. Εἰδικώτερον εἰς τοὺς τομεῖς τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς μηχανικῆς, τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν, ἐδημιουργήθησαν, μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν, ἰδιάζουσαι σχέσεις μεταξὺ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς, καὶ αἱ σχέσεις αὐταὶ εἶχον βαρύνοντα ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας.

Ἐφίσταται, ἐπίσης, καὶ ἄλλη σημαντικὴ σχέσις μεταξὺ τοῦ κόσμου τῆς ἀνωτάτης παιδείας καὶ τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου, ὁ ρόλος τῆς ὁποίας σήμερον ἀναγνωρίζεται ὁλοὲν περισσότερον. Μέγα μέρος τῆς νέας βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως ἡ ὁποία ἐσημειώθη εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἔχει πηγάσει ἐκ τῆς ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων τεχνολογίας. Ἀσφαλῶς, τὰ ἀμερικανικὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα ἀποτελοῦν τὰ σημαντικώτερα κέντρα ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ ἀνακαλύψεων καί, ὡς ἐκ τούτου, τὴν πηγὴν μεγάλου ποσοστοῦ τῆς ἐπιτευχθείσης βιομηχανικῆς προόδου ἡ ὁποία ἔχει τόσον σημαντικὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως μιᾶς κοινότητος ἢ μιᾶς ὁλοκλήρου περιοχῆς. Ὁ ἐν λόγῳ ἀντίκτυπος κατέστη ἰδιαιτέρως ἐμφανὴς εἰς τὴν ζωὴν τῆς πόλεως τῆς Βοστώνης καὶ τῶν πέριξ αὐτῆς περιοχῶν εἰς τὴν Πολιτείαν τῆς Μασσαχουσέττης, ὅπου ἡ ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις, κυρίως εἰς τὸν τομέα τῆς ἠλεκτρονικῆς, ἐξεπήγασε, κατ' ἄμεσον τρόπον, ἀπὸ ἐρεύνας καὶ ἐργασίας συντελεσθείσας ὑπὸ τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων τῆς περιοχῆς αὐτῆς. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βοστώνης καὶ μόνον, ὑπάρχουν τουλάχιστον 75 ἑταιρίαι, τὴν δημιουργίαν τῶν ὁποίων ἐπροκάλεσαν ἔρευναι διεξαχθεῖσαι ὑπὸ ἐπιστημόνων τοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Μασσαχουσέττης. Τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα διεπιστώσαμεν, ἐπίσης, εἰς περιοχὰς ὡς τοῦ Πάλο Ἄλτο, τοῦ Λὸς Ἄντζελες, τοῦ Πρίνστον καὶ ἀλλαχοῦ, εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἀντίκτυπος ἐκ τῆς παρουσίας ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων ἐπὶ τῆς βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἀναπτύξεως μιᾶς δεδομένης περιοχῆς ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς σημαντικὸς ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς.

Ἀναμφιβόλως, ἡ δημιουργία ἑνὸς σταθερῶς αὐξοντος ἀριθμοῦ ἐπιστημόνων, τεχνικῶν, ὀργανωτῶν καὶ ἄλλων εἰδικῶν πρώτης τάξεως, εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, ἀποτελεῖ, ἴσως, τὴν πλέον σημαντικὴν συμβολὴν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς οἰκονομικῆς αὐτῆς ἀναπτύξεως. Καθίσταται, οὕτω, ἀπαραίτητος ἡ δημιουργία μιᾶς μεγάλης ἐπαγγελματικῆς κοινότητος· μιᾶς κοινότητος, δηλαδή, ἡ ὁποία θὰ διαθέτῃ ἐπαγγελματικὸν δυναμικὸν τοιοῦτον ὥστε νὰ προσελκύῃ ἄλλους ὁμοίως ὑψηλοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἐπιπέδου. Βεβαίως, εἰς τὴν ἰδικήν μας περιοχὴν τῆς Βοστώνης, ἡ ἀνάπτυξις, ἀφ' ἑνός, τῆς ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων βιομηχανίας καὶ ἡ ὁλοὲν αὔξουσα δραστηριότης τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν μας ἱδρυμάτων, ἀφ' ἑτέρου, συνέβαλον εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς τοιούτου τύπου ἐπαγγελματικῆς κοινότητος μεγάλης κλίμακος, ἡ ὁποία, ἐν συνεχείᾳ, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν συνθηκῶν περιβάλλοντος ἀμοιβαίως εὐεργετικῶν καὶ ἐνθαρρυντικῶν.

Μολονότι ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ὑπάρχουν περισσότερον θεμε-

λιώδεις λόγοι διὰ τὴν δημιουργίαν νέων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων, εἶναι, νομίζω, ἀξιοσημείωτον, ὅτι εἰς πολλὰ μέρη τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν σήμερον, ὑπάρχουν τοπικαὶ ὁμάδες ἐργαζόμεναι διὰ τὴν ἵδρυσιν νέων κολλεγίων καὶ τεχνολογικῶν ἰνστιτούτων, ὅπου τὰ κίνητρα ἀποβλέπουν καὶ εἰς τὴν τόνωσιν τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας τῆς κοινότητος ἢ περιοχῆς καὶ εἰς τὴν παροχὴν εὐρυτέρων ἐκπαιδευτικῶν δυνατοτήτων εἰς ἕνα ὅλοὲν αὐξανόμενον ἀριθμὸν σπουδαστῶν. Μὲ ἐνδιαφέρον ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὁ Κυβερνήτης τῆς Πολιτείας Νέας Ὑόρκης κ. Ροκφέλλερ, ἐπρότεινεν εἰς τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα τῆς Πολιτείας αὐτῆς ὅπως ψηφίσῃ κονδύλιον 100 ἑκατομμυρίων δολλαρίων διὰ τὴν ἵδρυσιν ἐν αὐτῇ ἑνὸς τεχνικοῦ πανεπιστημίου, ὡς τὸ ἀπεκάλεσε, δυναμένου νὰ παραβληθῇ πρὸς τὰ τεχνολογικὰ ἰνστιτοῦτα τῆς Καλιφορνίας καὶ τῆς Μασσαχουσέττης.

Δ Ι' ΗΜΑΣ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐδημιουργήθη σοβαρὸν πρόβλημα, κυρίως εἰς τὴν μηχανικήν, λόγῳ τῆς ταχυτάτης προβολῆς οὐσιωδῶς νέων ἀντιλήψεων περὶ ἐπιστήμης καὶ τεχνικῆς κατὰ τὰ τελευταῖα δέκα ἢ δέκα πέντε ἔτη. Συνεπείᾳ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ χιλιάδες μηχανικῶν ἡλικίας σαράντα περίπου ἐτῶν διαπιστώνουν σήμερον ὅτι αἱ γνώσεις των κατέστησαν ἀπηρχαιωμέναι καὶ ἀντιμετωπίζουν μείωσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐπαρκείας των, ἐκτὸς ἐὰν καταστῇ δυνατὴ ἡ δημιουργία εὐκαιριῶν διὰ τὴν ἐπιμόρφωσίν των. Ἡμεῖς εἰς τὸ Μ.Ι.Τ. ἔχομεν ἀπό τινος χρόνου τὸ πρόβλημα αὐτὸ ὑπὸ μελέτην, καὶ εἶμαι εὐτυχὴς ἀναφέρων ὅτι ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου διὰ τὸ ταξίδι αὐτό, εἴχομεν ἐπαρκῶς προχωρήσει καί, μὲ τὴν γενναίαν συνδρομὴν τοῦ Ἱδρύματος Ἄλφρεντ Π. Σλόουν, εὑρέθημεν εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἀναγγείλωμεν τὴν ἐπικειμένην σύστασιν ἑνὸς Κέντρου Προκεχωρημένων Μηχανικῶν Μελετῶν παρὰ τῷ Μ.Ι.Τ. Ὁ κύκλος διδασκαλίας τοῦ κέντρου αὐτοῦ πρόκειται νὰ ἀναπτύσσεται μὲ τὸν εἰδικὸν σκοπὸν ὅπως παράσχῃ εἰς τοὺς μηχανικούς, τοὺς ἤδη ἀπασχολημένους εἰς τὴν βιομηχανίαν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ διευθύνοντος ἢ τοῦ ἐρευνητοῦ, μίαν εὐκαιρίαν μεγαλυτέρας ἐξοικειώσεως μὲ τὰς πλείστας ὅσας περιοχὰς τῆς ἐπιστήμης καὶ τεχνολογίας αἱ ὁποῖαι ἀνεφάνησαν μετὰ τὴν ἰδικήν των ἀποφοίτησιν. Σκοπεῖ ἐπίσης ὅπως παράσχῃ τὰ μέσα εἰς τοὺς καθηγητὰς τῆς Μηχανικῆς νὰ εὐρύνουν τὸν κύκλον τῆς διδασκαλίας των μέχρι τοῦ διδακτορικοῦ ἐπιπέδου καὶ ὅπως ἐμπλουτίσῃ τὰ παρ' αὐτῶν διδασκόμενα μαθήματα μὲ διαρκεστέρας ἐπιστημονικὰς βάσεις. Ἐλπίζω ὅτι τὸ νέον μας Κέντρον θὰ συμβάλῃ μεγάλως εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν τῆς παρ' ἡμῖν σοβαρᾶς ἐλλείψεως μηχανικῶν ὑψηλῆς στάθμης. Καὶ εὐελπιστῶ ἐπίσης ὅτι θὰ ἴδω τοὺς σκοπούς, τοὺλάχιστον, τοῦ ἐν λόγῳ Κέντρου, νἱοθετουμένους καὶ ἀπὸ ἄλλας σοβαρὰς πολυτεχνικὰς σχολὰς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας — καὶ εἰς ἄλλας χώρας, ὡς πρὸς τοῦτο — διότι τὸ πρόβλημα τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκει τὴν λύσιν δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Π ρ ό σ φ α τ ο ι μ ε λ έ τ α ι ο ἰ κ ο ν ο μ ο λ ό γ ω ν δ ι α π ι σ τ ώ ν ο υ ν μ ε γ ί σ τ η ν σ υ ν ά ρ τ η σ ι ν μ ε τ α ξ ὺ β α θ μ ο ῦ ἀ γ ρ α μ μ α τ ω σ ύ ν η ς κ α ὶ κ α τ ὰ κ ε φ α λ ὴ ν εἰ σ ο δ ή μ α τ ο ς εἰ ς δ ι α φ ό ρ ο υ ς χ ώ ρ α ς ἀ ν ε ξ α ρ τ ή τ ω ς τ ο ῦ ἂ ν α ἱ ἐ ν λ ό γ ῳ χ ῶ ρ α ι εἶ ν α ι π λ ο ύ σ ι α ι ἢ π τ ω χ α ὶ εἰ ς π λ ο υ τ ο π α ρ α γ ω γ ι κ ὰ ς π η γ ά ς. Ἐπὶ παραδείγματι, τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα, μιᾶς τῶν πλέον σημαινουσῶν Λατινο- Ἀμερικανικῶν χωρῶν, μὲ ἀπεράντους πλουτοπαραγωγικὰς πηγὰς καὶ μέγα ποσοστὸν ἀναλφαβήτων πολιτῶν, εἶναι μικρότερον τοῦ ἑνὸς τρίτου τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος τῆς Δανίας καὶ μόνον τὸ πέμπτον ἐκείνου τῆς Ἑλβετίας, χωρῶν ἀμφοτέρων μὲ πολὺ περιωρισμένας πλουτοπαραγωγικὰς πηγὰς ἀλλ' ὑψηλὸν ποσοστὸν μορφωμένων πολιτῶν. Ἐπὶ χρόνον πολὺν ἡ οἰκονομικὴ θεωρία ἔχει ὑποστηρίξει τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ ἄνοδος τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος πρέπει νὰ εἶναι εὐθέως ἀνάλογος μὲ τὰς ἐπενδύσεις εἰς ὑλικὰ κεφάλαια — γῆν, ἐργοστάσια καὶ τεχνικὸν ὁπλισμὸν — καὶ τὸ σύνολον ὡρῶν ἐργασίας, εἰς χώρας ὅμως αἱ ὁποῖαι προοδεύουν οἰκονομικῶς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἔχει τὴν τάσιν νὰ αὐξάνῃ ταχύτερον ἀπὸ τὰς ἀμέσους ἐπενδύσεις εἰς ἐμψυχον ὑλικὸν καὶ κεφάλαια.

Τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς μέγα αἴνιγμα καὶ ἀπεδόθη γενικῶς εἰς τὴν τεχνολογικὴν πρόοδον, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ἐπαυξάνεται ἡ παραγωγικότης ποὺ ἀντικατοπτρίζει τὴν πλέον ἀποδοτικὴν χρησιμοποίησιν κεφαλαίου καὶ ἐμψύχου ὑλικοῦ. Προσφάτως μόνον ὡρισμένοι οἰκονομολόγοι κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι σημαντικὸν τμῆμα τῆς παραγματοποιηθείσης ἀνόδου — πιθανῶς καὶ τὸ ἥμισυ — δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἄμεσον συνάρτησιν μὲ ὑπολογισίμους ἐπενδύσεις εἰς τοὺς τομεῖς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἄλλους παρεμφερεῖς κλάδους.

Εἰς τὸ βιβλίον του «Ἡ Εὐημεροῦσα Κοινωνία» (The Affluent Society), ὁ Τζὼν Κέννεθ Γκάλμπρεηθ ἀποδίδει τὴν ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἀμέλειαν τῶν οἰκονομολόγων νὰ προσέξουν τὴν σχέσιν μεταξὺ ἐκπαιδεύσεως καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις μικρὸν ἢ οὐδένα ρόλον διεδραμάτισεν εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Ἐπανάστασιν. Σήμερον, ὅμως, ὁπότε ἀφ' ἑνὸς μὲν αἱ ἔρευναι καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἀποτελοῦν ἄκρως ὠργανωμένην δραστηριότητα, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ βιομηχανικαὶ καινοτομίαι βασίζονται ἐπὶ μεγάλου ἀριθμοῦ λίαν βελτιωμένων ἐπιστημονικῶν γνώσεων, ὁ Καθηγητὴς Γκάλμπρεηθ συμπεραίνει ὅτι ἡ τεχνολογικὴ πρόοδος—καὶ συνεπῶς ἡ ἀ π ο τ ε λ ε σ μ α τ ι κ ὴ ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ὴ ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς — ἐ ξ α ρ τ ᾶ τ α ι σ ή μ ε ρ ο ν σ χ ε δ ὸ ν ἐ ξ ὁ λ ο κ λ ή ρ ο υ ἐ κ τ ῶ ν «ἐ π ε ν δ ύ σ ε ω ν εἰ ς ἔ μ ψ υ χ ο ν ὑ λ ι κ ό ν» — ἐπενδύσεων σχετικῶν μὲ τὴν «ἐ κ π α ί δ ε υ σ ι ν κ α ὶ ἐ ξ ά σ κ η σ ί ν τ ο υ κ α θ ὼ ς κ α ὶ μ ὲ τ ὰ ς ἐ π ι σ τ η μ ο ν ι κ ὰ ς δ υ ν α τ ό τ η τ α ς π ο ὺ π α ρ έ χ ο ν τ α ι εἰ ς ἄ τ ο μ α». Ἴσως μίαν ἡμέραν οἱ οἰκονομολόγοι — ἐὰν συνεχίσουν τὰς νέας ἀποπείρας των ἀποτιμήσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀξίας τῆς ἐκπαιδεύσεως — νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ μᾶς εἴπουν τὸ ἀκριβὲς ὕψος τῶν οἰκονομικῶς ἐπωφελῶν ἐπενδύσεων εἰς τὸν τομέα τῆς παιδείας, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθῇ συγκεκριμένον ποσοστὸν οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου. Πάντως, ἐν τῷ μεταξὺ εἶναι ζήτημα ἐὰν ὑπάρχῃ καὶ ἓν ἔθνος εἰς τὸν κόσμον τὸ ὁποῖον δὲν ἀφιερώνει ἕνα σταθερῶς αὐξανόμενον ποσοστὸν τῶν ἐθνικῶν του ἐσόδων εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ του καὶ τῆς ποιοτικῆς στάθμης τῆς παιδείας του.

Εὐτυχῶς ποὺ ὑφίσταται σήμερον ἓν αὐξούσης καὶ παγκοσμίου κλίμακος σύστημα «ἐλευθέρων ἀνταλλαγῶν», εἰς τὸν τομέα τῆς παιδείας καὶ τῶν μορφωτικῶν γνώσεων καὶ ἀντιλήψεων, ἐφαρμοζόμενον ἀπὸ χώρας βοηθούσας ἄλλας χώρας καὶ πανεπιστήμια ἀνταλλάσσοντα καθηγητὰς καὶ δεχόμενα πρὸς φοίτησιν σπουδαστὰς ἄλλων τοιούτων ἱδρυμάτων. Πολλὰ πανεπιστήμια ἀσχολοῦνται σήμερον μὲ κοινὰς προσπαθείας ἱδρύσεως σχολῶν γεωργίας καὶ μηχανικῆς, παιδαγωγικῶν ἀκαδημιῶν, τεχνολογικῶν ἰνστιτούτων, εἰς ὡρισμένας δὲ περιπτώσεις κέντρων προκεχωρημένων μελετῶν καὶ ἐρευνῶν εἰ ς χ ώ ρ α ς α ἵ τ ι ν ε ς ἦ σ α ν μ έ χ ρ ι τ οῦ δ ε ὑ π ο χ ρ ε ω μ έ ν α ι ν ὰ ἀ π ο σ τ έ λ λ ο υ ν τ ο ὺ ς ν ε α ρ ο ύ ς τ ω ν β λ α σ τ ο ὺ ς εἰ ς τ ὸ ἐ ξ ω τ ε ρ ι κ ὸ ν π ρ ο κ ε ι μ έ ν ο υ ν ὰ π α ρ α κ ο λ ο υ θ ήσ ο υ ν σ χ ε τ ι κ ὰ ς σ π ο υ δ ὰ ς κ α ὶ ν ὰ τ ύ χ ο υ ν ἐ ξ α σ κ ή σ ε ω ς. Συχνὰ τοιαῦται χῶραι χάνουν ὁλοσχερῶς τοὺς νέους αὐτοὺς ἢ βλέπουν αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέφουν οἴκαδε, ἐφαρμόζοντες μέγα μέρος τῶν ὅσων ἔμαθον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ τρόπον κακῶς προσαρμοζόμενον εἰς τὰς οἰκονομικὰς καὶ πολιτιστικὰς συνθήκας ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ὁποίων ὀφείλουν νὰ ζήσουν καὶ νὰ ἐργασθοῦν. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ξένων σπουδαστῶν ἐξακολουθεῖ αὐξανόμενος εἰς ποσοστὸν σχεδὸν 10% κατ' ἔτος. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, ὑπῆρχον πλέον τῶν 58.000 τοιούτων σπουδαστῶν ἐξ 149 χωρῶν, φοιτούντων εἰς ἀμερικανικὰ κολλέγια καὶ πανεπιστήμια. Ἐπὶ πλέον, ὑπῆρχον ἄνω τῶν 55.000 καθηγητῶν ἐξ 90 χωρῶν, οἱ ὁποῖοι ἐδίδασκον ἢ ἠσχολοῦντο μὲ προκεχωρημένας ἐρεύνας εἰς τὰ πανεπιστήμια. Εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον μας, περὶ τὸ 13% τοῦ συνόλου τῶν φοιτούντων εἰς αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν — συγκεκριμένως, ἤδη φοιτοῦν εἰς αὐτὸ 814 σπουδασταὶ ἐξ 75 χωρῶν. Ἀκόμη καὶ χῶραι μὲ ὑψηλὴν στάθμην ἐγγραμμάτων, μὲ εὐρείας δυνατότητας μορφώσεως δι' ὅλους, μὲ πανεπιστήμια ἤδη καλῶς ἐδραιωμένα — χῶραι ἀρκούντως εὐημεροῦσαι ὥστε νὰ βοηθοῦν ἑαυτὰς — εὑ ρ ί σ κ ο υ ν τ ὰ ἐ κ π α ι δ ε υ τ ι κ ά τ ω ν σ υ σ τ ή μ α τ α ἀ ν ε π α ρ κῆ, π ρ ο κ ε ι μ έ ν ο υ ν ὰ ἱ κ α ν ο π ο ι ή σ ο υ ν τ ὰ ς α ὐ ξ α ν ο μ έ ν α ς ἀ ν ά γ κ α ς τ ω ν εἰ ς μ ο ρ φ ω μ έ ν ο ν ἔ μ ψ υ χ ο ν ὑ λ ι κ ό ν. Εἰς τὰς χώρας τῆς Βορειοατλαντικῆς Κοινότητος, ἰδιαιτέρως, σχεδὸν κάθε χώρα μοχθεῖ διὰ νὰ διπλασιάσῃ τὰς δυνατότητάς της ἐκπαιδεύσεως ἐπιστημόνων καὶ τεχνικῶν ἐμπειρογνωμόνων.

Ἡ Γερμανία προτίθεται νὰ ἱδρύσῃ τρία ἀκόμη πανεπιστήμια καὶ ἕνα τεχνολογικὸν ἰνστιτοῦτον. Εἰς τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν, ἐπελέγησαν τέσσαρα ἱδρύματα διὰ μεγάλης κλίμακος ἐπέκτασίν των πρὸς ἐξυπηρέτησιν σκοπῶν ἀνωτέρας τεχνολογίας. Τὸ 1960, τὸ γεραρὸν βρεταννικὸν Πανεπιστήμιον Καϊμπριτζ συνέστησε νέον Κολλέγιον, φέρον τὸ ὄνομα τοῦ Σὲρ Οὐίνστον Τσῶρτσιλ, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Σὲρ Τζὼν Κόκροφτ, λίαν διακεκριμένου ἐπιστήμονος τῆς ἀτομικῆς φυσικῆς. Ἐλήφθη πρόνοια ὥστε οἱ σπουδασταὶ τῶν σχολῶν θετικῶν ἐπιστημῶν νὰ ἀντιπροσωπεύουν ποσοστὸν 70% τῶν φοιτώντων εἰς τὸ Κολλέγιον Τσῶρτσιλ. Μεταξὺ δὲ τῶν σημαντικωτέρων ἀντικειμενικῶν του σκοπῶν εἶναι ἡ ἐπιδίωξις ἀναπτύξεως στενῶν δεσμῶν μὲ τὴν βρεταννικὴν βιομηχανίαν.

Ο Σ ΓΝΩΣΤΟΝ, αἱ κυβερνήσεις τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας ἐξετάζουν πρότασιν ἱδρύσεως νέας κατηγορίας πανεπιστημίου * — Διεθνοῦς Ἰνστιτούτου Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνολογίας — προκειμένου νὰ ἀποκτήσῃ ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη νέον κέντρον μετεκπαιδευτικῶν σπουδῶν καὶ ἐρευνῶν εἰς τὸν τομέα τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Πιστεύω ὅτι ἡ ἵδρυσις τοῦ ἐν λόγῳ Ἰνστιτούτου — ὡς ἀντιπροσωπεύοντος συλλογικὸν ἐγχείρημα μὲ ἔδραν τὴν Εὐρώπην ἀλλ' ἐξυπηρετοῦν ὁλόκληρον τὴν Ἀτλαντικὴν Κοινότητα — μᾶς παρέχει μίαν ἀπαράμιλλον εὐκαιρίαν ἐκφράσεως τοῦ πνεύματος ἐπινοητικότητος τῆς κοινωνίας τῆς Δύσεως ὡς καὶ τῆς ἐπιθυμίας καὶ ἀποφασιστικότητός μας νὰ θέσωμεν εἰς ἐνέργειαν ὅλην τὴν ἐφευρετικότητα καὶ τὰς πνευματικὰς ἱκανότητας τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων. Αἱ νέαι εὐκαιρίαι δημιουργοῦν νέας καὶ ἐπιτακτικὰς ὑποχρεώσεις. Τὰ ἀνὰ τὸν Ἐλεύθερον Κόσμον πανεπιστήμια ἤδη εὑρίσκονται ἐνώπιον νέας κατηγορίας εὐθυνῶν. Ὡς παρετήρησεν προσφάτως ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἡ ταχύτης μὲ τὴν ὁποίαν ἐπιτελοῦνται αἱ ἐπικοινωνίαι καὶ τὰ ταξίδια ἔφερεν «ὁλόκληρον τὸν κόσμον εἰς τὸ κατώφλιόν μας καὶ ἑπομένως τὰ πανεπιστήμια πρέπει νὰ ἀποτελοῦν μέρη αὐτοῦ». Ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ μιᾶς χώρας, ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ πρόοδος, ἡ ἐκ μέρους της κατανόησις τῶν πολιτικῶν ἐκδηλώσεων καὶ τῶν πόθων ἄλλων ἐθνῶν, οἱ ὁποῖοι τόσον ζωτικῶς ἐπηρεάζουν τὴν ἱκανότητά της νὰ ζῇ ἐν εἰρήνῃ μὲ αὐτὰ — ὅλα αὐτὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς μορφώσεως ποὺ λαμβάνουν οἱ πολῖται της. Τὸ πρωταρχικὸν καθῆκον τῶν πανεπιστημίων εἶναι ἡ μόρφωσις τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον ἡγετικῶν στελεχῶν — εἰς τοὺς τομεῖς τῆς πολιτικῆς διοικήσεως, τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας, τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ τῆς παιδείας. Κατ' οὐσίαν, πᾶσα μορφὴ ἐκπαιδεύσεως ἐν μέρει ἀποτελεῖ σφαῖραν τῆς ἀρμοδιότητός των, πολλὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀρχίζουν νὰ ἀναγνωρίζουν τοῦτο. Μίαν ἐκ τῶν πλέον ἐνθαρρυντικῶν ἐνδείξεων ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξασφάλισιν νέας καὶ μονίμου ὑψηλῆς στάθμης εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποτελεῖ ἡ αὔξουσα εὐθύνη τὴν ὁποίαν ἤδη ἐπωμίζονται καθηγηταὶ πανεπιστημίων καὶ διανοούμενοι διὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν τὰ θέματα διδασκαλίας των παρουσιάζονται ἐπὶ τοῦ πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου. Ἡ ὥθησις διὰ τὴν κίνησιν αὐτήν, ἂν καὶ ἐπήγασεν ἀρχικῶς ἐκ τῶν προσπαθειῶν βελτιώσεως τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς φυσικῆς εἰς τὰ γυμνάσια, ἤδη ἐπεκτείνεται ταχέως εἰς ὅλας τὰς σφαίρας τοῦ ἐπιστητοῦ καὶ ὅλας τὰς κλίμακας τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ὑπὸ τὸ πρῖσμα ὅλων τῶν ποικίλων προαναφερθέντων, τὰ πανεπιστήμια ἀντικατοπτρίζουν τὴν ἐλπίδα μας ὅτι θὰ εἴμεθα πνευματικῶς ἕτοιμοι διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν ἐθνικῆς καὶ διεθνοῦς κλίμακος καθηκόντων τὰ ὁποῖα προσπαθοῦμεν νὰ ἐπωμισθῶμεν εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι καὶ ἡ τεχνολογία ἤδη ἐπαναστατοποιοῦν τὴν ζωὴν ὅλων μας.

* Ὅρα εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος «Σ.Ε.», σελ. 129.

Ἀνοικτὴ Ἐπιστολὴ

Πρὸς τὸν ἐξοχ. Ὑπουργὸν Ἐθν. Παιδείας κ. ΧΡΙΣΤΟΦ. ΣΤΡΑΤΟΝ

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Κύριε ὑπουργέ,

Ἡ ἀνὰ χεῖρας ἐκπαιδευτικὴ ἐπιθεώρησις, ὡς ὁ τίτλος αὐτῆς «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ — ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ» ὑποδηλοῖ, ἐνδιαφέρεται ὅλως ἰδιαιτέρως διὰ τὰ θέματα τῆς διδασκαλίας τῶν ξένων γλωσσῶν ἐν Ἑλλάδι, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ὁ ἐκπαιδευτικὸς οὗτος τομεὺς προσλαμβάνει σήμερον ἐξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τὴν καθόλου ἐκπαίδευσιν τοῦ ἔλληνος. Θεωρεῖ ὡς ἐκ τούτου ἡ Σ.Ε. ὑποχρέωσίν της ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν ἄμεσον Ὑμῶν παρέμβασιν ἐπὶ τοῦ ἐκκρεμοῦντος ζητήματος τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν. Καὶ κατὰ τὴν προηγουμένην ἄλλωστε ὑπουργείαν σας ἐξεδηλώσατε ἐπ' αὐτοῦ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 118.029) 26.10.1961 σχετικῆς ἀποφάσεώς σας.

Τὸ θέμα, ὡς γνωστόν, ἐκκρεμεῖ ἀπὸ 17 ὁλοκλήρων ἐτῶν. (Ὅρα δήλωσιν τέως Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Γ. Βογιατζῆ: «Τὸ θέμα τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν παραμένει ἐν ἐκκρεμότητι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947». Ἐπίσημα Πρακτικὰ Βουλῆς 16.7.1959).

Τὴν ρύθμισίν του ἐπηγγέλθησαν, κατὰ τὴν τελευταίαν μόνον ἑξαετίαν, ΕΠΤΑ ἀλλεπάλληλοι ἐπίσημοι ἀποφάσεις, ἐπιστολαὶ καὶ δηλώσεις ὅλων τῶν κατὰ καιροὺς ἁρμοδίων Ὑπουργῶν. Καὶ δή:

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 81.568) 1957 κοινὴ ἀπόφασις τῶν κ.κ. Παπαληγούρα — Γεροκωστοπούλου.

— Ἡ ὑπὸ ἡμερ. 4.9.1957 ἐπιστολὴ τοῦ κ. Γερο-

ΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

κωστοπούλου πρὸς τὴν Ἕνωσιν Σχολῶν Ξένων Γλωσσῶν.

— Ἡ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐπίσημος δήλωσις τοῦ κ. Γ. Βογιατζῆ τῆς 16.7.1959.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 118.029) 1961 ἀπόφασις Ὑμῶν.

— Αἱ ὑπ' ἀριθ. Α118.029) 1961, 111.517) 1962 καὶ 136113) 1962 ἀποφάσεις τοῦ κ. Γρ. Κασιμάτη.

Παρὰ ταῦτα τὸ ζήτημα παρέμεινεν ἄλυτον μέχρι σήμερον διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους, μεταξὺ τῶν ὁποίων θεωροῦμεν χρήσιμον νὰ ἀναφέρωμεν:

1ον) Τὴν γνωστὴν ἀναβλητικότητα καὶ βραδύτητα τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς. (Ἔγραφε πρό τινος διὰ τὸ γενικὸν νεοελληνικὸν αὐτὸ φαινόμενον ὁ κ. Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος: «Στὸ βάθος, πρόκειται γιὰ ἐκεῖνο τὸ «Μὴ χάνεσαι!», σύμβολο τοῦ νεοελληνικοῦ κόσμου, καὶ πρῶτα καὶ τώρα. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀέναη ροπὴ πρὸς τὴν ἀναβολὴ ποὺ ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴν ἄμεση εὐθύνη, καὶ γιὰ τὴν ἀποθέωση τῆς ἐκκρεμότητος. Ὅλα στὸν τόπο τοῦτο, καὶ ἂν ὄχι ὅλα, γιὰ νὰ εἴμαστε δίκαιοι, τὰ περισσότερα ἐκκρεμοῦν...».).

2ον) Τὴν διαφορὰν ἀντιλήψεων ἐπὶ τοῦ θέματος μεταξὺ τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας (Διεύθυνσις Μέσης Ἰδ. Ἐκπαιδεύσεως—Γεν. Διεύθυνσις Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως—Ὑπηρεσία Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ).

3ον) Τὴν ἀντίδρασιν ὡρισμένων ἰδιοκτητῶν φροντιστηρίων ξένων γλωσσῶν οἵτινες, διὰ λόγους ἐπαγγελματικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἐπιδιώκουν τὸν ὑποβιβασμὸν τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν εἰς φροντιστήρια, καὶ τὴν διάλυσιν τῶν μεγάλων ἑλληνικῶν ὀργανισμῶν ξένων γλωσσῶν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ὅπως ἕκαστος ὀργανισμὸς ἔχῃ περισσότερα τοῦ ἑνὸς σχολείου κτίρια καὶ λειτουργῇ μόνον εἰς μίαν πόλιν!

4ον) Εἰς τὴν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐντεχνον ὑπόθαλψιν τῆς διαιωνίσεως ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες ἐπωφελοῦνται τῆς ὑφισταμένης σήμερον προσοδοφόρου δι' αὐτοὺς ἐκκρεμότητος ἥτις παρεμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διδασκαλίας ξένων γλωσσῶν (ἰδίως εἰς τὰς ἐπαρχίας) καὶ ἐδημιούργησε ντὲ φάκτο ἕνα «κλειστὸν» ἐπάγγελμα καὶ ἕνα οἰονεὶ μονοπώλιον.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ τελευταῖος Ὑπουργὸς Παιδείας κ. Γρ. Κασιμάτης ὄχι μόνον ἔλαβεν ἅμα τῇ ἀναλήψει τοῦ Ὑπουργείου ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν ἄμεσον προσωρινὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως (ἀπόφασίς του ὑπ' ἀρ. 111.527/1962), ἀλλὰ καὶ ὅταν διεπίστωσεν ὅτι αἱ ἁρμόδιαι Ὑπηρεσίαι δὲν ἠδύναντο ἢ δὲν ἐπεθύμουν νὰ δώσουν λύσιν εἰς τὸ ἐν λόγῳ θέμα, συνέστησε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 13.6.113 ἀποφάσεώς του κατὰ Νοέμβριον 1962 εἰδικὴν ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπὴν ἐξ ἁρμοδίων προσώπων, πρὸς ἐξονυχιστικὴν μελέτην τοῦ θέματος καὶ εἰσήγησιν τῆς ἐνδεδειγμένης λύσεως. Ἐπὶ πλέον δέ, πρὸς κατασφάλισιν θετικοῦ ἀποτελέσματος, ἔθεσεν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξωυπηρεσιακὴν προσωπικότητα καὶ συγχρόνως ἔταξεν ἑξάμηνον προθεσμίαν διὰ τὴν περάτωσιν τοῦ ἔργου αὐτῆς. Πράγματι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐργασθεῖσα συντόνως καὶ μετὰ ζήλου, ἐπεράτωσε τὸ ἔργον της ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας.

Δυστυχῶς, τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς συνέπεσε μὲ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ συστήσαντος αὐτὴν Ὑπουργοῦ. Διαγράφεται οὕτω ὁ κίνδυνος τὰ 17 ἔτη τῆς ἐκκρεμότητος νὰ γίνουν 18! Καὶ ἐκπνεούσης τὴν προσεχῆ 15ην Ἰουλίου τῆς σχετικῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης προθεσμίας, νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀνωμαλία καὶ δι' ὁλόκληρον τὸ ἀρχόμενον ἐκπαιδ. ἔτος 1963—1964, τὸ δὲ λυπηρότερον, νὰ παραμείνουν ἀδιεκπεραίωτοι αἱ 200 ΕΚΚΡΕΜΟΥΣΑΙ αἰτήσεις ἱδρύσεως σχολῶν ξένων γλωσσῶν καὶ παραρτημάτων αὐτῶν κυρίως εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας, αἵτινες στεροῦνται εἴτε παντελῶς, εἴτε ἐπαρκῶν καὶ καταλλήλων ἐκπαιδευτηρίων πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἐπιτακτικῶς ἀναγκαίων ξένων γλωσσῶν, καὶ προβαίνουν εἰς συνεχεῖς ἐκκλήσεις πρὸς τοῦτο. Εἶναι ἐξ ἄλλου ἀφάνταστος ἡ ἐκ τῆς ἐκκρεμότητος ἐπερχομένη ἀνωμαλία καὶ ζημία εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν ὑφισταμένων σχολῶν ξένων γλωσσῶν. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ἐνδεικτικῶς, ὅτι σχολαὶ ξένων γλωσσῶν ΑΝΑΓΚΑΖΟΝΤΑΙ ΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΝ διότι ἡ μίσθωσις τοῦ κτιρίου των ἔληξεν, εἴτε κατέστη τοῦτο διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου ἀνεπαρκὲς ἢ ἀκατάλληλον, καὶ δὲν ὑπάρχει δυνατότης ἐγκρίσεως τῆς μεταφορᾶς των ἀπὸ κτιρίου εἰς ἄλλο κτίριον καταλληλότερον!

Κύριε Ὑπουργέ,

Θέτοντες τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ὄψιν Ὑμῶν, ἐπικαλούμεθα τὴν Ὑμετέραν παρέμβασιν ἵνα δοθῇ ἡ ἁρμόζουσα λύσις εἰς τὸ ἀπὸ μακροτάτου χρόνου ἐκκρεμοῦν ζωτικώτατον τοῦτο θέμα. Σημειωτέον ὅτι ἡ λύσις αὕτη εἶναι σήμερον ἀπολύτως ἐφικτή, εἴτε διὰ Βασ. Δ) τος, εἴτε δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καθόσον ἡ κειμένη νομοθεσία περιλαμβάνει καὶ σχετικὴν πρόβλεψιν καὶ ἐξουσιοδότησιν.

Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Η «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ»

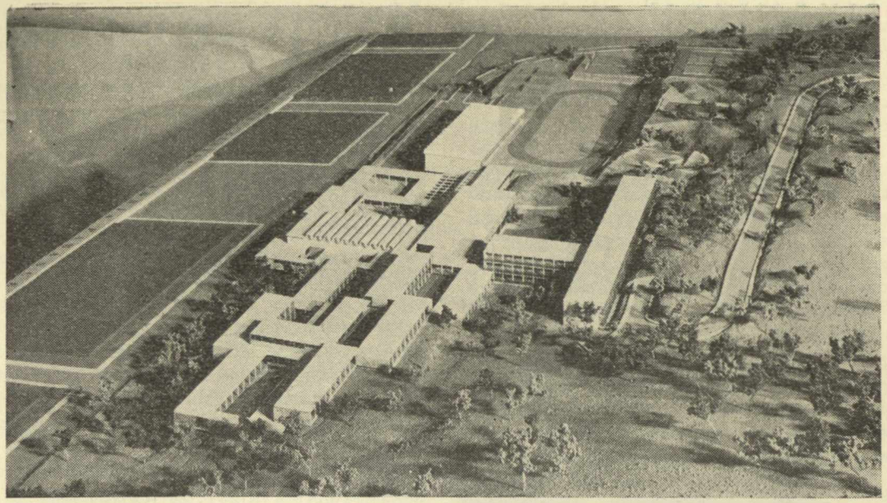

Μακέτα τῶν νέων κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου εἰς Ἁγ. Παρασκευήν.

ΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΚΟΛΛΕΓΙΟΝ ΘΗΛΕΩΝ

ΤΗΝ 3ην Μαΐου ἐ.ἔ. κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος τῶν νέων κτιρίων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου Θηλέων, τὰ ὁποῖα θὰ ἀνεγερθοῦν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὑμηττοῦ, νοτιοανατολικῶς τοῦ προαστείου τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, εἰς ἀπόστασιν 14 χιλιομέτρων ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Ἡ ἀνέγερσις τοῦ νέου κτιριακοῦ συγκροτήματος κατέστη ἀναγκαία, κατόπιν ἀπαλλοτριώσεως τῆς περιοχῆς τοῦ Κολλεγίου εἰς τὸ Ἑλληνικόν, λόγῳ ἐπεκτάσεως τοῦ ἀεροδρομίου.

Ὁ θεμέλιος λίθος κατετέθη ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν Προνοίας κ. Κωνσταντῖνον Τσάτσον καὶ τὴν Πρόεδρον τοῦ Κολλεγίου Dr Margaret Steward. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν οἱ ὑφυπουργοὶ κ.κ. Ἀχ. Γεροκωστόπουλος καὶ Στυλ. Κούνδουρος, ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Χρ. Σολομωνίδης, ἀντιπροσωπεύων τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας κ. Γρηγ. Κασιμάτην, κωλυθέντα νὰ παραστῇ λόγῳ ἀσθενείας, ὡς καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν ἐπίσης καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ἀμερικανικῆς Πρεσβείας.

Μετὰ τὸν ἁγιασμὸν ὡμίλησαν ἡ Πρόεδρος τοῦ Κολλεγίου κ. Μάργκαρετ Στιούαρντ, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ἐν Βοστώνῃ Διοικούσης Ἐπιτροπῆς κ. Karl Rankin, ὁ ὑπουργὸς κ. Τσάτσος, ἡ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Ἀποφοίτων κ. Ἕλλη Πολίτου καὶ ἡ πρόεδρος τῆς Μαθητικῆς Κοινότητος τοῦ Κολλεγίου δὶς Οὐρανία Πρωτοπαπᾶ. Οἱ ὁμιληταὶ ἐξῆρον τὴν συμβολὴν τοῦ Κολλεγίου εἰς τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ τὴν σημασίαν τῶν νέων ἐγκαταστάσεων. Ἀκολούθως ἐψάλη ἀπὸ τὴν χορωδίαν τῶν μαθητριῶν τοῦ Κολλεγίου ὁ ὕμνος τῆς Σχολῆς.

Ἡ δαπάνη τῆς ἀνεγέρσεως τῶν κτιρίων θὰ καλυφθῇ α) ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν 20.000.000 δραχμῶν, τὰς ὁποίας τὸ Δημόσιον κατέβαλεν ὡς ἀποζημίωσιν τῶν ἐν Ἑλληνικῷ κτισμάτων, καὶ β) ἐκ τῆς ἐξ 1.211.000 δολλαρίων δωρεᾶς τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Καὶ πάλιν ὅμως δὲν καλύπτονται ὅλαι αἱ δαπάναι αἱ ὁποῖαι θὰ ἀπαιτηθοῦν διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ νέου κτιριακοῦ συγκροτήματος. Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Κολλεγίου ἐλπίζει ὅτι θὰ συγκινηθοῦν καὶ οἱ Ἕλληνες φίλοι τοῦ Κολλεγίου, οἱ ὁποῖοι θὰ συνδράμουν παντοιοτρόπως καὶ μὲ μικρὰς ἀκόμη δωρεὰς τὸ ὡραῖον αὐτὸ ἔργον, τὸ προοριζόμενον δι' ἑλληνόπουλα.

Κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου, προβλέπεται ἡ ἀνέγερσις 24 αἰθουσῶν διδασκαλίας δι' 650 μαθητρίας, κοιτώνων διὰ 100 ἐσωτερικάς, ἐργαστηρίων φυσικῆς, χημείας, βιολογίας, καλῶν τεχνῶν καὶ οἰκοκυρικῆς, αἰθούσης τελετῶν δυναμένης νὰ περιλάβῃ 1000 πρόσωπα, βιβλιοθήκης, ἀναψυ-

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΚΟΛΛΕΓΙΟΝ ΘΗΛΕΩΝ

κτηρίου, γυμναστηρίου καὶ γραφείων. Τὸ Κολλέγιον θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ τέσσαρα βασικὰ συγκροτήματα, ἤτοι διδακτήρια, οἰκοτροφεῖον, κοινοχρήστους χώρους καὶ γυμναστήριον. Ἀργότερον, προβλέπεται ἐπίσης νὰ γίνουν ἔργα ἐπεκτάσεως τοῦ γυμναστηρίου, συμπληρώσεως τοῦ σταδίου, τελικῶς δὲ καὶ ὑπαίθριον ἀμφιθέατρον, καταλύματα διὰ τὸ προσωπικὸν καθὼς καὶ κολυμβητικὴ δεξαμενή.

Ἐγειρόμενον βάσει σχεδίων τοῦ κ. Κ. Α. Δοξιάδη, τὸ Κολλέγιον θὰ εἶναι ἕνα ἐξ ὑπαρχῆς μελετημένον καὶ ὁλοκληρωμένον ἐκπαιδευτήριον, προοριζόμενον νὰ ἐξυπηρετήσῃ ὄχι μόνον τὸν μαθητικὸν κόσμον ἀλλὰ ὁλόκληρον τὴν κοινωνίαν.

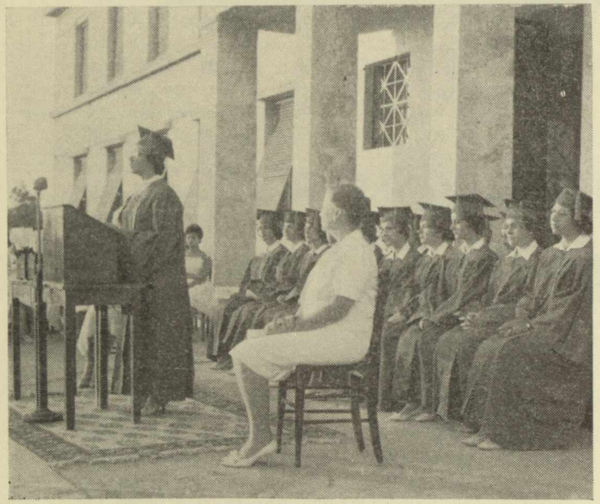

Τελετὴ ἀπονομῆς πτυχίων. Ἔμπροσθεν καθημένη ἡ Πρόεδρος τοῦ Κολλεγίου Dr. Margaret Steward.

Με τὴν εὐκαιρίαν τῆς θεμελιώσεως τῶν νέων κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου Θηλέων, ποὺ συμπίπτει, κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν, καὶ μὲ τὴν συμπλήρωσιν μιᾶς τεσσαρακονταετίας ἀπὸ τῆς ἐπανιδρύσεώς του εἰς Ἑλλάδα, θεωροῦμεν ἐπιβεβλημένον νὰ ἀφιερώσωμεν τὸ παρὸν σημείωμα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ σημαντικοῦ τούτου ἐκπαιδευτικοῦ ἱδρύματος.

Πράγματι, σαράντα χρόνια καρποφόρου ἐκπαιδευτικῆς δράσεως καὶ συνεχοῦς ἀνόδου χαρακτηρίζουν τὸ ἵδρυμα τοῦτο. Τὸ Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον Θηλέων εἶναι εἰς τὸν τομέα τῆς Παιδείας, ἕνα ἀκόμη λαμπρὸν δεῖγμα τῆς ἐπιτυχοῦς Ἑλληνοαμερικανικῆς συνεργασίας, διὰ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ὁποίας ἀμφότεροι οἱ λαοὶ δύνανται νὰ εἶναι ὑπερήφανοι.

Τὸ Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον Θηλέων (Pierce College) ἱδρύθη ἀρχικῶς εἰς τὴν Σμύρνην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τὸ ἔτος 1875 ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ξένων Ἀποστολῶν, ἑδρεύοντος ἐν Βοστώνῃ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην διεύθυνσιν ἀφοσιωμένων παιδαγωγῶν ὅπως ἡ Emily Mc Callum, προσέφερεν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ἀλλοεθνῆ κοινωνίαν τῆς πρωτευούσης τῆς Ἰωνίας, διότι πλὴν τῶν ἄλλων ἰδεωδῶν ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐνεφορεῖτο, ἐλειτούργησε πάντοτε ἀνιδιοτελῶς.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Σμύρνης, καὶ κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1923, τὸ Κολλέγιον ἐπανιδρύθη εἰς τὴν Ἑλλάδα. Χάρις εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τὴν θαυμαστὴν δραστηριότητα τῆς διευθυντρίας Dr. Minnie Mills καὶ τὴν εἰλικρινῆ καὶ ἀγαστὴν συνεργασίαν Ἑλλήνων καὶ Ἀμερικανῶν παιδαγωγῶν καθὼς καὶ φίλων τοῦ Κολλεγίου, ὁ μικρὸς μεταφυτευθεὶς πυρὴν ἀνεπτύχθη καὶ ἤνθισε, ὥστε σήμερον νὰ κατέχῃ ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ 1938 τὸ Κολλέγιον μετωνομάσθη εἰς Orlinda Childs Pierce College, εἰς μνήμην τῆς συζύγου τοῦ μεγάλου δωρητοῦ τοῦ Κολλεγίου Δρος Willis F. Pierce.

Τὸ Κολλέγιον ὑπέστη τὴν τύχην ὅλων τῶν ἱδρυμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος κατὰ τὰ ἔτη τῆς κατοχῆς, ἡ δρᾶσις του ὅμως δὲν διεκόπη οὐδὲ ἐπὶ στιγμήν. Αἱ Ἑλληνίδες καθηγήτριαι συνέχισαν τὴν λειτουργίαν του μὲ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως καὶ πάλιν τῆς συνεργασίας μετὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Διευθύνσεως. Νέα ὅμως περιπέτεια ἀνέμενε τὸ Κολλέγιον. Ἡ ἐπέκτασις τοῦ ἀεροδρομίου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπέβαλλε τὴν μεταφορὰν τῶν κτιρίων τοῦ Κολλεγίου ἀπὸ τὴν παραλίαν τοῦ Σαρωνικοῦ.

Εὐτυχῶς αἱ νέαι ἐγκαταστάσεις τοῦ Κολλεγίου οἰκοδομοῦνται μὲ ταχὺν ρυθμὸν καὶ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1964 — 1965 τὸ Κολλέγιον θὰ λειτουργήσῃ εἰς τὰ νέα του κτίρια διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀνεκτίμητον μορφωτικὴν προσφοράν του.

Πρόεδρος τοῦ Κολλεγίου εἶναι ἡ Κα Μάργκαρετ Στιούαρντ, συνδιευθυντὴς κ. ὁ Κωνστ. Φτυαρᾶς, καὶ ταμίας ἡ Δὶς Σοφ. Μιχαηλίδου. Διευθύντρια τῆς Σχολῆς Ἐμπορικῶν Σπουδῶν εἶναι ἡ Κα Μαρ. Βλαχοπούλου, τῆς Σχολῆς Κοινωνικῆς Προνοίας ἡ Κα Ἤβη Τσάλτα, διευθυντὴς δὲ τῆς νεοϊδρυθείσης τριετοῦς μεταγυμνασιακῆς Σχολῆς Ἐλευθέρων Σπουδῶν ὁ καθηγητὴς κ. Norman Power, διπλωματοῦχος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ λογοτεχνίαν.

Τὸ Κολλέγιον ἔχει μίαν παράδοσιν θεμελιωμένην ἐπὶ βάσεων σταθερῶν. Αἱ βάσεις αὐταὶ εἶναι ἠθικοθρησκευτικαὶ μὲ τὴν εὐρεῖαν σημασίαν τῆς λέξεως. Εἰς ἕνα ἐπιτυχῆ συγκερασμὸν τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως καὶ τῶν συγχρόνων παιδευτικῶν μεθόδων προσπαθεῖ νὰ διαπλάσῃ χαρακτῆρας μὲ ἀπόλυτον ἀξιοπρέπειαν καὶ εὐθύνην τῶν πράξεών των καὶ προσωπικότητας μὲ ἀπόλυτον ἀκεραιότητα, νομοταγεῖς, μὲ ἐσωτερικὴν ἐλευθερίαν πλήρη, λυτρωμένας ἀπὸ ἰδιοτελῆ κίνητρα εἰς τὰς πράξεις των.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΚΟΛΛΕΓΙΟΝ ΘΗΛΕΩΝ

Τὸ Κολλέγιον σήμερον ἀριθμεῖ περὶ τὰς δύο χιλιάδας ἀποφοίτους διὰ τὰς ὁποίας ἐπαξίως σεμνύνεται διότι διακρίνονται ὡς Ἑλληνίδες πολῖτιδες, ὡς Ἑλληνίδες μητέρες, ὡς ἐπιστήμονες καὶ καλλιτέχνιδες, ὡς παράγοντες μιᾶς καλυτέρας πατρίδος.

Τὸ Γυμνάσιον

Το Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον Θηλέων περιλαμβάνει Γυμνάσιον καὶ Μεταγυμνασιακὸν (Κολλεγιακὸν) τμῆμα μὲ τρεῖς Σχολάς.

Εἰς τὸ Κλασικὸν Γυμνάσιον τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου ἡ φοίτησις εἶναι ἑξαετής, ὅπως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ Γυμνάσια τῆς χώρας. Εἰς τὸ πρόγραμμα ἐπετράπησαν ὡρισμέναι παρεκκλίσεις, ὥστε νὰ ἐξευρίσκεται ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης ἡ ὁποία διδάσκεται κατὰ μέσον ὅρον 7 ὥρας τὴν ἑβδομάδα εἰς ἑκάστην Γυμνασιακὴν τάξιν. Ἐπὶ πλέον ὡρισμένα μαθήματα διδάσκονται εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

Μέλημα κύριον τοῦ Κολλεγίου εἶναι, παράλληλα μὲ τὰς γνώσεις, νὰ μεταγγίσῃ ἰδεώδη ἀνθρωπιστικὰ ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ νοηθῇ πολιτισμός. Εἰς τὰς μεγαλυτέρας, ἰδίως, τάξεις τοῦ Γυμνασίου καταβάλλεται ἰδιαιτέρως προσπάθεια νὰ καλλιεργηθῇ ἡ εὐαισθησία τῶν μαθητριῶν, ὥστε ἀπὸ τὰς ἀξίας τοῦ πολιτισμοῦ τὰς ὁποίας παρέχει ἡ κλασικὴ παιδεία νὰ αἰσθανθοῦν τὸ ἀνθρώπινον μεγαλεῖον, καὶ τὰς δυνατότητας καὶ εὐθύνας τοῦ καλοῦ πολίτου.

Τὸ Κολλέγιον ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν τῶν μαθητριῶν μεγάλην βιβλιοθήκην τὴν ὁποίαν φροντίζει νὰ ἐμπλουτίζῃ συνεχῶς. Καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια ὥστε τὸ ἐκλεκτὸν βιβλίον νὰ γίνῃ καθημερινὴ ψυχικὴ ἀνάγκη τῆς μαθητρίας.

Δὲν παραλείπεται καμμία εὐκαιρία, ὥστε διὰ τῶν ποικίλων δραστηριοτήτων, εἰς τὰς ὁποίας τὴν πρωτοβουλίαν ἔχουν αἱ μαθήτριαι, νὰ ἀναπτύσσεται ἡ συναίσθησις τῆς εὐθύνης.

Ἐν τέλει, τὸ Κολλέγιον ἐπιδιώκει ὥστε ἡ ἔννοια «γυμνάσιον» νὰ σημαίνῃ οὐσιαστικὰ τὴν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ νέα παιδιὰ ἔχουν ὅλας τὰς εὐκαιρίας διὰ νὰ ἀσκηθοῦν καὶ νὰ ὁλοκληρώσουν τὴν ἀνάπτυξίν των εἰς τὰ ἐπίπεδα τὰ πνευματικά, τὰ ψυχικὰ καὶ τὰ σωματικά.

Τὸ Κολλεγιακὸν τμῆμα

Το Κολλέγιον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπανιδρύσεώς του εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶχε ἓν ἐπὶ πλέον ἔτος γυμνασιακῶν σπουδῶν, κατὰ τὸ ὁποῖον ὅλα τὰ μαθήματα ἐδιδάσκοντο εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συνεπληρώνετο ἡ ἐκμάθησις τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία εὐρυτέρας καλλιεργείας εἰς τὰς μαθητρίας.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 εἰς τὸ Κολλέγιον λειτουργεῖ πλῆρες μεταγυμνασιακὸν (Κολλεγιακὸν) Τμῆμα τριετοῦς φοιτήσεως. Σκοπὸς τοῦ τμήματος τούτου εἶναι νὰ προσφέρῃ καὶ ἄλλας εὐκαιρίας εἰς τὴν νέαν ἡ ὁποία ἐπιθυμεῖ νὰ μορφωθῇ καὶ νὰ ἐργασθῇ ἐπαγγελματικῶς. Σήμερον λειτουργοῦν τρεῖς σχολαὶ εἰς τὸ Κολλεγιακὸν Τμῆμα:

1) Σχολὴ Ἐλευθέρων Σπουδῶν.
2) Σχολὴ Ἐμπορικῶν Σπουδῶν.
3) Σχολὴ Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

Τὸ Κολλεγιακὸν Τμῆμα λειτουργεῖ εἰς τὴν ὁδὸν Κόδρου 8 καὶ ἐπιδιώκει τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν ἀρτιωτέραν κατάρτισιν τῶν σπουδαστριῶν τόσον εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν ὅσον καὶ εἰς τὸν ἰδιαίτερον κλάδον τῆς εἰδικεύσεώς των.

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι τὸ Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον Θηλέων ὑπῆρξε πρωτοπόρον εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Σχολῆς Κοινωνικῶν Λειτουργῶν καὶ εἰς τὴν κατάρτισιν στελεχῶν Κοινωνικῆς Προνοίας τὰ ὁποῖα

Μαθήτριαι τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου Θηλέων εἰς τὸ ἀθλητικὸν γήπεδον.

πλαισιώνουν σήμερον τὰς πλείστας τῶν ὑπηρεσιῶν κρατικῆς καὶ ἰδιωτικῆς Κοινωνικῆς Προνοίας.

Κλάδος Ἐλευθέρων Σπουδῶν

Το νέον τοῦτο τμῆμα, παρ' ὅλον ὅτι ὠργανώθη κατὰ τὰ πρότυπα τῶν Ἀμερικανικῶν Κολλεγίων, προσφέρει ἕνα πρόγραμμα εἰδικῶς διὰ τὰς Ἑλληνίδας μὲ εὐρυτάτην, πλουσίαν καὶ πολύτιμον ἀνωτέρου ἐπιπέδου μεταγυμνασιακὴν ἐκπαίδευσιν.

Τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς Σχολῆς Ἐλευθέρων Σπουδῶν εἶναι τὸ ὅτι καίτοι κύριος σκοπὸς της εἶναι ἡ γενικὴ κατατόπισις τῶν σπουδαστριῶν ἐπὶ ποικίλων πνευματικῶν ἐνδιαφερόντων, κατορθώνει νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὰς καὶ μίαν εἰδικὴν κατάρτισιν εἰς

θέματα ὡς π.χ. ἡ Ἀγγλικὴ Γλῶσσα καὶ ἡ Ἀγγλικὴ Λογοτεχνία.

Οἱ σκοποὶ τῆς Σχολῆς ταύτης δύνανται νὰ συνοψισθοῦν εἰς τὰ ἑξῆς λόγια διασήμου διδασκάλου: «Φοιτῶμεν εἰς μίαν Σχολὴν ὄχι τόσον διὰ τὰς γνώσεις τὰς ὁποίας θὰ ἀποκτήσωμεν, ὅσον διὰ τὰς συνηθείας καὶ τὰς ἱκανότητας τὰς ὁποίας θὰ ἀναπτύξωμεν, τὴν συνήθειαν τοῦ παρατηρεῖν, τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐκφράζεσθαι, τὴν ἱκανότητα τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι ταχέως, τὴν ἱκανότητα νὰ εἰσχωροῦμεν εἰς τὴν σκέψιν τοῦ ἄλλου, τὴν συνήθειαν σεβασμοῦ νόμων καὶ κανόνων, τὴν ἱκανότητα νὰ ὑπακούωμεν εἰς κανόνας ἀκριβείας καὶ προσοχῆς, τὴν ἱκανότητα ταχείας ἀποδόσεως, καλῆς ἐπιλογῆς καὶ πνευματικῆς σοβαρότητος». Τὴν καλυτέραν ἐπίδρασιν τῆς ἀμερικανικῆς παιδείας ἐξασφαλίζει εἰς τὸ Κολλέγιον τὸ πρόγραμμα ἀνταλλαγῆς εἰδικῶν καθηγητῶν μέσῳ τοῦ προγράμματος Fulbright.

Τὸ πρόγραμμα τῆς Σχολῆς εἶναι τριετές. Τὸ πρῶτον ἔτος ἀφιερώνεται εἰς μαθήματα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος. Σπουδάστριαι τοῦ δευτέρου ἔτους θεωροῦνται ὑποψήφιαι διὰ τὸ Πτυχίον τοῦ Ἀνωτέρου Κολλεγιακοῦ Τμήματος (πτυχίον Bachelor of Arts). Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου ἔτους αἱ σπουδάστριαι ἐκπαιδεύονται εἰς τὸν εἰδικὸν κλάδον τῆς ἐπιλογῆς των. Οἱ κάτωθι εἰδικοὶ κλάδοι προσφέρονται εἰς τὴν Σχολὴν Ἐλευθέρων Σπουδῶν:

Ἀγγλικὴ Γλῶσσα καὶ Λογοτεχνία.
Ἱστορία
Κοινωνιολογία

Πλὴν τῶν εἰδικῶν μαθημάτων διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς εἰδικότητός των αἱ σπουδάστριαι ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθήσουν καὶ ὡρισμένας ὥρας ἄλλων μαθημάτων γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος καὶ τὰ ἑξῆς:

Ἀγγλικὴ γλῶσσα, Ἱστορία τῆς Τέχνης, Ἱστορία τοῦ Δυτικοῦ Πολιτισμοῦ, Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν, Στοιχεῖα Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Γαλλικά, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ψυχολογίαν, Ἀγγλικὴ Ἔκθεσις, Ἀγγλικὴ Δακτυλογραφία.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΟΛΙΣ ΕΙΣ ΣΙΒΗΡΙΑΝ

ΜΟΣΧΑ, Μάϊος.—Εἰς τὰ ἑλώδη δάση τῆς Σιβηρίας, 2.000 μίλια ἀνατολικῶς τῆς Μόσχας, ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἀνεγείρει μίαν γιγαντιαίαν ἐπιστημονικὴν πολιτείαν, ὅπου θὰ συγκεντρωθοῦν 50 ἐπιστημονικὰ Ἰνστιτοῦτα ἐρευνῶν καὶ θὰ ἀπασχοληθοῦν 50.000 ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔχουν στὴν διάθεσί τους ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα γιὰ νὰ συνεχίσουν τὶς ἔρευνές των σὲ ὅλα τὰ πεδία τῶν ἐπιστημῶν: Θερμοφυσική, Χημεία, Κινητική, Ὑδροδυναμική, αὐτοματισμό, κυβερνητική, γεωφυσική, γεωλογία, ἀνώτερα μαθηματικά, βιολογία, ἰατρική, μηχανικὴ κλπ.

Διατί οἱ Ρῶσοι ἀπεφάσισαν νὰ ἀνεγείρουν μιὰ τέτοια πόλι στὰ βάθη τῆς Σιβηρίας; Ἡ ἐπίσημη ἐκδοχὴ εἶναι ὅτι θέλουν νὰ ἀξιοποιήσουν τὶς ἀπέραντες ἐκτάσεις ἀνατολικῶς τῶν Οὐραλίων. Θεωρεῖται πιθανὸν ὅμως ὅτι ἡ ἀνέγερσις τῆς ἐπιστημονικῆς πολιτείας θὰ ἐξυπηρετήσῃ ἐπίσης στρατιωτικοὺς σκοπούς. Στὴν σημερινὴ ἀτομικὴ ἐποχὴ ἐκρίθη ἀπαραίτητον ὅπως διασκορπισθοῦν ἀνὰ τὰ ρωσικὰ ἐδάφη, γιὰ λόγους ἀσφαλείας, ὅλα τὰ Ἰνστιτοῦτα καὶ ἐπιστημονικὰ ἱδρύματα. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐπελέγη ἡ ἀχανὴς Σιβηρία.

Τὸ Τσοτύλιον Γυμνάσιον

Ἕνα λαμπρὸ ἐκπαιδευτικὸ ἵδρυμα, ποὺ ἀπετέλεσε τὸ πνευματικὸ λίκνο τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, συμπληρώνει ἐφέτος τὰ ἑνενῆντα χρόνια τῆς ζωῆς του, τὰ ὁποῖα καὶ θὰ ἑορτασθοῦν κατὰ τρόπον πανηγυρικὸν ἀπὸ τὴν Μακεδονικὴν Φιλεκπαιδευτικὴν Ἀδελφότητα, εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ὁποίας ὀφείλεται ἡ ἵδρυσίς του. Πρόκειται διὰ τὸ Τσοτύλιο Γυμνάσιο καὶ Οἰκοτροφεῖο, ποὺ λειτουργεῖ εἰς τὴν ὁμώνυμον κωμόπολιν τοῦ νομοῦ Κοζάνης. Ἐπὶ πενῆντα ὁλόκληρα χρόνια, ἤτοι ἀπὸ τὸ 1873 μέχρι τὸ 1913, τὸ ἵδρυμα αὐτὸ προσέφερε ἀνυπολόγιστες ἐθνικὲς ὑπηρεσίες, διότι συνέβαλεν εἰς τὸ νὰ κρατηθῇ ὑψηλὰ ἡ λαμπάδα τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας εἰς τὸν ὑπόδουλον πληθυσμὸν τῆς ἀκριτικῆς αὐτῆς περιοχῆς, ὁ ὁποῖος ἐπιπροσθέτως ἦτο ἐκτεθειμένος καὶ εἰς τὴν διάθρωσιν τῆς ἐπικινδύνου σλαβικῆς προπαγάνδας.

Ὁλόκληρη ἡ Δυτικὴ Μακεδονία τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν εἶχε οὔτε ἕνα σχολεῖο μέσης ἐκπαιδεύσεως, γεγονὸς τὸ ὁποῖον εἶχεν ὡς συνέπεια τὴν καθήλωσιν τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑποδούλων. Τότε μία μικρὴ ὁμάδα ἀκραιφνῶν Ἑλλήνων, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἱερομόναχο Στέφανο Νούκα, ἔπειτα ἀπὸ πολλὲς προσπάθειες καὶ ἀφοῦ συνήντησαν τεράστιες δυσκολίες ποὺ ὠφείλοντο εἰς τὰς προβαλλομένας ἐπιμόνους ἀντιδράσεις, κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἔκδοσιν αὐτοκρατορικοῦ φερμανίου διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς σχολῆς καὶ οἰκοτροφείου εἰς τὴν καρδιὰ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, τὸ Τσοτύλι. Ἔτσι, τὸ 1873 ἔγινε πραγματικότης ἕνα ὄνειρο πολλῶν δεκάδων χρόνων. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦταν ἀρκετό. Ἔλειπαν τὰ χρήματα ποὺ ἦσαν ἀπαραίτητα διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἱδρύματος. Καὶ ἐχρειάζοντο ἀρκετά. Ἀλλὰ καὶ ἡ δυσχέρεια αὐτὴ δὲν στάθηκε ἱκανὴ νὰ σβήσῃ τὴν φλόγα ποὺ ἔκαιγε τὶς ψυχὲς ἐκείνων ποὺ ἀνέλαβαν τὴν μεγάλη αὐτὴ πρωτοβουλία. Ἡ συνεισφορά τους ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τῆς ἐκκινήσεως. Καὶ τὸ παράδειγμά τους ἠκολούθησαν ὅλοι οἱ δυνάμενοι νὰ συντρέξουν τὸ ἐθνωφελὲς τοῦτο ἔργον. Οἱ προφορές τους ὑπῆρξαν πλούσιες, ὥστε νὰ συγκεντρωθοῦν χιλιάδες χρυσὲς λίρες, μὲ τὶς ὁποῖες καὶ ἄρχισε ἡ λειτουργία τοῦ λαμπροῦ ἱδρύματος, ποὺ ἀργότερα ἔγινε καὶ τὸ κέντρο τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν περιοχήν. Τὸ γυμνάσιο καὶ οἰκοτροφεῖο αὐτὸ τῆς μικρῆς μακεδονικῆς πόλεως, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀπεφοίτησαν πολλοὶ πνευματικοὶ ἄνδρες, μετὰ τοὺς ἀπελευθερωτικοὺς πολέμους τοῦ 1912—13, παρεχωρήθη ἀπὸ τὴν Μακεδονικὴ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἀδελφότητα εἰς τὸ κράτος καὶ ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερα νὰ ἐπιτελῇ τὸ λαμπρό του ἔργο.

◆

Ὁ κ. Στρ. Ἀνδρεάδης πρύτανις τῆς Α.Σ.Ο.Ε.Ε.

Ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν καθηγητῶν τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν ἐξέλεξεν ὡς ἀντιπρύταν τῆς Σχολῆς, διὰ τὸ προσεχὲς ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1963—64 καὶ ὡς πρύταν τοῦ ἑπομένου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1964—65 τὸν τακτικὸν αὐτῆς καθηγητὴν κ. Στρατῆν Ἀνδρεάδην.

◆

Παρασημοφορία τοῦ κ. Σταύρου Κατράκη

Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας κ. Γκὺ Ντὲ Σαρμπονιὲρ ἐπέδωκεν εἰς τὸν καθηγητὴν τοῦ Πολυτεχνείου κ. Σταῦρον Κατράκην τὰ διάσημα τοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀπένειμεν ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μορφωτικῶν σχέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γαλλίας.

Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ἑλληνοπαίδων εἰς Ἀμερικὴν

Ἡ ΔΙΕΤΘΥΝΣΙΣ Παιδείας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς ἔδωσεν εἰς τὴν δημοσιότητα στατιστικὰ στοιχεῖα περὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς Ἀμερικήν, κατὰ τὸ 1962, ἐκ τῶν ὁποίων ἐμφαίνεται ὅτι ἐσημειώθη σημαντικὴ βελτίωσις εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ὁμογενείας, τόσον ἀπὸ πλευρᾶς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν, ὅσον καὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων. Οὕτω, εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας, Καναδᾶν καὶ Νότιον Ἀμερικὴν ἐλειτούργησαν κανονικῶς 12 ἡμερήσια ἑλληνικὰ σχολεῖα, μὲ 2.754 μαθητάς, ἀναμένεται δέ, ἐντὸς τοῦ 1963, νὰ λειτουργήσουν ἕτερα τρία εἰς Μπροῦκλιν, Οὐάσιγκτων καὶ Ντητρόϊτ.

Διὰ τὰ ἡμερήσια αὐτὰ σχολεῖα, ὁ διακεκριμένος δημοσιογράφος καὶ διευθυντὴς τῆς εἰς Ἡν. Πολιτείας ἐκδιδομένης μηνιαίας ἐπιθεωρήσεως «Νέα Τόρκη» κ. Σπ. Μινῶτος γράφει εἰς τὸν «Ἡμερήσιον Κήρυκα» τὰ ἑξῆς λίαν ἐνδιαφέροντα:

«Ἔπρεπε νὰ κτισθοῦν ὡραῖα ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ δὴ ἡμερήσια, ὥστε τὸ Ἑλληνοαμεριχανόπουλο νὰ πηγαίνῃ κατ' εὐθεῖαν ἐκεῖ, χωρὶς νὰ μεσολαβῇ τὸ ἀμερικανικὸν δημοτικὸν σχολεῖον. Στὸ «Ἡμερήσιο», θὰ ἔκανε τὶς φιλίες του, θὰ εἶχε τὰ παιγνίδια του καὶ τὴν συντροφιά του. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, ποὺ τὸ Ἡμερήσιον Ἐκπαιδευτήριον τοῦ Μπρόνξ, Νέας Τόρκης, καίτοι ὡς κτίριον εἶναι διὰ τοὺς σημερινοὺς καιροὺς ἀκατάλληλον, εἶναι ὑπερπλῆρες, ὅπως καὶ τὸ νέον λαμπρότατον τῆς Κοινότητος Ἁγίου Σπυρίδωνος, ποὺ ἀνήγειρε ἡ μεγαλοδωρία δύο μεγάλων ὁραματιστῶν καὶ εὐεργετῶν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας εἰς τὴν Ἀμερικήν, τοῦ Θεοδώρου Π. Τσολαΐνοῦ καὶ τοῦ Κωνστ. Π. Γουλανδρῆ, καὶ τὸ ἐπίσης ἐπιβλητικὸν κοινοτικὸν συγκρότημα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τῆς Ἀστορίας, εἰς τὰ ὁποῖα φοιτοῦν σήμερον κατὰ σειρὰν 301, 275 καὶ 494 παιδιὰ μὲ 9,11 καὶ 15 διδασκάλους καὶ διδασκαλίσσας.

Πλὴν τῶν τριῶν αὐτῶν ἡμερησίων ἑλληνικῶν σχολείων, λειτουργεῖ εἰς τὴν Νέαν Τόρκην τὸ τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ μὲ 91 μαθητὰς καὶ μαθητρίας καὶ 8 διδασκάλους, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς δὲ ἔτους ἐλπίζεται νὰ λειτουργήσῃ ὡς ἡμιγυμνάσιον, συγκεντρῶνον τὰ παιδιὰ τῆς ἑβδόμης καὶ ὀγδόης τάξεως τῶν ἄλλων ἡμερησίων σχολείων, ἀνεγειρομένου νέου κτιρίου παραπλεύρως τοῦ Καθεδρικοῦ, τοῦ σεβ. ἀρχιεπισκόπου Ἰακώβου ἀναθέσαντος τὴν πρὸς τοῦτο ἐντολὴν εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Καθεδρικοῦ κ. Σπῦρον Σκούραν.

Ἕνα πέμπτον ἡμερήσιον ἑλληνικὸν σχολεῖον μὲ 102 μαθητὰς καὶ 6 διδασκάλους λειτουργεῖ εἰς τὴν κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου τῆς Νέας Τόρκης, ἕνα ἄλλο ἰδιωτικὸν «Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας» μὲ 84 μαθητὰς καὶ μαθητρίας καὶ 11 διδασκάλους καὶ διδασκαλίσσας λειτουργεῖ εἰς τὴν Ἀστόρια τοῦ Λὸγκ Ἄϊλαντ.

Εἰς τὸ Σικάγο λειτουργοῦν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τρία ἡμερήσια: «Ὁ Πλάτων» μὲ 336 μαθητὰς καὶ μαθητρίας, «Ὁ Κοραῆς» μὲ 274 μαθητάς, «Ὁ Σωκράτης» μὲ μειωμένον πρόγραμτι τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν εἰς 80, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ περιφέρεια ἐκείνη ἐρημώθη ἀπὸ ὁμογενεῖς, μετοικήσαντας εἰς καλυτέραν συνοικίαν, ἀκριβῶς δὲ δι' αὐτὸ τὸ ἐν λόγῳ ἡμερήσιον σχολεῖον πρόκειται συντόμως νὰ φύγῃ ἀπὸ ἐκεῖ, ἐγκαθιστάμενον εἰς ἄλλην μὲ μεγαλυτέραν ἑλληνικὴν παροικίαν.

Ἄλλο ἕνα ἡμερήσιον ἑλληνικὸν σχολεῖον ἔχομεν στὸ Λόουελ τῆς Μασσαχουσέττης μὲ 236 μαθητὰς καὶ ἑπτὰ διδασκάλους, στὸ Μόντρεαλ ἕτερον μὲ 324 μαθητὰς καὶ μαθητρίας καὶ 9 διδασκάλους καὶ εἰς τὸ Μπουένος Ἄϋρες ἀκόμη ἄλλο ἕνα μὲ 126 μαθητὰς καὶ μαθητρίας, μεγάλοι χορηγοὶ τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ ζεῦγος κ. καὶ κας Νικ. Κονιαλίδη, ἀδελφῆς καὶ γαμβροῦ τοῦ κ. Ὠνάση. Ἤτοι συνολικῶς ἔχομεν σήμερον, εἰς τὴν Ἀμερικήν, Καναδᾶν καὶ Ἀργεντινήν, 12 ἡμερήσια σχολεῖα μὲ 2.754 μαθητὰς καὶ μαθητρίας, ἔναντι 2'558 τὸ 1962, 2.266 τὸ 1960, 1858 τὸ 1958 καὶ 1.612 τὸ 1956».

Παραλλήλως, ἐλειτούργησαν ἐπίσης εἰς Ἡν. Πολιτείας 514 ἀπογευματινὰ κοινοτικὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα, μὲ 17.696 μαθητὰς καὶ 525 διδασκάλους καὶ 54 νηπιαγωγεῖα μὲ 740 παιδιά. Ἐπίσης, εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἁγίου Βασιλείου ἐφοίτησαν: Εἰς τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον 79 μαθηταί, εἰς τὸ γυμνάσιον ἑπτὰ καὶ εἰς τὸ διδασκαλικὸν κολλέγιον 45. Καὶ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, εἰς μὲν τὸ Κολλέγιον 52 μαθηταί, εἰς δὲ τὸ τμῆμα Θεολογίας 33. Τέλος, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου θὰ ἀρχίσῃ τὴν λειτουργίαν του ἡμιγυμνάσιον εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἁγίας Τριάδος Νέας Τόρκης, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξελιχθῇ εἰς πλῆρες γυμνάσιον εὐθὺς ὡς περατωθῇ ἡ ἀνέγερσις τοῦ σχολικοῦ κτιρίου παρὰ τὸν ναόν.

ΜΕΡΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

•

Οἱ φοιτῶντες μαθηταί

Τὸ ΣΥΝΟΛΟΝ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀνέρχεται εἰς 1.200.741.

Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἀναλύεται:

ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ: Ἄρρενες 158.659 (58%), θήλεις 114.731 (42%). Ἐξ αὐτῶν, τὸ 13% (37.528 μαθηταί) φοιτᾶ εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα. Εἰδικώτερον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πρωτευούσης, πλέον τοῦ ἡμίσεος τῶν σχολείων εἶναι ἰδιωτικά, φοιτᾶ δὲ εἰς αὐτὰ τὸ 31% (27.672) τοῦ συνόλου τῶν μαθητῶν πρωτευούσης (88.866).

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ: Ἄρρενες 471.343, θήλεις 429,818. Ἤτοι εἰς ἑκατὸν ἀγόρια τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀντιστοιχοῦν 91 κορίτσια. Εἰς δημόσια δημοτικὰ φοιτοῦν 839.735 μαθηταί, εἰς δὲ τὰ ἰδιωτικὰ (τὸ πλεῖστον τῶν ἰδιωτικῶν εὑρίσκεται εἰς Ἀθήνας) φοιτοῦν 61.408 μαθηταί. Ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ 21.992 μαθηταὶ δημοσίων νυκτερινῶν δημοτικῶν, ὡς καὶ 4.178 ἰδιωτικῶν νυκτερινῶν.

Καὶ ἀκόμη ἀναλυτικώτερον: Ὑπάρχουν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα:

Γυμνάσια καὶ μαθηταί

* Δημόσια γυμνάσια: 336 (209.195 μαθηταί).
* Ἰδιωτικὰ γυμνάσια: 239 (37.528 μαθηταί).
* Νυκτερινὰ δημόσια: 25 (10.078 μαθηταί, 3,7%).
* Νυκτερινὰ ἰδιωτικά: 47 (7.177 μαθηταί).
* Δημόσιαι ἐμπορικαὶ σχολαί: 42 (7.873 μαθηταί).
* Ἰδιωτικαὶ ἐμπορικαὶ: 2 (539 μαθηταί).

Καθηγηταί

* Σύνολον καθηγητῶν 8.805. Ἄρρενες 5.613 (63%) καὶ θήλεις 3.192 (36,2%).
* Καθηγηταὶ δημοσίων σχολείων: 5.640. Ἄρρενες 3.730, θήλεις 1.910.
* Καθηγηταὶ ἰδιωτικῶν: 3.165. Ἄρρενες 1.883, θήλεις 1.282.

Δημοτικὰ καὶ μαθηταί

* Δημόσια δημοτικά: 9.340 (839.753 μαθηταί).
* Ἰδιωτικὰ δημοτικά: 786 (61.408 μαθηταί).
* Δημόσια νυκτερινὰ δημοτικά: 873 (21.992 μαθηταί).
* Ἰδιωτικὰ νυκτερινὰ δημοτικά: 71 (4.178 μαθηταί).

Δημοδιδάσκαλοι

* Δημοσίων: 20.761. Ἄρρενες 11.327, θήλεις 9.434.
* Ἰδιωτικῶν: 2.309. Ἄρρενες 910, θήλεις 1.399.

Ξέναι Δημοσιεύσεις

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Η «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ» ἔλαβε καὶ δημοσιεύει τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν, ἀναφερομένην εἰς τὸ ἀπὸ μακροῦ ἐκκρεμοῦν θέμα τῶν ἑλληνικῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν :

Κύριε Διευθυντά,

Εἰς τὴν «Καθημερινὴν» τῆς 25ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ. κατεχωρήθη Ἀνοικτὴ Ἐπιστολὴ «Ἐπιτροπῆς Καθηγητῶν — Ἰδιοκτητῶν Ἰνστιτούτων Ξένων Γλωσσῶν», ὡς τιτλοφορεῖται οὗτοι, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν κ. πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν κ. ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, καὶ ἀφορῶσα εἰς τὸ θέμα τῆς διδασκαλίας τῶν Ξένων Γλωσσῶν ἐν Ἑλλάδι. Τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καθιστᾶ ἀναγκαίας τὰς κατωτέρω διευκρινίσεις, πρὸς ἄρσιν τῆς δημιουργηθείσης παρὰ τῇ Κοινῇ Γνώμῃ συγχύσεως.

Τὸ ἐν λόγῳ δημοσίευμα ἀποβλέπει κατ' οὐσίαν εἰς δύο τινά:

1) Εἰς τὴν ΜΑΤΑΙΩΣΙΝ τῆς ὑπὸ τοῦ κ. ὑπουργοῦ Παιδείας ἀποφασισθείσης ὁριστικῆς ρυθμίσεως τοῦ θέματος τῆς ἐν Ἑλλάδι διδασκαλίας Ξένων Γλωσσῶν, ἐκκρεμοῦντος ἐπὶ ὁλόκληρον 17ετίαν.

2) Εἰς τὴν ἀναβίωσιν σχεδίου νόμου καταρτισθέντος πρὸ τετραετίας ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ ΑΣΕΠ, διὰ τοῦ ὁποίου δι' εἰδικοῦ ἄρθρου ἐπιδιώκεται ἡ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ τῆς λειτουργίας τῶν ὑφισταμένων σήμερον Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν — Ἰνστιτούτων Ξένων Γλωσσῶν, ἡ μετατροπή των (δηλ. ὁ ὑποβιβασμός των) εἰς φροντιστήρια Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καί, ἐπὶ πλέον, ἡ διάλυσις τῶν μεγάλων ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτικῶν ὀργανισμῶν διδασκαλίας ξένων γλωσσῶν, λειτουργούντων εὐδοκίμως ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν. Πράγματι εἰδικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου ὁρίζει ὅτι αἱ σχολαὶ καὶ ἰνστιτοῦτα ξένων γλωσσῶν καὶ τὰ παραρτήματα αὐτῶν ὄχι μόνον μετατρέπονται εἰς φροντιστήρια, ἀλλὰ καὶ ἕκαστον αὐτῶν δέον νὰ ἔχῃ ΙΔΙΟΝ ἱδρυτὴν (δηλ. ἰδιοκτήτην), καθιστάμενον ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ!

Εἶναι προφανὲς ὅτι οὐδεὶς τῶν συντακτῶν ἢ ὑποστηρικτῶν τῆς παραλόγου καὶ ἀνεδαφικῆς ταύτης «εἰσηγήσεως» ἐνδιεφέρθη ποτὲ νὰ πληροφορηθῇ ἐὰν θὰ ὑπάρξουν φροντισταὶ οἵτινες θὰ ἤθελον ἢ θὰ ἠδύναντο νὰ ἱδρύσουν «αὐτοτελῆ» φροντιστήρια ξένων γλωσσῶν, ἐκτὸς τῶν μεγάλων πόλεων, καὶ εἰς Πολύγυρον, Ζαχάρω, Χάρακα, Τρόπαια, Κρέσταινα, Τζερμιάδες, Βιάννον, Μουζάκι, Ἀνδρίτσαιναν καὶ εἰς πλείστας ἄλλας ἀπομεμακρυσμένας περιοχὰς τῆς χώρας, ὅπου λειτουργοῦν σήμερον μὲ μεγάλας οἰκονομικὰς θυσίας παραρτήματα τῶν ἡμετέρων σχολῶν. Οὔτε ἐσκέφθησαν κἂν οἱ συντάκται τοῦ ἀναχρονιστικοῦ «σχεδίου» ὅτι εἰς τὴν ἐποχήν μας τῆς «μαζικῆς» ἐκπαιδεύσεως, μικραὶ «αὐτοτελεῖς» ἐκπαιδευτικαὶ μονάδες, διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους οὔτε ἄλλογον ὀργάνωσιν δύνανται νὰ ἐπιτύχουν, οὔτε ὑψηλὴν στάθμην ποιοτικῆς ἀποδόσεως νὰ ἐξασφαλίσουν, οὔτε τέλος ἱκανοποιητικὰς ἀπολαυὰς εἰς τὸ διδάσκον προσωπικόν.

Πρὸς ὑποστήριξιν τῶν παραλόγων τούτων ἐπιδιώξεών των, οἱ ὡς ἄνω κ.κ. Καθηγηταὶ — Ἰδιοκτῆται Φροντιστηρίων παρατάσσουν εἰς τὸ ἐν λόγῳ δημοσίευμά των σωρείαν ἀνακριβῶν ἰσχυρισμῶν. Οὕτω:

α) Ἀναβιβάζουν ἀναληθῶς καὶ πρὸς δημιουργίαν ἐντυπώσεων τοὺς ἰδιοκτήτας Φροντιστηρίων ξένων γλωσσῶν εἰς «2.000 καὶ πλέον», ἐνῷ συμφώνως πρὸς πρόσφατα ἐπίσημα στοιχεῖα δὲν ὑπερβαίνουν οὗτοι τοὺς 150 μὲ σύνολον μαθητῶν 5.000 περίπου. Ἀντιθέτως, τὰ ἐν τῇ περιοχῇ πρωτευούσης λειτουργοῦντα Ἰνστιτοῦτα — Σχολαὶ Ξένων Γλωσσῶν ἀνέρχονται μετὰ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Παραρτημάτων αὐτῶν εἰς 500, καὶ ἀπασχολοῦν 1.000 περίπου καθηγητὰς καὶ διδασκάλους, μὲ 50.000 μαθητάς.

6) Ἰσχυρίζονται ὅτι αἱ Σχολαί μας παραβαίνουν τὸν Νόμον 2545)1940, καὶ παρασιωποῦν τὴν ὑπ' ἀριθ. 227)1961 γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Νόμος 2545)1940 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν Σχολῶν μας, ἐφ' ὧν ἰσχύει ἡ νομοθεσία Ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν Φροντιστηρίων, οἷα εἶναι τὰ ὑπ' αὐτῶν τιτλοφορούμενα ὡς «Ἰνστιτοῦτα». Τὴν γνωμάτευσιν ταύτην ἀπεδέχθη ἐν ἔτει 1961 ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Στράτος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 118029)1961 πράξεώς του, μόνη δὲ αὕτη ἔχει ἔκτοτε νόμιμον ἰσχύν.

γ) Ἐπικαλοῦνται οἱ κ.κ. ἐπιστολογράφοι τὸ ὑπ' ἀριθ. 5670)1960 βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν, παρασιωποῦν ὅμως τὸ ἐκδοθὲν ἐπ' αὐτοῦ ἀπαλλακτικὸν βούλευμα ὑπ' ἀριθ. 146)1961 τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα Ἐφετῶν.

δ) Κατηγοροῦν οὗτοι ἡμᾶς ὡς χρησιμοποιοῦντας παραπλανητικούς, δῆθεν, διὰ τὸ Κοινὸν καὶ τὴν Νεολαίαν τίτλους. Ἐνῶ οἱ ἴδιοι, ὄντες ἰδιοκτῆται «Φροντιστηρίων», χρησιμοποιοῦν, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, τὴν ἐπωνυμίαν «Ἰνστιτοῦτον». Ὑπάρχει δὲ κολοσσιαία διαφορὰ μεταξὺ Σχολῶν - Ἰνστιτούτων ἀφ' ἑνός, καὶ Φροντιστηρίων ἀφ' ἑτέρου. Αἱ Σχολαί, βάσει τῆς περὶ Σχολῶν νομοθεσίας, λειτουργοῦν μὲ ἐγκεκριμένον πρόγραμμα, καθωρισμένην διάρκειαν διδασκαλίας καὶ ὀργάνωσιν βαθμολογίας, ἐξετάσεων, τίτλων σπουδῶν κλπ. Ἐνῶ τὰ Φροντιστήρια δὲν ὑποχρεοῦνται ἐκ τοῦ περὶ Φροντιστηρίων νόμου νὰ ἔχουν ἐγκεκριμένον πρόγραμμα διδακτέας ὕλης, οὔτε χρονικὴν διάρθρωσιν σπουδῶν καί, ὅπερ σπουδαιότερον, δὲν ὑπόκεινται εἰς Κρατικὸν ἔλεγχον καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιτελουμένην ἐν αὐτοῖς διδασκαλίαν.

Οἱ περὶ ὧν πρόκειται κ.κ. ἰδιοκτῆται Φροντιστηρίων ζητοῦν ἐν τῇ δημοσιευθείσῃ ἐπιστολῇ των τὴν υἱοθέτησιν τοῦ «σχεδίου νόμου» τοῦ καταρτισθέντος πρὸ τετραετίας ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ ΑΣΕΠ, ποὺ ἐπιμένουν νὰ ἀγνοοῦν τὴν παγκοσμίως ὑφισταμένην σήμερον πραγματικότητα τῆς διδασκαλίας ξένων γλωσσῶν μὲ πρακτικὴν κατεύθυνσιν διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἐπαγγελματικῶν ἀναγκῶν. Καὶ τὸ μὲν «σχέδιον» ἐκεῖνο ἠγνοήθη ὑπὸ τριῶν ἀλληλοδιαδόχως Ὑπουργῶν Παιδείας, οἱ κ.κ. ἰδιοκτῆται Φροντιστηρίων ὅμως ἐπιζητοῦν τὴν ἀναβίωσίν του, ἐπιδιώκοντες τὴν ὑπὲρ τῶν Φροντιστηρίων των ΜΟΝΟΠΩΛΗΣΙΝ τῆς διδασκαλίας ξένων γλωσσῶν, τὴν διάλυσιν τῶν Σχολῶν μας καὶ τὴν ἀπόκτησιν τῶν μαθητῶν μας.

Διευκρινίζοντες τὰ ἀνωτέρω, ἐπιθυμοῦμεν νὰ τονίσωμεν ὅτι οὐδόλως ἐμφορούμεθα ὑπὸ πνεύματος ἐπαγγελματικοῦ ἀνταγωνισμοῦ καθ' οἱονδήποτε, οὔτε διεκδικοῦμεν προνόμιόν τι ὑπὲρ ἡμῶν. Τὸ μόνον ποὺ ἐπιζητοῦμεν εἶναι νὰ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗ, μετὰ τὴν πολυετῆ ἐκκρεμότητα, ἡ νομοθεσία τῶν ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν ξένων γλωσσῶν ὥστε ΠΑΣ πολίτης Ἕλλην, κεκτημένος τὰ νόμιμα προσόντα, νὰ δύναται, ἐν πλήρει ἰσότητι δικαιωμάτων ἀλλὰ καὶ ὑποχρεώσεων, νὰ ἱδρύῃ καὶ συντηρῇ ἀπροσκόπτως εἴτε Σχολάς, εἴτε Φροντιστήρια ξένων γλωσσῶν. Τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει εἰς τοὺς ἄλλους τομεῖς τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅπου Φροντιστήρια ἀφ' ἑνὸς καὶ Σχολαὶ ἀφ' ἑτέρου λειτουργοῦν παραλλήλως ὑπὸ τὰς ἀντιστοίχους ἑκατέρωθεν νομίμους προϋποθέσεις.

Γνωρίζομεν ὅτι ὁ τέως Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας εἶχε προνοήσει ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἤδη ἔτους διὰ τὴν ὁριστικὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος, συστήσας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 136113)1962 ἀποφάσεώς του εἰδικὴν ἐξ ἀρμοδίων προσώπων ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην τοῦ θέματος τῆς διδασκαλίας τῶν ξένων γλωσσῶν καὶ ὑποβολὴν αὐτῷ τοῦ πορίσματός της ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας. Ἡ ἐπιτροπή, ὡς πληροφορούμεθα, ἐπεράτωσε τὸ ἔργον της. Τὰ δὲ πορίσματά της, ἐφ' ὅσον ἤθελον τύχει τῆς ἐγκρίσεως τοῦ νῦν κ. Ὑπουργοῦ Παιδείας, δύνανται νὰ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν διὰ Β. Δ) τος, ὑπαρχούσης, εὐτυχῶς ,σχετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐν τῇ νομοθεσίᾳ τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Κατόπιν τούτου, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι παρὰ τὰς παντοειδεῖς ἀντιδράσεις, τὸ ζωτικὸν τοῦτο θέμα θὰ λυθῇ ὁριστικῶς καὶ κατὰ τρόπον ἐξυπηρετοῦντα τὴν Κοινωνίαν καὶ τὴν Παιδείαν.

Οἱ διευθυνταὶ Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν —
Ἰνστιτούτων Ξένων Γλωσσῶν

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ι. — ΓΕΡΑΡΔΟΣ Κ. — ΣΤΡΑΤΗΓΑΚΗΣ Ν.
ΣΠ. ΧΑΜΠΑΚΗΣ

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Εἰσήγησις τοῦ Προέδρου της κ. ΧΡΙΣΤΟΦ. ΣΤΡΑΤΟΥ

Το συνελθὸν κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαΐου ἐ.ἔ. εἰς Λάρισαν 3ον συνέδριον τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Σπουδῶν ἠσχολήθη μὲ θέματα τόσον ὀργανωτικά, ὅσον καὶ θεωρητικά, ἀπεφασίσθη δὲ κατ' αὐτό, ὅπως ἡ Ἑταιρία Ἑλληνικῶν Σπουδῶν ἐντείνῃ τὰς προσπαθείας της πρὸς διεύρυνσιν καὶ προώθησιν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιλύσεώς των τῶν ζωτικῶν προβλημάτων τοῦ τόπου, διὰ διαλέξεων, δημοσίων συζητήσεων καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ «Ἑλληνικὰ Θέματα», δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου τῆς Ἑταιρίας.

Ἀπεφασίσθη, εἰδικότερον, ὅπως, παραλλήλως πρὸς τὰ μελετηθέντα ἤδη ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας θέματα τῆς παιδείας, τῆς ὑγιεινῆς, τῆς κοινωνικῆς προνοίας, τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως, ἐρευνηθοῦν προσεχῶς τὰ προβλήματα τοῦ ἀθλητισμοῦ, τῆς μεταναστεύσεως καὶ τοῦ Συντάγματος, ἐξακολουθήσῃ δὲ καὶ περαιτέρω ἡ μελέτη τῶν ἐπὶ μέρους οἰκονομικῶν προβλημάτων, τῶν προκυπτόντων ἰδίᾳ μετὰ τὴν σύνδεσιν τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Ε.Ο.Κ.

Ἀπεφασίσθη, ὡσαύτως, ἡ ἐπέκτασις τῆς δράσεως τῆς Ἑταιρίας καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ ἡ ἵδρυσις ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ νέων Σχολῶν Ἀναλφαβήτων.

Ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον παρουσίασεν ἡ εἰσήγησις τοῦ Προέδρου τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Σπουδῶν κ. Χρ. Στράτου ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἡ Ε.Ε. Σπουδῶν ἐνώπιον τῶν συγχρόνων ἑλληνικῶν προβλημάτων».

Ὁ κ. Χρ. Στράτος ἀνέλυσε τὴν ἑλληνικὴν στατικὴν πραγματικότητα, ἐν σχέσει πρὸς τὸν δυναμισμὸν καὶ τὸν ὀργασμὸν τὸν ἐπικρατοῦντα εἰς τὸν παγκόσμιον καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν χῶρον. Ὡς θεμελιώδη σύγχρονα ἑλληνικὰ προβλήματα ἀνέφερε πρῶτον τὴν ἀνάγκην ἰδανικοῦ καὶ τὴν χάραξιν ἐθνικῆς γραμμῆς πλεύσεως, δεύτερον, τὴν ἀνάγκην ἀνανεώσεως τῶν φορέων τῆς δημοσίας ζωῆς, οἱ ὁποῖοι καὶ μόνον ἔχουν τὴν δύναμιν καὶ τὴν δυνατότητα νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀλλαγὴν νοοτροπίας, τρίτον τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Παιδείας, διὰ τὴν ὁποίαν εἶπε χαρακτηριστικῶς ὅτι ἀποτελεῖ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1 ἐθνικὸν θέμα καὶ πρέπει οὕτω νὰ ἀντιμετωπισθῇ ὡς ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 1 δημοσία ἐπένδυσις.

Ἀκολούθως ὁ κ. Χρ. Στράτος ἀνεφέρθη εἰς τὸ οἰκονομικὸν θέμα, ἐν ὄψει τῆς συνδέσεώς μας μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. καὶ ἀπηρίθμησε συγκεκριμένα μέτρα, τὰ ὁποῖα θεωρεῖ ὡς συντελεστικὰ τῆς οἰκονομικῆς μας ἀναπτύξεως. Ἐτόνισε δὲ τὴν ἀνάγκην τῆς διαφωτίσεως τῶν πολιτῶν ἐπὶ ὅλων τῶν μεγάλων θεμάτων τῆς Πολιτείας καὶ ἐχαρακτήρισε τὴν μελλοντικὴν παρουσίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν κόσμον ὡς παρουσίαν «Δημοκρατίας γνώσεως καὶ Δημοκρατίας ἐνημερώσεως». Ἐπίσης ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἀνάγκην κοινοτικῆς ἀναπτύξεως καὶ διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως.

Ἐκπαιδευτικὰ νέα ἀπὸ παντοῦ

Ἡ ἀμερικανικὴ ἐκπαίδευσις εἰς Εὐρώπην

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Μάϊος.—Ὑπάρχουν πληροφορίαι ὅτι ἡ ἀμερικανικὴ ἀνώτερη ἐκπαίδευσις ἔρχεται πιὸ κοντὰ στὴν Εὐρώπη, μᾶλλον στὴν καρδιὰ τῆς Εὐρώπης. Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Καλιφορνίας σχεδιάζει νὰ ἱδρύσῃ παραρτήματά του εἰς Γερμανίαν καὶ Ἰταλίαν.

Νέα Πανεπιστήμια ἱδρύονται εἰς Τουρκίαν

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, Μάϊος. — Ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις σκοπεύει νὰ ἱδρύσῃ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον τέσσαρα νέα πανεπιστήμια: Εἰς Ἀδριανούπολιν, Ἰκόνιον, Ἄδανα καὶ Ντιαρμπεκίρ.

Ἡ Ρωσία ὑπερτερεῖ τῆς Ἀμερικῆς εἰς κατάρτισιν μηχανικῶν

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Μάϊος.— Ἡ ἐφημερὶς «Νιοὺ Γιὸρκ Χέραλντ Τρίμπιουν» ἐκφράζει ἀνησυχίας διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ὑστεροῦν τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάρτισιν εἰδικευμένων τεχνικῶν. «Ἡ ἐπιτροπὴ τεχνικῶν στελεχῶν τοῦ ἐνιαίου συμβουλίου μηχανικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, γράφει ἡ ἐφημερίς, διεπίστωσεν ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ὑπερτερεῖ κατὰ πολὺ τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν τομέα τῆς καταρτίσεως μηχανικῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ ὑπεγράμμισεν ὅτι εἰς τὴν Ρωσσίαν σπουδάζουν τώρα τρεῖς φορὰς περισσότεροι μηχανικοὶ ἀπὸ ὅ,τι εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας». Κατὰ τὴν ἐφημερίδα, «τὸ 1961 εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν ἐξεπαιδεύθησαν 15 φορὰς περισσότεροι εἰδικευμένοι τεχνικοὶ ἀπὸ ὅ,τι εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας».

400.000 Ρῶσοι φοιτηταὶ ἔλαβον διπλώματα

ΜΟΣΧΑ, Μάϊος.—Τετρακόσιαι χιλιάδες φοιτηταὶ ἀνωτέρων σχολῶν τῆς Ε.Σ.Σ.Δ., οἱ ὁποῖοι ἀφιέρωναν μέρος τῆς ἡμέρας των ἐργαζόμενοι εἰς τὰ ἐργοστάσια, ἔλαβον τὰ διπλώματά των.

Οἱ φοιτηταὶ οὗτοι εἶχαν ἐργασθῆ ἐθελοντικῶς ἐπὶ τέσσαρα ἔτη, βάσει τοῦ προγράμματος τοῦ συνδυασμοῦ πρακτικῆς καὶ θεωρητικῆς μορφώσεως ποὺ ἠθέλησε νὰ ἐφαρμόσῃ ὁ πρωθυπουργὸς κ. Κρούστσεφ.

Ἡ «Πράβδα» ἀναφέρει παράπονα τῶν διευθυντῶν τῶν ἐργοστασίων ποὺ ἐχρησιμοποίησαν τοὺς φοιτητάς: Αἱ ἐργασίαι ποὺ τοὺς ἀνετίθεντο δὲν εἶχαν οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὸ ἐπίπεδον τῆς μορφώσεως ποὺ ἐλάμβαναν.

Αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν σπουδαστῶν εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Πανεπιστήμιον» τοῦ Δ. Βερολίνου

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ, Μάϊος.—Ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν τῶν δύο Πανεπιστημίων τοῦ Δυτικοῦ Βερολίνου, τοῦ «ἐλευθέρου πανεπιστημίου» εἰς τὸ Ντάλεμ καὶ τοῦ «τεχνικοῦ πανεπιστημίου» εἰς τὸ Σαρλόττενμπουργκ, αὐξάνεται συνε-

ΝΕΑ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

χῶς. Πρὶν ἀκόμη ἀνοικοδομηθῇ τελείως τὸ τεχνικὸν πανεπιστήμιον (Πολυτεχνεῖον), μέγα μέρος τοῦ ὁποίου κατεστράφη κατὰ τὸν πόλεμον, ηὐξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς αὐτὸ σπουδαστῶν ἀπὸ 5.000 ποὺ ἦταν τὸ ἔτος 1955 εἰς 9.000 περίπου κατὰ τὸ τελευταῖον ἐξάμηνον. Διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ δὲ ἡ ἔλλειψις χώρου καταβάλλεται προσπάθεια συνδυασμοῦ ἐκτελέσεως βραχυπροθέσμων σχεδίων μὲ μακροπρόθεσμα προγράμματα.

Ὑπολογίζεται, ὅτι μέχρις ὅτου ὁλοκληρωθῇ ἡ ἀνέγερσις ὅλων τῶν προβλεπομένων πανεπιστημιακῶν κτιρίων, τὰ ὁποῖα θὰ στοιχίσουν 700 περίπου ἑκατομμύρια μάρκων, θὰ περάσουν 14 ἀκόμη ἔτη.

Μορφωτικαὶ ἀνταλλαγαὶ Ἡν. Πολιτειῶν - Σοβ. Ἑνώσεως

ΜΟΣΧΑ.—Ἡ Σ. Ἕνωσις καὶ αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι ὑπέγραψαν νέαν συμφωνίαν μορφωτικῶν ἀνταλλαγῶν διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος.

Ἡ ἑλληνικὴ ἐπίσημος γλῶσσα τῆς ΕΚΑ

Κατόπιν προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ καὶ πρώην ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Γ. Βογιατζῆ, ὁ ὁποῖος μετέσχε τῆς ἑλληνικῆς Κοινοβουλευτικῆς ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν συνδέσεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς καὶ Ἑλλάδος, ἐπετεύχθη νὰ καθιερωθῇ καὶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ὡς ἐπίσημος γλῶσσα τῶν πρακτικῶν καὶ λοιπῶν ἐγγράφων τῆς Βουλῆς τῆς συνδέσεως. Ἐπίσης ὁ κ. Βογιατζῆς εἰσηγήθη τὴν χορήγησιν ὑπὸ τῆς Ε.Κ.Α. ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ὑποτροφιῶν διὰ μεταπτυχιακὰς σπουδὰς εἰς Ἕλληνας ἐπιστήμονας.

Τὰ ἀγγλικὰ ἀντὶ τῶν ρωσικῶν εἰς τὰ κινέζικα σχολεῖα

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ, Ἰούνιος.— Ἀπὸ εἰδήσεις ποὺ διέρρευσαν ἐκ τοῦ Παραπετάσματος, καταφαίνεται πόσον βαθὺ εἶναι τὸ χάσμα ποὺ χωρίζει τὴν Μόσχαν ἀπὸ τὸ Πεκῖνον. Χαρακτηριστικὸν δεῖγμα ἀποτελεῖ ἡ ἀπόφασις τῆς Κινεζικῆς Κυβερνήσεως νὰ καταργήσῃ τὴν εἰς τὰ σχολεῖα διδασκαλίαν τῆς ρωσικῆς γλώσσης, ποὺ ἦτο μέχρι τώρα ὑποχρεωτική. Ἀντὶ τῆς ρωσικῆς, θὰ διδάσκεται εἰς τὸ μέλλον ἡ... ἀγγλική, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν «ἀποικιοκρατῶν»! Ἤρχισαν μάλιστα ἤδη ἀπὸ ραδιοφώνου μαθήματα τῆς ἀγγλικῆς καὶ οἱ δύο μεγάλοι ραδιοφωνικοὶ σταθμοὶ τοῦ Πεκίνου καὶ τῆς Σαγκάης ἔχουν τρεῖς φορὰς τὴν ἡμέραν ἕκαστος εἰς τὸ πρόγραμμά του μαθήματα ἀγγλικῆς. Λόγῳ δὲ τῆς ἐλλείψεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ χρησιμοποιήσῃ ὅλους τοὺς γνωρίζοντας τὴν γλῶσσαν αὐτὴν ὡς διδασκάλους εἰς τὰ σχολεῖα. Φυσικά, οἱ περισσότεροι γνῶσται τῆς ἀγγλικῆς συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀντιπροσωπείας καὶ τραπεζικὰς ἐργασίας, οἱ ὁποῖοι θὰ ὑποχρεοῦνται πλέον νὰ διδάσκουν καὶ εἰς τὰ σχολεῖα, περιοριζομένων τῶν ὡρῶν τῆς ὑποχρεωτικῆς των ἐργασίας εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεις καὶ μὲ πρόσθετον ἐπιμίσθιον ἐξαιρετικὰ ὑψηλὸν διὰ τὴν ἀπασχόλησίν των ὡς διδασκάλων.

Τὰ Λατινικὰ ἐκσυγχρονίζονται

ΠΟΛΙΣ ΤΟΥ ΒΑΤΙΚΑΝΟΥ.—Εἰς τὴν τετάρτην ἔκδοσιν τοῦ Λεξικοῦ τῆς Λατινικῆς Γλώσσης, τὸ ὁποῖον ὁ καρδινάλιος Ἀντόνιο Μπάοτσι παρουσίασεν εἰς τὴν Ἁγίαν Ἕδραν, περιέχονται δύο χιλιάδες νέων λέξεων. Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ περιέχονται αἱ λέξεις τὰς ὁποίας ὁ καρδινάλιος Μπάοτσι, γραμματεὺς τοῦ τμήματος τῆς Λατινικῆς Γλώσσης τοῦ Βατικανοῦ, ἐδημιούργησε διὰ νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς ἀντικείμενα καὶ ζητήματα ἄγνωστα εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἐποχήν, ὡς π.χ. ἀνελκυστήρ, σιδηροδρομικὸς συρμός, μπάρ, αὐτοκίνητον, ἀεροπλάνον, ἢ διὰ νὰ ἐκφράσῃ ἰδέας καὶ συστήματα σύγχρονα, ὡς κομμουνισμός, αὐτοματισμὸς ἢ κολχόζ. Διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν νέαν αὐτὴν ἔκδοσιν τοῦ Λεξικοῦ τῆς Λατινικῆς Γλώσσης, ὁ καρδινάλιος Μπάοτσι προσέφυγεν εἰς τὰ φῶτα τῶν πλέον διακεκριμένων λατινιστῶν τῆς ἐποχῆς μας, καθόσον οὗτος ἐννοεῖ νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν σημασίαν τῶν λατινικῶν οὐχὶ μόνον ὡς μέσου διαμορφώσεως τοῦ πνεύματος, ἀλλὰ καὶ ὡς ὀργάνου τῆς σύγχρονου παιδείας. Σημειωτέον ὅτι ὁ καρδινάλιος Μπάοτσι, ὁ ὁποῖος ὑπηρέτησεν ὑπὸ τρεῖς ποντίφηκας, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς λατινικῆς γλώσσης τόσον εἰς τὴν λειτουργικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν διδαχὴν τῶν θρησκευτικῶν.

Νέον ἀλφάβητον μὲ φωνητικὴν γραφὴν εἰς τὴν Κίναν

ΠΕΚΙΝΟΝ, Ἰούνιος.— Ὁ ραδιοσταθμὸς τοῦ Πεκίνου ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἡ κινεζικὴ κυβέρνησις ἤρχισε τὴν εἰσαγωγὴν νέου κινεζικοῦ ἀλφαβήτου μὲ φωνητικὴν γραφήν, ἡ ὁποία θὰ διευκολύνῃ τὴν μάθησιν εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις.

Τὸ ἐν λόγῳ νέον ἀλφάβητον ἤδη ἔχει τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ραδιοτηλεγραφίαν καὶ εἰς τὰς σχολὰς τυφλῶν. Τονίζεται ὅτι καὶ μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ καθιέρωσίν του δὲν πρόκειται νὰ ἐγκαταλειφθῇ τελείως καὶ τὸ παλαιὸν ἰδίως εἰς τὰς ἀνωτέρας σπουδάς, ὅπου εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων κειμένων, μνημείων καὶ τῶν ἱστορικῶν παραδόσεων τῆς χώρας.

Τὰ σχολεῖα χρησιμώτερα τῶν πολάρις διὰ τὴν ἄμυναν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν

ΟΤΑΣΙΓΚΤΩΝ, Μάϊος.—Ὁ ναύαρχος Ρικόβερ, ὁ «πατὴρ τοῦ ἀτομικοῦ ὑποβρυχίου» θεωρεῖται — καὶ εἶναι — ἕνας ἀπὸ τοὺς ὀλιγώτερον συμπαθεῖς ἀνθρώπους τῆς Οὐάσιγκτων. Καὶ αἰτία εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν διστάζει νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθεια πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις, ὁσονδήποτε πικρὴ καὶ ἂν εἶναι, ἀσφαλῶς δὲ θὰ ἀποκτήσῃ καὶ νέους ἐχθροὺς μὲ τὴν νέαν ἐκστρατείαν του, ποὺ ἔχει ὡς σύνθημα: «Τὰ σχολεῖα θὰ μᾶς προστατεύουν καλύτερα ἀπὸ τοὺς Πολάρις.

Ὁ ναύαρχος Ρικόβερ, υἱὸς Πολωνοεβραίου ράπτου, εἶχεν ἐξεγείρει ὁλόκληρον τὸ Πεντάγωνον ἐναντίον του καὶ εἶχε προκαλέσει ἀντισημιτικὲς διαθέσεις, ὅταν προσπαθοῦσε νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀπόψεις του ὅτι αἱ ἀμερικανικαὶ βάσεις πυραύλων εἰς Ἀγγλίαν, Ἰταλίαν καὶ Τουρκίαν πρέπει νὰ διαλυθοῦν καὶ ὅλη ἡ ἄμυνα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν πρέπει νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῶν «Πολάρις», ποὺ διαθέτουν ὅλην τὴν ἰσχὺν πυρὸς ὅλων τῶν στρατῶν ἀμφοτέρων τῶν παρατάξεων τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου. Ἡ ριζοσπαστικὴ αὐτὴ μεταβολὴ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀμύνης δὲν θὰ εἶχε πραγματοποιηθῆ ἐὰν δὲν ὑπῆρχε ὁ Ρικόβερ μὲ τὸ ἀδάμαστον θάρρος τῆς γνώμης του καὶ τὴν ἀκατάβλητη ἐπιμονήν του.

Ἡ τραγικὴ εἰρωνεία εἶναι, ὅτι τὸ Ναυτικόν, ποὺ ἤθελε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸν ἐνοχλητικὸν Ρικόβερ, ἀπέκτησε καὶ πάλιν τὰ πρωτεῖα εἰς τὴν ἄμυναν τῶν Η.Π.Α. καὶ ἐξετόπισε τὴν Ἀεροπορίαν καὶ τοὺς «Σκαϋμπόλντς», χάρις εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἀπόψεων τοῦ Ρικόβερ.

Σήμερα, ὁ υἱὸς τοῦ ταπεινοῦ ράπτου τοῦ Σικάγου, ὁ ὁποῖος ἐμάχετο ὑπὲρ τῶν «Πολάρις» μὲ τὸ σύνθημα: «Τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν μας κινδυνεύει», δίδει μίαν ἄλλην μάχην, ποὺ ἔχει καὶ πάλιν ὡς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν νέαν γενεὰν — μάχεται ὑπὲρ τῆς Παιδείας.

Ὁ ἀνοηθόδοξος αὐτὸς ναύαρχος, ὁ ὁποῖος ἐδημοσίευσεν ἕνα ἐξαιρετικὸν βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον: «Τὰ σχολεῖα μας — διατί εἶναι καλύτερα τὰ ξένα», προεκάλεσε τὴν ὀργὴν ὁλοκλήρου τῆς Οὐάσιγκτων, ὅταν εἰς λόγον του ἐτόνισεν: «Οἱ διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ πρέπει νὰ πληρώνωνται περισσότερον ἀπὸ τοὺς γερουσιαστάς, ἀκόμη δὲ καὶ τοὺς ναυάρχους — προσφέρουν ἀσυγκρίτως περισσότερα».

Ἀλλ' ὁ Ρικόβερ ἐπροχώρησεν ἀκόμη περισσότερον καὶ ἐπέκρινεν ὁλόκληρον τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῶν Η.Π.Α. «Τὰ παιδιά μας — εἶπε διαθέτουν μόλις τὸ 1)6 τῆς ἡμέρας των εἰς τὰς μελέτας των—ὅσο, δηλαδή, διαθέτουν καὶ διὰ τὴν τηλεόρασιν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνστερνισθοῦν καὶ νὰ πιστέψουν τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς τοῦ Ἔθνους μας ἐντὸς τοῦ συντόμου αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος. Οἱ Ἑλβετοί, ποὺ δὲν προστατεύονται ἀπὸ τοὺς ὠκεανούς, ἐφρόντισαν νὰ στηρίξουν τὴν ἄμυνά των εἰς τὴν Παιδείαν. Εἰς τὴν ἐποχήν μας ὅμως οὔτε οἱ ὠκεανοὶ δὲν ἀποτελοῦν ἐπαρκῆ ἄμυνα. Μόνον ἡ Παιδεία θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς προστατεύσῃ. Καὶ ἂν ἀντεμετώπιζα τὸ δίλημα «πύραυλοι Πολάρις ἢ σχολεῖα διὰ τὴν ἄμυνα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν», θ' ἀπαντοῦσα χωρὶς δισταγμό: «Σχολεῖα καὶ πάλιν σχολεῖα».

ΒΑΣΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΥΜΒΑΛΛΟΝΤΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΤΙΩΤΕΡΑΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Θ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ, καθηγητοῦ τῆς Ἀγγλικῆς

ΕΙΣ τὸ προηγούμενον ἄρθρον μου, τὸ ὁποῖον ἐφιλοξένησεν ἡ «Σύγχρονη Ἐκπαίδευσις», ἀπησχόλησα τοὺς ἀναγνώστας μου μὲ τὸ ζήτημα τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀγγλικῆς (ἢ καὶ γενικώτερον οἱασδήποτε ἄλλης ξένης γλώσσης), ἤτοι: α) ἂν θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιῆται αὕτη, β) πότε θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιῆται, καὶ γ) μέχρι ποίου σημείου θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιῆται. Αὐτὸ ἦταν τὸ θέμα μου ἐν γενικαῖς γραμμαῖς.

Τοῦτο ὅμως, ἂν καὶ εἶναι βασικὸν στοιχεῖον — ὅπως ἀπέδειξα — διὰ τὴν τελειοτέραν ἐκ μέρους τῶν σπουδαστῶν ἐκμάθησιν τῆς ξένης γλώσσης, δὲν ἀποτελεῖ καὶ πανάκειαν, καθόσον τὸ πλῆθος τῶν παραγόντων ποὺ ἐμφιλοχωροῦν κατὰ τὴν διδασκαλίαν (εἶδος σπουδασῶν — ἀνήλικοι, ἐνήλικοι — βαθμὸς μορφώσεως αὐτῶν, εὐφυΐα, ἱκανότης ἀφομοιώσεως [ἀπόρροια κατὰ μέγα μέρος τῆς εὐφυΐας καὶ τοῦ βαθμοῦ μορφώσεως], λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἐπιθυμοῦν οὗτοι νὰ ἐκμάθουν τὴν Ἀγγλικὴν) ἀποδεικνύει ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι βασικαὶ ἀρχαί, θεμελιώδεις, γενικωτέρας φύσεως, ποὺ πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ τηρηθοῦν διὰ ν' ἀποβῇ περισσότερον ἀποδοτικὴ ἡ διδασκαλία μας. Καὶ αὐτὰς ἀκριβῶς τὰς ἀρχὰς — ἢ μᾶλλον μερικὰς ἀπὸ αὐτὰς — θὰ ἤθελα νὰ ἐξετάσω σήμερον.

Καὶ ἰδοὺ τὸ πρῶτον ἐρώτημά μου ἐν προκειμένῳ:

Ποῖον εἶναι ἐκεῖνο ποὺ διαδραματίζει μεγαλύτερον ρόλον καὶ ποὺ ἐξασφαλίζει ἐπιτυχίαν εἰς τὴν διδασκαλίαν; Ὁ γραπτὸς λόγος ἢ ὁ προφορικός; Νομίζω, καὶ τὰ δύο συνδεδυασμένα. Διότι, κατὰ τὴν γνώμην μου, δὲν δυνάμεθα ν' ἀνεγείρωμεν «σινικὰ τείχη» μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν πόλων καὶ νὰ χωρίσωμεν εἰς στάδια τοὺς δύο τομεῖς, ἤτοι τὸν γραπτὸν καὶ τὸν προφορικὸν λόγον. Τὰ δύο αὐτὰ (δηλαδὴ προφορικὸς καὶ γραπτὸς λόγος) πρέπει νὰ συμβαδίζουν. Καὶ θὰ ἀρχίσωμεν μὲν μὲ τὸν γραπτὸν λόγον,— τὸ βιβλίον (εἰδικώτερον διὰ τοὺς ἀρχαρίους) —, ἀλλὰ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, καὶ ὅταν ὁ σπουδαστὴς ἀποκτήσῃ τὰ στοιχειώδη, θὰ ὑπεισέλθῃ τότε ὁπωσδήποτε ὁ προφορικὸς λόγος: ἕνα ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον ὁ σπουδαστὴς θὰ μᾶς ξαναφηγηθῇ (ἀφοῦ τὸ πρωτακούσῃ ἀπὸ μᾶς καὶ ἀφοῦ τοῦ γράψωμεν τὰς βασικὰς λέξεις καὶ ὡρισμένας μικρὰς φράσεις εἰς τὸν πίνακα) χωλαίνων κατ' ἀρχάς, κάπως καλύτερα βραδύτερον, ἕνα κάποιο μικρὸ περιστατικό, ἕνα ἐπεισοδιάκι. Μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά του, θὰ δώσωμεν εἰς τὸν σπουδαστὴν νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι πρόκειται νὰ μάθῃ κάτι ποὺ θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐπικοινωνῇ μὲ τοὺς συνανθρώπους του, κάτι ζωντανό, καὶ ἔτσι δὲν θὰ τοῦ μείνῃ ἡ ἐντύπωσις — ὅπως πολλάκις συμβαίνει — ὅτι ἔρχεται στὸ «σχολεῖο» γιὰ νὰ μάθῃ ἁπλῶς νὰ λύῃ ἀσκήσεις ἢ καὶ νὰ ἑρμηνεύῃ ξηροὺς γραμματικοὺς ὅρους. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ σπουδαστὴς ἀρχίζει ν' ἀποκτᾷ προσωπικότητα, πιστεύει, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, ἀκραδάντως εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὴν ἱκανότητά του νὰ τῆς προσδώσῃ περισσότερη αἴγλη, καὶ αἰσθάνεται πλέον ὅτι ἀρχίζει κάπως νὰ συνεργάζεται μὲ τὸν καθηγητήν του καὶ ὅτι ἔχει παύσει νὰ εἶναι ἁπλῶς ἕνας «δέκτης», ἀλλὰ ἔγινε «πομπός», πολὺ περισσότερον ὅταν ἐν τῷ προϊόντος τοῦ χρόνου διαπιστώνῃ ὅτι τὰ λάθη εἰς τὰ ὁποῖα ὑποπίπτει ἀρχίζουν νὰ ἐλαττοῦνται προοδευτικῶς καὶ νὰ περιορίζωνται εἰς τὸ ἐλάχιστον. Ὁ σπουδαστὴς ἔχει φθάσει εἰς ἓν σημεῖον ὅπου, ὅπως εἶπα, συνεργάζεται μὲ τὸν καθηγητήν του καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ λόγον βαθυτέρας ἱκανοποιήσεως καὶ ἀφορμὴν μεγαλυτέρας καὶ ἀποδοτικωτέρας μελέτης.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ ἀσκήσεων καὶ κανόνων τῆς γραμματικῆς, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι καὶ ἐδῶ πρέπει ν' ἀκολουθῆται μία τακτικὴ ἡ ὁποία ἀντὶ νὰ κάνῃ τοὺς κανόνας καὶ τὰς ἀσκήσεις ἀπεχθεῖς (ὁμιλῶ εἰδικώτερον γιὰ ὑλικὸν ποὺ δίδει ὁ ἴδιος ὁ καθηγητὴς) νὰ τοὺς κάνῃ συμπαθεῖς εἰς τὸν σπουδαστήν. Αὐτὸ βεβαίως δὲν εἶναι κάτι ποὺ παίζει μεγάλον ρόλον ὅταν διδάσκομεν τὴν μητρικήν μας γλῶσσαν καὶ σὲ παιδιὰ ἀκόμη, διότι ἤδη τὸ παιδὶ ἐμπειρικὰ ἔχει κατὰ τὸ πλεῖστον συνειδητοποιήσει τοὺς κανόνας τῆς γλώσσης του, ἀλλὰ διαφέρει πολὺ προκειμένου περὶ μιᾶς ξένης γλώσσης.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ διδάσκειν γενικῶς, καὶ δὴ μίαν ξένην γλῶσσαν, εἶναι μία διαδικασία ὁπωσδήποτε κοπιώδης, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οἱ διδάσκοντες μόνον ὡς τοιαύτην ἂν τὴν ἀντιμετωπίσωμεν, ἀλὰ δυνηθῶμεν νὰ τὴν καταστήσωμεν ἀνώδυνον καὶ ἐνδιαφέρουσαν διὰ τὸν σπουδαστήν. Τὸ βάρος θὰ πέσῃ ὁλόκληρον εἰς ἡμᾶς, τοὐλάχιστον εἰς τὴν ἀρχήν. Μία ἄσκησις φερ' εἰπεῖν ποὺ δίδεται κάθε φορὰ διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἕνας γραμματικὸς κανών, πρέπει νὰ ἔχῃ νέας λέξεις. Διότι καὶ αὐτὸ εἶναι ἕνα μέσον, ἕνα ἐλατήριον ποὺ θὰ κάνῃ τὸν σπουδαστὴν νὰ πιστεύσῃ ὅτι κάτι κάνει μὲ τὴν γλῶσσαν τῆς ὁποίας τὴν ἐκμάθησιν ἔταξεν ὡς σκοπόν του, καὶ ὅτι δὲν ἀναλίσκεται ἁπλῶς εἰς τὸ νὰ λύῃ ἀσκήσεις. Ἡ προσθήκη φυσικὰ τῶν νέων λέξεων θὰ πρέπει νὰ γίνεται μὲ σύνεσιν, δηλαδὴ βαθμιαίως καὶ εἰς περιωρισμένον ἀριθμόν, διότι σκοπός μας εἶναι νὰ δώσωμεν εἰς τὸν σπουδαστὴν ὄχι ἁπλῶς ἕνα ἀπεριόριστον ἀριθμὸν λέξεων (ποὺ εἰς τὸ τέλος θ' ἀποδειχθοῦν καὶ ἄχρηστες καὶ ἐπιζήμιες) ἀλλὰ περιωρισμένον καὶ προσεκτικὰ σταχυολογημένον λεξιλόγιον, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ δύναται οὗτος νὰ σχηματίζῃ χρήσιμες προτάσεις, ἀντὶ νὰ μανθάνῃ μόνον ἀσύνδετες μεταξύ τους λέξεις. Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς διδασκαλίας θὰ μᾶς φέρῃ βαθμιαίως εἰς ἕνα σημεῖον ὅπου δὲν θὰ παρίσταται ἀνάγκη, παρὰ μόνον σπανίως, νὰ διορθώνωμεν τὸν σπουδαστήν, εἶναι δὲ ἀποδεδειγμένον ὅτι ἕνας σπουδαστὴς ὁ ὁποῖος διὰ τὸν Α ἢ Β λόγον δὲν ἐπῆρε καλὰς βάσεις ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν ὁποῖον ἀδιαλείπτως ἐπαναφέρωμεν εἰς τὴν τάξιν, τονίζοντες εἰς αὐτὸν ὅτι ἔκανε λάθος (δικαιολογημένα φυσικά), χειροτερεύει πολλὲς φορές, ἐνῷ ὁ ἄλλος εἰς τὸν ὁποῖον αἱ παρατηρήσεις μας καὶ διορθώσεις μας περιορίζονται κάθε φορὰν εἰς τὰ πλέον βασικὰ καὶ ἀπαραίτητα σημεῖα, βελτιοῦται. Ὁ πρῶτος ἔχει παύσει νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν ἱκανότητά του, ἔχει ἀπογοητευθῆ. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ αἱ ἐξαιρέσεις, ὅπου, ὅ,τι καὶ ἂν κάνῃ ὁ καθηγητής, δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ τίποτε (στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα, ὅσο θέλεις βρόντα)· ἀλλ' αὐταὶ δὲν συζητοῦνται, διότι ἡμᾶς ἀφορᾷ ὁ κανὼν καὶ ὄχι αἱ ἐξαιρέσεις.

Τὸ βιβλίον, ἡ ἐκλογή του δηλαδή, εἶναι ἕνα ἄλλο ζωτικὸν ζήτημα, ποὺ συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴν πρόοδον τοῦ σπουδαστοῦ. Βεβαίως, κάθε βιβλίον, καὶ τὸ καλύτερον ἀκόμη, χρήζει εἰς ὡρισμένα σημεῖα τῆς συμπληρώσεως ἐκ μέρους τοῦ διδάσκοντος (ἐπεξηγήσεις, συνώνυμα, συσχετισμὸς ἰδιωματισμῶν μὲ τὴν μητρικὴν γλῶσσαν κλπ.), πλὴν ὅμως μὲ ἕνα «καλὸν βιβλίον» ἡ διδασκαλία καθίσταται πλέον ἐπαγωγός. Τί ἐννοῶ μὲ τὸ ὅρον «καλὸν βιβλίον» πρέπει νὰ εἶναι σαφές: Ὀρθή, ἐπιστημονικὴ διάταξις τῆς ὕλης, ὕλη προσηρμοσμένη εἰς τὸ περιβάλλον, ἐνδιαφέρουσα καὶ κατ' ἀκολουθίαν εὔληπτος (ὄχι, λόγου χάριν, βιβλία ποὺ νὰ περιωρίζωνται μόνον εἰς τὴν γεωγραφίαν καὶ τὴν ἱστορίαν) καὶ ἀποφυγὴ διατυ-

Ἑλληνικὰ Ἐκπαιδευτικὰ Νέα

Θὰ δημιουργηθῇ «Γυμνασιούπολις»

Ὁ ἀποχωρῶν ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Γρηγόριος Κασιμάτης, κατὰ τὸν λόγον ὃν ἐξεφώνησεν ἐπὶ τῇ παραδόσει τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὸν διάδοχόν του κ. Χρ. Στράτον, ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὴν ἀνέγερσιν συγκροτήματος γυμνασιακῶν κτιρίων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν μαθητῶν τῶν συνοικιῶν ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ Πατησίων. Ὁ κ. Κασιμάτης ὑπέγραψε τὴν ἀπαλλοτρίωσιν καταλλήλου χώρου ἐξ 70.000 τ. μέτρων.

Ἡ λύσις τῆς δημιουργίας συγκροτήματος διδακτικῶν ἐγκαταστάσεων εἰς τὸν αὐτὸν χῶρον διὰ τὴν στέγασιν περισσοτέρων τοῦ ἑνὸς σχολείων προεκρίθη διὰ πολλοὺς λόγους. Ὁ κυριώτερος εἶναι ἡ ἔλλειψις ἐλευθέρων οἰκοπεδικῶν ἐκτάσεων εἰς τὰς διαφόρους συνοικίας τῆς πρωτευούσης. Ἐξ ἄλλου, πολλὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα διδακτήρια ἀσφυκτιοῦν ἐντὸς πυκνοκατῳκημένων περιοχῶν καὶ ἔχουν καταστῆ ἀκατάλληλα διὰ νὰ ἐκπληρώσουν τὴν ἀποστολήν των.

Κατὰ τοὺς τεχνικοὺς τοῦ Ὀργ. Σχολ. Κτιρίων εἰς τὸν ἐπιλεγέντα χῶρον εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεγερθοῦν ὑπὲρ τὰ 10 σχολικὰ κτίρια, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐκπληροῦν ὅλας τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις. Τὰ κτίρια θὰ στεγάσουν ἀποκλειστικῶς γυμνάσια, τῶν ὁποίων τὰ ἤδη ὑπάρχοντα διδακτήρια θὰ παραχωρηθοῦν διὰ τὴν στέγασιν δημοτικῶν σχολείων. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ ἀποσυμφορηθοῦν τὰ σχολεῖα τῆς περιοχῆς, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ φοίτησις τῶν μαθητῶν, λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ των, ἔχει καταστῆ ἀντιπαιδαγωγική. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον προετιμήθη ὅπως εἰς τὴν «γυμνασιούπολιν» στεγασθοῦν ἀποκλειστικῶς γυμνάσια, εἶναι ὁ ἑξῆς: Ἡ συγκέντρωσις πολλῶν διδακτηρίων εἰς τὸν αὐτὸν χῶρον δημιουργεῖ αὐτομάτως ζήτημα ἀποστάσεως, διότι μοιραίως θὰ ἀπέχουν τὰ σχολεῖα σημαντικῶς ἀπὸ τὰς συνοικίας. Εἶναι λοιπὸν φυσικόν, τονίζουν οἱ ἁρμόδιοι, ἕνας μαθητὴς γυμνασίου, λόγῳ ἡλικίας, νὰ δύναται νὰ διατρέχῃ καθημερινῶς εὐκολώτερον καὶ μὲ ὀλιγωτέρους κινδύνους ἀπὸ ἕνα μαθητὴν δημοτικοῦ σχολείου τὴν ἀπόστασιν μεταξὺ τῆς οἰκίας του καὶ τοῦ σχολείου.

Κατὰ τῆς εἰσόδου παιδιῶν ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους εἰς τὰ σχολεῖα οἱ διδάσκαλοι

Ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία Ἑλλάδος ἐξέδωκε τὸ ἀκόλουθον ἀνακοινωθέν :

«Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Δ.Ο.Ε., κατὰ τὴν μετὰ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας πραγματοποιηθεῖσαν ἐπαφήν του, ἀφορμὴν λαβὸν ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ κ. ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι προσωπικῶς οὗτος συμφωνεῖ ὑπὲρ τῆς εἰσόδου τῶν παιδιῶν εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἀπὸ τοῦ 5ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐδήλωσε κατὰ τρόπον πλέον ἢ κατηγορηματικόν, ὅτι ὁ κλάδος τῶν διδασκάλων ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει εἶναι διατεθειμένος νὰ δεχθῇ τὴν ἐφαρμογὴν παρομοίου μέτρου, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους κατ' ἐπανάληψιν διὰ μακρῶν ἐξέθεσεν εἰς τοὺς ἁρμοδίους καὶ μή, ἐπικαλούμενος σὺν τοῖς ἄλλοις τὰς γνώμας τῶν εἰδικῶν καὶ τὰ διδάγματα τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ σκέψις αὕτη, ἐξετασθεῖσα παλαιότερον ἀπὸ τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, ἀπεκρούσθη, διότι ἡ ἐφαρμογὴ τοιούτου μέτρου θὰ ἐσήμαινε πτῶσιν τῆς μορφωτικῆς στάθμης τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τοῦ λαοῦ μας, τὸ ὁποῖον μένει μόνον μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου παρεχομένην μόρφωσιν.

Νέαι σχολαὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Ἐκ τοῦ ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἀνεκοινώθη τὸ καταρτισθὲν διὰ τὴν προσεχῆ τριετίαν πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως τῶν ὑποψηφίων πλοιάρχων καὶ μηχανικῶν ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου προβλέπεται ἡ ἵδρυσις νέων σχολῶν, καταλλήλως ἐξοπλισμένων, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἐκμάθησις τῆς ἀγγλικῆς θὰ εἶναι ὑποχρεωτική.

Ἐπίσης προβλέπεται ἡ ἵδρυσις παραρτημάτων τῶν ἐν λόγῳ σχολῶν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν θαλαμηπόλων, τραπεζοκόμων κλπ.

Νέα σχολὴ τοῦ Βασ. Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος

ΡΟΔΟΣ.—Ἤρχισεν εἰς Κῶ ἡ λειτουργία τῆς νεοϊδρυθείσης Σχολῆς Ξένων Γλωσσῶν τοῦ Βασιλικοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς πρώην Γεωργοτεχνικῆς Σχολῆς τοῦ Β.Ε.Π. εἰς Λινοτόπι Κῶ. Εἰς τὴν Σχολὴν ἀφίχθησαν καὶ φοιτοῦν 100 μαθηταὶ ἐξ ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος καὶ διδάσκονται εἰς αὐτὴν 3 ξέναι γλῶσσαι, ἤτοι Ἀγγλική, Γερμανικὴ καὶ Ἰταλική, μετὰ δὲ 9μηνον φοίτησιν οἱ μαθηταὶ θὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δαπάναις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ μετεκπαίδευσιν εἰς διαφόρους γεωργικὰς εἰδικότητας, ὥστε μὲ τὴν ἐπιστροφήν των νὰ ἀποτελέσουν τοὺς πυρῆνας διὰ τὴν συστηματικὴν διαφώτισιν τῶν ἀγροτῶν μας, κατόπιν τῆς εἰσδοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ΕΟΚ.

πώσεως τῶν γραμματικῶν κανόνων κατὰ τρόπον περίπλοκον. Καὶ πρὸ παντὸς ὄχι βιβλίον ποὺ ν' ἀναλίσκεται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς φωνητικὰ σύμβολα. Ἡ προφορὰ εἶναι ζήτημα καθαρῶς προσωπικὸν τοῦ καθηγητοῦ, ὁ ὁποῖος, διδαχθεὶς αὐτὸς ὁ ἴδιος, τὴν ὀρθὴν προφορὰν καὶ κατέχων πλήρως τὰ phonetics, θὰ πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὴν μεταδώσῃ εἰς τοὺς σπουδαστάς, χρησιμοποιῶν φυσικὰ βοηθητικῶς καὶ τὰ φωνητικὰ σύμβολα, ὅταν ὅμως οὗτος κρίνῃ σκόπιμον νὰ πράξῃ τοῦτο ἀναλόγως μὲ τὸ ἔμψυχόν του ὑλικόν. Ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ ἐδῶ μία σύντομος παρεμβολή. Καὶ λέγω παρεμβολὴ διότι ὅ,τι θ' ἀναφέρω δὲν ἀφορᾷ διδασκαλίαν εἰς Ἰνστιτοῦτον ἢ Σχολήν, ἀλλὰ μάθημα ἰδιαίτερον, ποὺ μπορεῖ ὅμως νὰ ἔχῃ τὰς ἐπιπτώσεις του καὶ εἰς τὴν καθ' ὁμάδας διδασκαλίαν.

Γνωστός μου κύριος ἐπιστήμων, μὴ γνωρίζων τὴν Ἀγγλικήν, προσέλαβεν καθηγητὴν (ξένος ἦτο ὁ προσληφθεὶς ἐν προκειμένῳ, ὄχι Ἕλλην — χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνῃ ὅτι τὸ ἴδιο δὲν μπορεῖ νὰ συμβῇ καὶ μὲ Ἕλληνα, σπανιώτερον ὅμως,—) διὰ κατ' ἰδίαν διδασκαλίαν, ἠναγκάσθη ὅμως μετὰ πάροδον ἑνὸς περίπου μηνὸς νὰ διακόψῃ, διότι «μὲ ἐτάραξε εἰς τὰ phonetics» — ἐπαναλαμβάνω τὰ λόγια του,— εἰς βάρος φυσικὰ ἄλλου χρησιμωτέρου ὑλικοῦ. Συμπέρασμα: Ἡ ἁπλότης βοηθεῖ, διδάσκει, προάγει· ἡ περιπλοκὴ ἐπιτυγχάνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον, ἐπιφέρει σύγχισιν.

Ξεφύγαμε ὅμως κάπως ἀπὸ τὸ θέμα. Ὡμιλούσαμεν διὰ τὸ «καλὸν βιβλίον». Ἂς ἐπανέλθωμεν διὰ νὰ τονίσωμεν ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι πολὺ εὐκολώτερον ὅταν πρόκειται δι' ἕνα ἰδιωτικὸν μάθημα, ὅπου τὸ πρόβλημα εἶναι μεμονωμένον. Διὰ μίαν τάξιν ὅμως, ὅπου κατὰ 90% ὑπάρχει πάντοτε μία σχετικὴ ἂν ὄχι ἀπόλυτος ἀνομοιογένεια, καὶ λόγῳ προσωπικῶν κλίσεων τῶν σπουδαστῶν καὶ λόγῳ γνώσεων (ὑπάρχουν πάντοτε — οἱ ὀλίγοι ἔστω — ποὺ ξέρουν ὀλιγώτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους) τὸ πρόβλημα εἶναι δυσχερέστατον. Καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἡ ἐκλογὴ ἑνὸς καλοῦ βιβλίου πρέπει νὰ εἶναι καὶ αὐτὴ ἓν ἐκ τῶν κυρίων μελημάτων μας, διότι ἕνα τέτοιο βιβλίο γραμμένο μὲ σαφήνειαν εἶναι ἐκεῖνο ποὺ θὰ μᾶς φέρῃ τοὺς σπουδαστὰς εἰς οὐσιαστικωτέραν καὶ γονιμωτέραν ἐπαφὴν μὲ τὴν γλῶσσαν.

Ὅλα ὅμως τὰ προεκτεθέντα ἐξαρτῶνται καὶ ἀπὸ τὸν σπουδαστὴν καὶ τὴν στάσιν τὴν ὁποίαν οὗτος τηρεῖ ἔναντι τῆς γλώσσης τὴν ὁποίαν ἀπεφάσισεν νὰ ἐκμάθῃ. Τὸ ἔκαμε αὐτὸ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, ὁρμώμενος ἀπὸ τὴν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃ, ἢ διότι τοῦ τὸ ἐπιβάλλουν αἱ σημεριναὶ ἀνάγκαι τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἐργασίας γενικῶς; Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ὁ σπουδαστὴς θὰ περάσῃ γρήγορα ἀπὸ τὸ στάδιον τῆς ἁπλῆς μηχανικῆς ἐκμαθήσεως τῆς γλώσσης εἰς τὴν εὐρυτέραν κατάκτησιν αὐτῆς καὶ θὰ ἰδῇ ἕναν νέον κόσμον, νέους ὁρίζοντας νὰ ἀνοίγωνται μπροστά του. Εἰς τὴν δευτέραν, ἡ ξένη γλῶσσα θὰ παραμείνῃ ἁπλῶς μέσον βιοπορισμοῦ καὶ τίποτε περισσότερον.

ΝΙΚΟΣ Θ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
Καθηγητὴς Ἀγγλικῆς

4. THE PROFESSIONAL EQUIPMENT OF TEACHERS

A Series of Articles by Mr. JOHN D. LOGAN JR.

B. A. in English Literature, M. A. in Linguistics
Director of Studies of the Institute of American Studies – IAS

(Σειρὰ ἄρθρων περὶ διδασκαλίας εἰς τὴν ἀγγλικήν, ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τοῦ Ἰνστιτούτου Ἀμερικανικῶν Σπουδῶν - IAS κ. John D. Logan Jr., M.A.)

Phonemic Symbols *(continued)*.

When such things start happening (and they inevitably do) many or most of these teachers get disenchanted with the symbols and relegate them to the scrapheap.

Now nobody who has taught pronunciation successfully should be surprised to learn that teachers by the hundreds have taken up the use of phonemic symbols only to abandon the practice later. For the successful pronunciation teacher knows that reference to symbols is only one of a dozen techniques which are generally used all together, and that furthermore, it is not even one of the very necessary and important techniques and may, in certain teaching situations, be dispensed with completely (as when teaching young children, for example).

It is possible that the defect in the arguments of the unfriendly critics is now beginning to become apparent. Rejecting pronunciation teaching itself simply because a particular technique used alone does not accomplish very much is just like throwing the baby out with the bath water. I cannot resist the temptation here to stretch the analogy and state that what is needed is better soap an dsponges and warmer water, (that is, better teaching techniques) to get the baby clean. *

Teachers are Partly Responsible

I must now make a statement that will not appeal greatly to teachers, but which I believe to be true, nevertheless. In my opinion, the chief reason that teachers—even those who supposedly 'know phonetics'—are generally unable to impart good accents to their students is not because students are 'lazy', or because Greek speakers have any inherent inability to learn strange sounds. The bad Greek-English accents we hear all around us are, I believe, directly attributable to their teachers' lack of elementary knowiedge of one, the essential phonological facts, and of two, effective pronunciation teaching techniques. 'The fault, dear Brutus, is not in our stars, But (at least partly) in ourselves...'

So that my Greek readers will not think I am being unduly severe, I hasten to add that it is not only Greek teachers who lack the necessary professional competence in this area of their teaching. On page 14 of his **Teaching English as a Foreign Language** (Longmans, 1955), Professor P. Gurrey voices a similar opinion. 'It is a sad thing to think,' he says, 'that all over the world teachers are busy teaching incorrect pronunciation to thousands of children daily !' I regret to say that, as far as I can see, this assessment of the international state of affairs is just as true today as when it was written.

Professor Gurrey's statement further helps to underline the fallacy of the claim that it is a waste of time to try to teach pronunciation. It is a fallacy because pronunciation teaching can in no way be avoided: as soon as teachers open their mouths and pronounce English sentences in class they are, willy nilly, providing models of English pronunciation For imitation, and as soon as the students open their mouths and utter 'English' sentences they are practicing ard drilling in pronunciation habits.

It is not only true that, from the very nature of things, students are unavoidably learning an English pronunciation of one sort or another all the time in class (whether the teacher overtly 'teaches pronunciation' or not). In addition, it seems fairly certain to me that most teachers habitually say things about unconsciously set up the following equations in the minds :

1. PRONUNCIATION TEACHING = SYMBOLS
2. SYMBOLS = PRONUNCIATION TEACHING

Is this not clearly a case of confusing a part for the whole ?

---

* Any knowledgeable observer of English-teaching affairs who studies carefully the foregoing description and explanation of the place of phonemic symbols in a pronunciation teaching curriculum should readily conclude that many hundreds of teachers all over Greece (of both the critical and noncritical varieties) have fallen into a logical fallacy. They have

pronunciation to their students and that they at least occasionally try to 'correct' student mispronunciations. What they say, however, is much too often based on an inadequate understanding of the linguistic facts, and what they try to do about mispronunciation is very often hopelessly inadequate to the task.** I base my conviction that this is so partly on my conversations with scores of teachers over the years and on class observation, but mostly on my contacts with their ill-trained students—the chief victims of this, to me, appalling situation.

I ask the many teachers reading this to consider a well-known couplet from Alexander Pope's **Essay on Criticism** :

> A little learning is a dang'rous thing ;
> Drink deep or taste not the Pierian spring.

Does this not furnish a key to the problem ? Isn't it the 'little learning' that many teachers in Greece possess concerning the essential features of English pronunciation that is at the root of the difficulty ? I maintain that it is.

A Glimpse at the Philippines

Elsewhere in the world the problem of the English teacher's professional equipment is being dealt with drastically. Efforts are being made in other lands to get rid of the 'little learning' handicap I have just been discussing and to impart to teachers some of the technical knowledge that is absolutely necessary for competence in pronunciation teaching. For example, it should be instructive both to Greek teachers and to others interested in English teaching in Greece to see what the Philippine authorities are doing about the matter.

In the January 1963 issue of **English Language Teaching** (a journal which has, by the way, a lamentably low circulation in Greece—a few dozen subscribers instead of hundreds) there is an illuminating and highly complimentary review of the new **Teacher's Guide for English in Grade I** (of the elementary school), published by the Philippine Center for Language Study, stressing the high 'standard of professional attainment necessary for teaching the course'. Let me quote from the review : 'The year's work is entirely oral and is **based unequivocably on the teacher's knowledge of physiological phonetics** (italics mine). Explanatory notes and diagrams are thorough and provide an excellent follow-up for teachers who have had practical oral tuition in phonetics and elementary comparative linguistics.'

The obvious questions occurring to the reader are probably : Why should work comparable to this not be done in Greece? and Why,in such a vitally important matter as English teaching, must Greece lag so far behind a country that is probably thought of here by many as underdeveloped and 'backward'? A partial answer may be that in Greece we have so far not really planned carefully, putting first things first but have tended to accept and perpetuate makeshift solutions to pressing problems—the lax standards in certifying teachers being a case in point. In any event, each of us has a duty to try to do something about this : teachers, through individual research and study ; administrators, through greater efforts to set up training courses for new teachers, refresher courses for established teachers, seminars and conferences, working teams for the producing of materials, and the like ; other interested parties, through aiding in the inauguration of a badly-needed movement for raising standards in teaching.

(Continued in the next issue.)

** The critics of pronunciation teaching could, if they wished, easily build up from my comments above another argument that I could in no way oppose, but would have to agree with, and that is: Class time spent in misinforming students about pronunciation or in ineffective 'correction' is truly time wasted !

Ἡ δευτέρα Κεντρικὴ Σχολὴ τοῦ **I.A.S.** *εἰς τὴν γωνίαν τῶν ὁδῶν Ἀκαδημίας - Χαρ. Τρικούπη 18. Περιλαμβάνει αἰθούσας διδασκαλίας, αἴθουσαν διαλέξεων, κινηματογραφικῶν προβολῶν, ἀναγνωστήριον, κεντρικὴν θέρμανσιν, ἀνελκυστῆρας κ.λ.π.*

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΔΡΑ : ΦΕΙΔΙΟΥ 5γ — ΑΘΗΝΑΙ

Τηλ. 620.180 — 614.949 — 616.328 — 621.276 — 614.492